

ဓမ္မဒူတစာစဉ်

ဓမ္မဒူတအရှင်ပညိဿရ

B.A (Myanmar), M.A (Srilanka), Ph.D (India)

သာသနဓဇဓမ္မာစရိယ၊ သာသနဇောတိပါလဓမ္မာစရိယ၊
သာသနဟိတဂဏဝါစကာစရိယ

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း

(ဒုတိယအကြိမ်)

ဓမ္မဒုတအရှင်ပညိဿရ

တရားမရခြင်း အကြောင်းရင်း

“ဓမ္မစကား၊ နေ့တိုင်းကြားက
စိတ်ထားပွေးလက် သိဉာဏ်တက်၏”

----- သို့

အမှတ်တရဓမ္မလက်ဆောင်

ဓမ္မစာအုပ်တိုက်၊ ဓမ္မစာအုပ်တိုက်
(ပြည်သူ့ဓမ္မစာအုပ်တိုက်)
ဓမ္မစာအုပ်တိုက် (ဓမ္မစာအုပ်တိုက်)
ဓမ္မစာအုပ်တိုက် (ဓမ္မစာအုပ်တိုက်)
ဓမ္မစာအုပ်တိုက် (ဓမ္မစာအုပ်တိုက်)

သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ

အလှူအားလုံးတို့တွင် တရားအလှူသည်

အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်	- ၃၇၃/၂၀၀၄(၆)
မျက်နှာပုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ်	- ၃၆၅/၂၀၀၄(၄)
ထုတ်ဝေသည့်ကာလ	- ဒုတိယအကြိမ်၊ ၂၀၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ
မျက်နှာပုံး	- နေဝင်းအောင်
ပုံနှိပ်သူ	- ဇေယျာမော်ပုံနှိပ်တိုက်
ထုတ်ဝေသူ	- ဆုပြည့်စုံထွန်းစာပေ၊ ဒေါ်ခင်မာရွှေ (၀၃၉၀၅(မြ) အမှတ် (၅၀၈/၅၁၂)၊ ၂-ခ ပထပ်၊ ကုန်သည်လမ်းနှင့် ဆိပ်ကမ်းသာလမ်းထောင့်၊ ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။ ဖုန်း - ၃၈၃၆၆၄၊ ၃၈၆၈၃၃
အုပ်ရေ	- ၃၀၀၀ အုပ်
တန်ဖိုး	- ၁၀၀၀ ကျပ်

ဓမ္မဒူတ

ဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

B.A (Myanmar), M.A(Srilanka), Ph.D (India)

သာသနဓမ္မာစရိယ၊ သာသနဇောတိပါလဓမ္မာစရိယ၊ သာသနဟိတဂဏဝါကောစရိယ၊
ဓမ္မကထိက ဗဟုဇနဟိတဓမ္မာဂန္ထဝါကောပဏ္ဍိတ

နိလေးဂ္ဂာလ ကဏ္ဍမှစ

တရားမရခြင်း အကြောင်းရင်း

ဖြန့်ချိရေး

ဆုပြည့်စုံထွန်းစာပေ

အမှတ် (၅၀၈/၅၁၂)၊ ၂-၈ (ပထမထပ်) သရဖီကွန်ဒို

ကုန်သည်လမ်း (ဆိပ်ကမ်းသာလမ်းထောင့်)၊

ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖုန်း - ၃၈၃၆၆၄၊ ၃၈၆၈၃၃

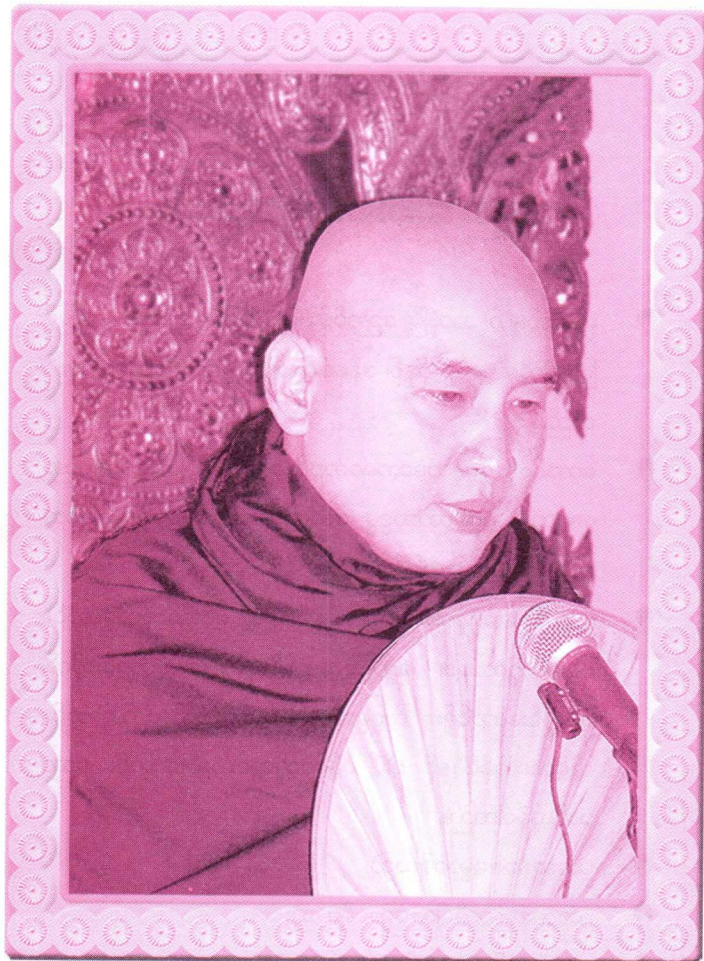
ဓမ္မနူတ တရားတမန်

ဓမ္မနူတ စာပို့ချ သင်ကြ ကျင့်ကြစေ။

ဓမ္မနူတ စာရေးပြ ဖတ်ကြ ကျင့်ကြစေ။

ဓမ္မနူတ ဟောဖော်ပြ နာကြ ကျင့်ကြစေ။

ဓမ္မနူတ တရားပြ ကျင့်ကြ ကျိုးရစေ။

ဓမ္မဒူတ

ဒေါက်တာအရှင်ပဉ္စိသယ

B.A (Myanmar), M.A(Sri Lanka), Ph.D (India)

သာသနဓမ္မောစရိယ၊ သာသနဇောတိပါလဓမ္မောစရိယ၊ သာသနဟိတဂဏဝိစကာစရိယ၊
ဓမ္မကထိက ဗဟုဇနဟိတဓရ၊ မဟာဂန္ထဝိစကာပဏ္ဍိတ

ဓမ္မဉာဏ် ဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

- မွန်ပြည်နယ်၊ သထုံမြို့၊ ညောင်ပိုင်းရပ်နေ ဦးကျော်လှိုင် + ဒေါ်မြင့်
ကြည်တို့မှ ၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၃)ရက်နေ့တွင် ဖွားမြင်
သည်။
- တောင်စွန်း ဓမ္မဉာဏ်တောရကျောင်း ဆရာတော်ကြီး ဘဒ္ဒန္တပညာ
ဇောတ (အဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မ ဇောတိကဇော)ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုကာ
ရှင်အဖြစ်၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။
- တောင်စွန်းဓမ္မဉာဏ်တောရ၊ မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်တိုက်ဟောင်း၊
မစိုးရိမ်တိုက်သစ်၊ ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရာမကျောင်းတိုက်၊
စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး သဒ္ဓမ္မသီတဂူချောင်တို့တွင်လည်းကောင်း၊
သီရိလင်္ကာနိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံတို့တွင်လည်းကောင်း ပညာ
သင်ယူခဲ့ပါသည်။
- သာသနဇောဓမ္မာစရိယဘွဲ့၊
- သာသနဇောတိပါလ ဓမ္မာစရိယဘွဲ့၊
- သာသနဟိတ ဂဏဝါစကာ စရိယဘွဲ့၊
- B.A (Myanmar), M.A (Srilanka), Ph.D (India) ဘွဲ့၊
တို့ကို ရရှိခဲ့သည်။
- ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်မှ ဆက်ကပ်သော မဟာဂန္ထ
ဝါစကပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တော်ကို ရရှိခဲ့သည်။

- ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် သထုံမြို့၊ သုဝဏ္ဏဘူမိ ပရိယတ္တိသာသန
ဟိတအသင်းကြီးမှ ဆက်ကပ်သော အဘိဝံသဘွဲ့တော်
ကို ရရှိခဲ့သည်။
- ၂၀၁၀ပြည့်နှစ်တွင် နိုင်ငံတော်မှဆက်ကပ်သော ဓမ္မကထိက
ဗဟုဇနဟိတဓရဘွဲ့တော်ကို ရရှိခဲ့သည်။
- ဓမ္မဒူတဆရာတော်ကြီး လွန်တော်မူသည့် ၁၉၉၇ ခုနှစ်မှ
၂၀၀၅ ခုနှစ်ထိ တောင်စွန်းဓမ္မဒူတတောရ ကျောင်းတိုက်
နာယကဆရာတော်အဖြစ် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။
- ၂၀၀၄ ခုနှစ်မှစတင်၍ သထုံမြို့နယ်၊ ကျိုက်ကော်ကျေးရွာ
တွင် ဓမ္မဒူတသုခိတာရုံကျောင်းတိုက်ကို တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်
ကာ ပဓာနနာယကဆရာတော်အဖြစ် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်
သည်။
- ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှ စတင်၍ ပဲခူးမြို့၊ ဆယ်မိုင်ကုန်းတွင် ဓမ္မဒူတ
တောရသာသနာ့ရိပ်သာကိုတည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ကာ ပဓာန
နာယက ဆရာတော်အဖြစ် လစဉ် တရားစခန်းများ ပြသခြင်း၊
တရားသင်တန်းများဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ပြည်တွင်းပြည်ပတရားပွဲများ
သို့ ကြွရောက်ဟောပြောခြင်း၊ တရားစာအုပ်များ ရေးသားခြင်း၊
စာပေပို့ချခြင်းစသော သာသနာ့တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်
လျက်ရှိပါသည်။

တရားမရခြင်း အကြောင်းရင်း

တရားအမည်

၁၃၆၁ - ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလဆန်း (၁၀)ရက် နေ့တွင် မွန်ပြည် နယ်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ်၊ တောင်စွန်းဓမ္မဒူတတောရ၌ ကျင်းပအပ်သော ဓမ္မာ နပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် ဆယ်ရက် တရားကျင့်သုံးပွဲ၌ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ပဉ္စကနိပါတ် သင်္ဂါရဝသုတ္တန်ကို အခြေခံကာဟောကြားအပ်သော “တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း” အလုပ်ပေးတရားတော်လို့ တရား အမည်ပေးပြီးဟောကြားရာအောင်။

ဒီသုတ္တန်မှာ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်တရားအားထုတ်ကြတဲ့နေရာမှာ ရချင် လိုချင်ကြတဲ့ ဈာန် မဂ်ဖိုလ်တရားတွေ မရနိုင်အောင် အနှောင့် အယှက် ပေးတတ်တဲ့ သဘောတရားတွေကို မြတ်စွာဘုရားဟောကြား ရှင်းလင်းထားတာမို့ “တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း”လို့ အမည်ပေး ထားပါတယ်။

၁၀ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

ဘုရားရှိခိုး

တရား မဟောမီ၊ တရား မနာမီမှာ ရှေးဦးစွာတရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ အစိန္တေယျ သုံးလောကထွတ်ထား မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပူဇော်ကြရအောင်။ အားလုံး လက်အုပ်ချီကာ အာရုံယူထားလိုက်ပါ။

‘အဝန်းသုံးပါး ဘုရားရှိခိုး’

တိမဏ္ဍလေ စရံသံဃံ၊ နက္ခတ္တ ပရိဝရိတံ။

သဒ္ဓမ္မသီတလောဘာသ၊ ဇနသန္တာပ နာသကံ။

ပညာစက္ခုကရံပူဇေ၊ ဗုဒ္ဓပုဏ္ဏိန္ဒြမဏ္ဍလံ။

သံဃနက္ခတ္တပရိဝရိတံ - အရိယာရှစ်ပါးတပည့် သားသာဝက သံဃာတော်မြတ်အပေါင်းတည်းဟူသောနက္ခတ်တာရာကြယ်တကာတို့ ဝန်းကာပတ်ခြံရံအပ်ပါပေထသော၊

သဒ္ဓမ္မသီတလောဘာသ ဇနသန္တာပနာသကံ - ဓမ္မက္ခန္ဓာဒေသနာတော်ပေါင်းရှစ်သောင်းလေးထောင်အေးမြချမ်းကြည်သောတရားရောင်တို့ဖြင့် များမြောင်လှစွာ ဆယ့်တစ်ဖြာဦးလောင်သည့်မီးကို အပြီးတိုင် ပယ်ဖျောက်တော် မူတတ်ပါပေထသော၊

ပညာစက္ခုကရံ - လေးရပ်သစ္စာ နက်နဲစွာသား ကောင်းစွာမျှော်ရှုဉာဏ်ပညာ စက္ခုကို ပြုတော်မူတတ်ပါပေထသော၊

တိမဏ္ဍလေ - မဇ္ဈေတိုက်တွန်းအဝန်းတွင်မှတ်အလတ်ကျဉ်းကျယ်လမ်းသုံးသွယ်၌၊

စရံစရန္တံ - မြင်းမိုရ်နှိုင်းရာ ဖောမိချာကို ဗဟိုအလယ်ထားကြွသွားလှည့်လည်တော် မူတတ်ပါပေထသော၊

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း နှစ် ၁၁

ဗုဒ္ဓပုဂ္ဂိုလ်တို့မကုသလ် - သစ္စာလေးပါး တရားသိမြင် ဘုရားရှင်ဟူ
ရောင်ဖြူပထွန်းလပြည့်ဝန်းကို၊

အဟံ - သူတော်သူမြတ် လူနှင့်နတ်တို့ ကျေနပ်ရန်မျှော် ဘုရား
တပည့်တော်သည်၊

ပူဇေပူဇေမိ - ကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးပါးပျောင်းပျော့ မာန်ကိုလျော့၍
ကန်တော့မြတ်နိုး လက်အုပ်မိုးကာ ရှိခိုးဦးညွတ်ပါ၏။

မယံ - တရားဟောပုဂ္ဂိုလ် တရားနာပုဂ္ဂိုလ် ခေါ်ဆိုသမုတ် အကျွန်ုပ်
တို့သည်၊

ပူဇေပူဇေမ - မင်္ဂလာစရက လက်ဦးစဉ် ကြည်စွာကော်ရော် ပူဇော်
မြတ်နိုး လက်အုပ်မိုးကာ ရှိခိုး ဦးညွတ်လိုက်ကြပါကုန်၏ မြတ်စွာ
ဘုရား။

သာဓု - သာဓု - သာဓု။

တရားရှာကြတယ်

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - တရား အားထုတ်ကြတယ်၊ တရားရှာကြတယ်ဆိုတာ တရား လိုချင်ရ ချင်ကြလို့။ ဒါပေမဲ့ တချို့က တရားသာ အားထုတ်နေကြတယ်၊ လိုချင်နေကြတယ်။ “ဘယ်တရားကို လိုချင်တာလဲ၊ ဘာလို့တရားအားထုတ်ကြတာလဲ” ဆိုရင် မဖြေတတ်ကြဘူးဖြစ်နေကြတယ်။

အဲဒီတော့ အားလုံးသောပရိသတ် မှတ်ထားပါ။ တရားရှာတယ်ဆိုတာ မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရား၊ နိဗ္ဗာန်တရားကို သိမြင်အောင် အားထုတ်တာပါ။ ရှာဖွေတာပါ။ တရားရတယ်ဆိုတာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားသဘောတွေကို ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ သိမြင်သွားတာပါ။

ပယ်သင့်တာပယ်

တရားရအောင် ကျင့်ကြံကြိုးစားအားထုတ်ကြရာမှာ ပယ်သင့်ပယ်ထိုက်တာတွေပယ်ရပါတယ်။ ဖြည့်သင့်ဖြည့်ထိုက်တာတွေပြည့်စုံအောင် ဖြည့်ကျင့်ရပါတယ်။

အားထုတ်ဆိုလို့သာ အားထုတ်နေပြီး ဘာမျှသိမထားဘဲ ရမ်းသန်းအားထုတ်နေလို့အချိန်ကုန်ရုံ ပင်ပန်းရုံပဲရှိမယ်။ တရားရဖို့ မလွယ်ပါဘူး။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း ✧ ၁၃

ဒီနေ့ ဘုန်းကြီး အဓိကထားဟောမှာက - တရားအားထုတ်ချိန်မှာ ကျိန်းသေဇကန်ဝင်ရောက်လာမယ့်အနှောင့်အယှက်တွေကို သိထားပြီး ပယ်ရှားနိုင်ဖို့ပါ။ ပယ်ရမယ့်တရားတွေကို သိထားကြဖို့ပါ။

အဲဒီအနှောင့်အယှက်တွေရှိနေရင်၊ မပယ်နိုင်ရင်တရားမရနိုင်ကြလို့ “တရားမရခြင်း အကြောင်းရင်း” လို့ ပြောရတာပါ။

တရားမရခြင်းသည်

ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တွေကို မရရှိအောင် မသိမြင်အောင် ကားဆီးပိတ်ဆို့ နေကြတာက နီဝရဏတရားတွေပါ။ တရားမရအောင်၊ တရားအားထုတ် လို့ မရလောက်အောင်နှောင့်ယှက်နေတာ နီဝရဏတွေပါ။

ရှုမှတ်နေတဲ့ တရားတွေ ရှုရင်း ရှုရင်းနဲ့ ဘယ်ရောက်သွားမှန်း မသိ အောင် ပျောက်သွားတဲ့အထိ ဖုံးအုပ်လိုက်တာဟာ နီဝရဏတွေပါ။

မရှုချင်မမှတ်ချင် အားမထုတ်ချင်အောင် တုံ့ဆိုင်းသွားစေတာဟာ လည်း နီဝရဏတရားတွေပါပဲ။ အသိဉာဏ်တွေကို ထုံထိုင်းသွားစေတာ လည်း နီဝရဏတွေပါပဲ။ အလွယ်နဲ့ မှတ်မိအောင် ဘုန်းကြီး လင်္ကာလေး နဲ့ တိုင်ပေးပါမယ်။ လိုက်ဆိုကြည့်ပါ။

* ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ဖြတ် ပိတ်ဆို့တတ် ခေါ်မှတ်နီဝရဏ *

တရားမရခြင်းသည် ဈာန်တရား၊ မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရားတွေကို ကြိုးစားပမ်းစား အားထုတ်နေပါလျက်နဲ့ မရခြင်းသည် နီဝရဏကြောင့် ပါ။

၁၄ ❖ ဓမ္မဒူတဒါကံတာအရှင်ပညိဿရ

သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားကိုဟော

ဒီနေ့ ဘုန်းကြီး မူတည်ထားပြီး ဟောမှာက သင်္ဂါရဝသုတ္တန်ကိုပါ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသာဝတ္ထိပြည်ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်မှာ သီတင်းသုံးတော်မူနေစဉ်မှာ သင်္ဂါရဝအမည်ရတဲ့ပုဏ္ဏားကြီးတစ်ယောက်ကို ဟောခဲ့ပါတယ်။ ဗြဟ္မဏမျိုးနွယ် သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားကြီးဟာ စာပေပညာရှင်ကြီးတစ်ယောက်၊ ဗြဟ္မဏ စာပေကျမ်းကျင်တဲ့ အသိပညာရှင်ကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်ပုံရပါတယ်။

အမြဲတမ်းစာတွေပေတွေကိုကျက်မှတ်လေ့လာနေသူလည်းဖြစ်မှာပါ။ သူ့ကိုယ်တိုင် မဖြေရှင်းနိုင်အောင် ဖြစ်နေတဲ့ပြဿနာကို မြတ်စွာဘုရားထံမှောက်လာရောက်မေးလျှောက်လို့မြတ်စွာဘုရားကရှင်းလင်းဟောကြားပေးခဲ့တာပါ။

စာတွေမေ့သွား

စာပေတွေကို လေ့လာဆည်းပူးနေတဲ့ သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားကြီးမှာ ပြဿနာနဲ့ရင်ဆိုင်နေရပါသတဲ့။ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကျက်မှတ်လာတဲ့စာတွေ၊ နေ့တိုင်းလိုလို ရွတ်ဆိုနေတဲ့စာတွေဟာ တစ်ခါတလေမှာ ပြန်စဉ်းစားလို့ မရလောက်အောင် မေ့နေတယ်။ အစအနတောင်ရှာမရအောင် ပျောက်နေတယ်။

မကျက်မမှတ်ဘဲ ပစ်ထားသလားဆိုတော့ မဟုတ်ဘူးနော်။ အမြဲလိုလိုရွတ်ဆိုနေတာ။ အလွတ်ကိုရနေတာ။ နေ့တိုင်းလိုလိုရွတ်ဆိုလာခဲ့တာ တစ်နေ့ တစ်ရက် မဟုတ်ဘူး။ တစ်လ နှစ်လ မဟုတ်ဘူး။ နှစ်ပေါင်းများစွာ။ ဒါတောင်မှ တစ်ခါတလေ မေ့နေတယ်။ စဉ်းစားလို့မရအောင် မေ့နေတယ်။ ရှေးကရပြီးသား စာတွေ မေ့ကုန်တဲ့ပြဿနာ။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း ❖ ၁၅

တစ်ခါတလေ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်လည်း ဖြစ်တတ်တယ်။ လုပ်နေကျအလုပ်တွေ လုပ်ရမှာမေ့တယ်။ ကွဲကွာနေတဲ့ လူတစ်ယောက်..ဟိုက တရင်းတနှီး နှုတ်ဆက်တယ်။ ကိုယ့်မှာ မေ့လိုက်တာ။

“ဘယ်သူပါလိမ့်၊ ငါသိပါတယ်၊ ရင်းရင်းနှီးနှီးကို သိပါတယ်၊ ဘယ်သူ ဖြစ်မလဲ” လို့ စဉ်းစားလို့ မရဘူး။ အချိန်တွေအကြာကြီး ပေါင်းခဲ့သူတရင်း တနှီးနေခဲ့သူတွေကို မေ့သွားတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်ထက် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက ဆိုးနေတာ။ ကျက်နေရင်း မှတ်နေရင်းနဲ့ကို မေ့မေ့သွားတယ်တဲ့။

စာတွေပြန်ပေါ်လာ

တစ်ခါတစ်ခါကျတော့ မစဉ်းစားဘဲနဲ့ကို အာရုံမပြုဘဲနဲ့ကို ဖျတ်ခနဲ ဖျတ်ခနဲ ပြန်ပြန်ပေါ်လာတယ်။ မကျက်မမှတ်ဘဲ နှစ်ပေါင်းများစွာ ပစ်ထားတာတွေ၊ မလေ့လာဖြစ်တာတွေ ပြန်ပြန်သတိရလာတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်လည်း ဖြစ်ဖူးပါတယ်။ ဟိုးငယ်ငယ်က အကြောင်းအရာတွေ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာခဲ့ပြီ။ အဖြစ်အပျက်တွေက ဖြစ်ပြီးသွားတာ ကြာလှပြီ။ မတွေးတော့ဘူး၊ ပြန်လည်း မစဉ်းစားဘူး။ ဒါပေမဲ့ ပြန်သတိရတယ်။

ငယ်ငယ်က ကျက်မှတ်ထားတာတွေ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်တော့ ပေါ်လာတယ်။ အပြင်းအထန် မစဉ်းစားရဘူး။ လိုအပ်ချိန်မှာ ဒိုးခနဲ ဒေါက်ကံခနဲ ပြန်ပေါ်လာတဲ့အထိကို မှတ်မိနေတယ်။ စာတွေ ပြန်သတိရတယ်။

ငယ်ပေါင်းတွေအကြောင်း ပြန်သတိရတယ်။ ငယ်စဉ်က အကြောင်းတွေကိုတောင် ခုမှ ဖြစ်သလိုကို ထင်ထင်ရှားရှား မှတ်မိနေတာမျိုးပေါ့။

၁၆ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

ပြဿနာနိဇာ

သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားပြဿနာနိဇာရောက်လာတာ။ ပြဿနာတွေမေးချင်လို့ လာခဲ့တာ။ ရှေးကရပြီးသားတွေကျက်မှတ်နေလျက်သားနဲ့ပျောက်ကုန် မေ့ကုန်တာကတစ်မျိုး၊ အမှတ်မထားပေမဲ့တစ်ခါတစ်ခါမမေ့မပျောက် မှတ်မိနေတာကတစ်မျိုး၊ ဘာတွေကြောင့်ဖြစ်နေရတယ်ဆိုတာကို သူ မသိဘူး။

သူတတ်ထားတဲ့ပညာတွေနဲ့မဖြေရှင်းနိုင်ဘူး။ လက်လှမ်းမမီနိုင် အောင်ခက်နေတယ်။ “ရဟန်းဂေါတမကိုမေးကြည့်ဦးမှပဲ။ သူသိများ သိမလား၊ ဆွေးနွေးကြည့်မယ်” လို့ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကိုရောက်လာ ပါတယ်။

ပညာရှင်တစ်ယောက်နေနဲ့ပညာလိုချင်လို့လာတာ။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဟုတ်ပုံမရပါဘူး။ မြတ်စွာဘုရားကိုရှိခိုးတယ်လို့ စာထဲမှာမပါဘူး။

သင့်တော်ရာမှာနေပြီးမေးမြန်းတယ်။

“အရှင်ဂေါတမ - တစ်ခါတလေမှာအချိန်ကာလကြာမြင့်စွာရွတ်အံ ကျက်မှတ်ထားတဲ့စာတွေမေ့နေတယ်။ ဉာဏ်ထဲမှာပေါ်မလာဘူး။ ပစ်ထားတဲ့စာတွေဆိုပိုတောင်ဆိုးသေးတယ်။ ဘယ်လိုမျှစဉ်းစားလို့ကို မရဘူး။ ဘာကြောင့်အဲဒီလိုဖြစ်နေတာလဲ။

ရူတူတိုင်းနဲ့သက်ဆိုင်

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - ဒီသုတ္တန်ကဖြန့်ကြက်ကြည့်ရင်လူတိုင်းနဲ့ ဆိုင်တဲ့တရား။ စာပေပညာရှင်သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားကမေးတာဆိုတော့ စာပေနဲ့ပတ်သက်နေတယ်။ စာကျက်ရတဲ့ကျောင်းသားကျောင်းသူ တွေနဲ့တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်တယ်။ စာကျက်လို့မရတဲ့အကြောင်း၊ စာတွေ

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း ❖ ၁၇

မေ့ကုန်တဲ့အကြောင်းကိုသိထားရင်၊ ရှောင်ရှားနိုင်ရင် စာပေလေ့လာ နေတဲ့သူတွေ၊ ကျောင်းသားကျောင်းသူတွေမှာ စာပေထူးချွန်လာကြမှာ ပဲ။

ကုသိုလ် လိုချင်တဲ့သူတွေဘက်က ကြည့်ရင် ကုသိုလ် မရကြောင်း၊ ကုသိုလ် မဖြစ်ကြောင်းပေါ့။ အရောင်းအဝယ်လုပ်တဲ့သူတွေ၊ စီးပွားရှာတဲ့ သူတွေအနေနဲ့ဆို စီးပွားပျက်ကြောင်း၊ စီးပွားဆုတ်ယုတ်ကြောင်း တွေပေါ့။

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီတွေလို တရားရှာကြသူတွေ အတွက်ဆိုရင် တရားမရကြောင်း၊ တရားဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးကြောင်းတွေလို့ ပြောရမှာ ပါ။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက “တရားမရခြင်း အကြောင်းရင်း” လို့ အမည် ပေးထားတာပါ။

တရားဘက်ကကြည့်

စာပေပညာရှင်ကြီး သင်္ဂါရဝက စာပေဘက်က ကြည့်ပြီးမေးတယ်။ ယောဂီတွေက တရားဘက်က ကြည့်ရမယ်။ တစ်ခါတလေမှာ အရှုခံ ထားတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေ ရှုနေရင်း မှတ်နေရင်း ပျောက်ပျောက်သွား တယ်။

အသေအချာ ဂရုစိုက်အားထုတ်ရင်းနဲ့ကို မေ့ပျောက်သွားတယ်။ ဘယ်ရောက်သွားမှန်းမသိဘူး။ ရှုစိတ်တွေ ပျောက်သွားလိုက်တာအစ အနုတောင် မမြင်ရဘူး။

ဒါဘာကြောင့် ဖြစ်တာလဲ။ သိဖို့ ကောင်းမယ်။ ဂရုစိုက် ရှုမှတ်နေ တာတောင် ပျောက်သွားတယ်ဆိုတော့ အမှတ်တမဲ့နေရင် ပိုတောင် ဆိုးမှာပေါ့။ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်ဆိုပြီး ဂရုမစိုက်ရင် ရှုမှတ်စရာတွေ ဘာမျှ

၁၈ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

မတွေ့တော့ဘူး။ ဘယ်လိုမျှ အာရုံပြုရှုမှတ်လို့ကို မရဘူး။ တရားအပေါ် စိတ်မရောက်တော့ဘူး။ ဘာလို့ဖြစ်တာလဲလို့ သိထားရပါမယ်။

တစ်မျိုးပေးပြန်

သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ အမေးက နှစ်မျိုးပါ။ ဆက်ပြီး မေးပြန်ပါတယ်။

“အရှင်ဂေါတမ - တစ်ခါတလေကျတော့တချို့စာတွေကို မရွတ်အံပါဘူး။ ကျက်မှတ်မနေပါဘူး။ မရွတ်အံ မကျက်မှတ် ပေမဲ့ ဉာဏ်ထဲမှာ ပေါ်ထင်နေပါတယ်။ ပစ်ထားပေမဲ့ မေ့ပျောက်မသွားဘူး။ ထင်ထင်ရှားရှားကို သတိရနေတာ။ သတိရှိရနေတာ။ မှတ်မိနေတာ ဘာကြောင့်ပါလဲ”

ဒီဘက်က ကြည့်ရင်တော့ တရားရကြောင်းပေါ့။ စာတွေ ရနေတဲ့ အကြောင်း၊ စာတွေ မမေ့ရတဲ့အကြောင်း၊ စီးပွားတိုးတက်ကြောင်းလို့ ပြောရမှာပေါ့။

သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားကြီး မြတ်စွာဘုရားထံမှောက်ကို ရောက်လာတဲ့အခါ မှာ ဆွေးနွေး မေးမြန်းတဲ့ အမေးနှစ်ချက်ပါ။ ပြဿနာနှစ်မျိုးပါ။

မြတ်စွာဘုရားအဖြေ

ပုဏ္ဏားကြီးအတွက် ရှုပ်ထွေးခက်ခဲနေတဲ့ပြဿနာတွေကို မြတ်စွာဘုရားက အလွယ်တကူလေး ပြန်ပြီး ဖြေတော်မူပါတယ်။

သီစရာမှန်သမျှ ဘာမျှမကျန်အောင် အလုံးစုံ အကုန် သိမြင်တော်မူတဲ့ မြတ်စွာဘုရားက သဗ္ဗညုတ ရွှေဉာဏ်တော်ကြီးနဲ့ ပြန်ပြီးဖြေတော်မူပါတယ်။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း နှစ် ၁၃

အကျဉ်းပြောရရင် “နီဝရဏတရားတွေကြောင့်” လို့ ဖြေတော်မူတာ ပါ။ အမေးနှစ်ချက်လုံးကို အဖြေ တစ်ခုတည်းနဲ့ ဖြေရှင်းလိုက်တယ်။ နီဝရဏတွေကြောင့်ပါပဲ။

စိတ်ထဲမှာ နီဝရဏတရားတွေ ဝင်ရောက်နှောင့်ယှက်နေတဲ့အချိန် မှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကျက်မှတ်ထားတာတွေ ပျောက်သွားတယ်။ နီဝရဏ တရားတွေ ကင်းရှင်းနေတဲ့အချိန်မှာ မကျက်မမှတ်ဘဲ ပစ်ထားတာတွေ တောင် ပြန်ပြီးပေါ်လာတယ်။

အသေ အချာ ကျက်မှတ်နေရင်း စာတွေပျောက်တာ နီဝရဏတွေ ကြောင့်။

ကျက်မှတ်နေရင် စိတ်ထဲ စွဲနေ။

မကျက်မှတ်ရင်တောင် မမေ့မပျောက် ဉာဏ်ထဲမှာ တည်ရှိနေတာ နီဝရဏတွေ ကင်းနေတဲ့အတွက်ကြောင့်ပေါ့နော်။

နီဝရဏတရား

ပယ်ရမယ့်တရား

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် သိသွားပါပြီ။ တရားကြိုးစားရင်းနဲ့ တရားမရနိုင်တာ နီဝရဏကြောင့်။ နီဝရဏတွေကို မပယ်နိုင်ကြလို့။

ပုဏ္ဏားကြီးမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကျက်လာတဲ့စာတွေ နီဝရဏဝင်နှောင့်လိုက်တော့ ပျောက်သွားတယ်။ ကျက်ရင်းနဲ့ မေ့သွားတယ်။ နီဝရဏဝင်လာတော့ ဉာဏ်တွေတုံးကုန်တယ်။ ထုံထိုင်းကုန်တယ်။ တရားအားထုတ်တဲ့သူတွေအတွက်လည်း အတူတူပဲ။ တရားအားထုတ်တယ်ဆိုတာ ဉာဏ်နဲ့ အားထုတ်ရတာ။ နီဝရဏက ဉာဏ်တုံးအောင် လုပ်လိုက်တော့ တရားတွေပျောက်ကုန်တယ်ပေါ့။ ရှိတာလေးတွေ တောင် ပျောက်ပါတယ်ဆိုမှ မရသေးတဲ့တရားတွေ ဘယ်မှာ ရပါတော့မလဲ။

နီဝရဏတွေသည် ပယ်ရမယ့်တရား။ ဖြစ်ပေါ်လာရင် ဖယ်ရှင်းပစ်ရမယ့်တရား။

တရားရချင်ရင် နီဝရဏတွေကို ပယ်ရှားနိုင်မှရမယ်နော်။

နီဝရဏငါးပါး

နီဝရဏတရား ငါးပါးရှိပါတယ်။

- ၁။ ကာမစ္ဆန္တန္တ = ကာမအာရုံ၌ လိုလားတပ်မက် သာယာမှု
- ၂။ ဗျာပါဒ = စိတ်ဆိုးမှု၊ အမျက်ထွက်မှု၊ မလိုမုန်းတီးမှု
- ၃။ ထိနမိဒ္ဓ = ငိုက်မျဉ်းထိုင်းမိုင်းမှု
- ၄။ ဥဒ္ဓစ္စ ကုတ္တုစ္စ = ပျံ့လွင့်ပူပန်မှု
- ၅။ ဝိစိကိစ္ဆာ = ယုံမှားသံသယ ဖြစ်မှု

ဒီသဘောတရားငါးမျိုးထဲက တစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာရင် နီဝရဏ ဝင်လာပြီလို့ သိရပါမယ်။ ကုသိုလ်တရား ဈာန်တရားတွေဟာ နီဝရဏ ဝင်လာရင် ပျက်စီးသွားပါပြီ။ နီဝရဏဖုံးအုပ်လိုက်ရင် တရားတွေမမြင် တော့ပါဘူး။ ပညာမျက်စိတွေ ကန်းသွားပါပြီနော်။

နီဝရဏတရားတွေဟာ ဈာန် မဂ် ဖိုလ်တရားတွေ၊ မဂ်တရားဖိုလ် တရားတွေကို ဖြစ်ခွင့်မရအောင် တားမြစ်တတ်ပါတယ်။ ပိတ်ဆို့ထား တတ်ပါတယ်။

ဈာန်တရားကိုတော့ ဖြစ်ခွင့်မပေးရုံတင်မကပါဘူး။ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေကို လိုလားတပ်မက်တဲ့ ကာမစ္ဆန္တန္တနီဝရဏနဲ့ ဗျာပါဒ စိတ်ဆိုး ဒေါသတွေက ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ဝင်ရောက်လာတဲ့အခါမှာ ရပြီးသား ဈာန်တွေတောင် လျှော့ကျပျက်စီးသွားပါတယ်။ ကွယ်ပျောက်သွားရ ပါတယ်။

ကိုရင်လေးဈာန်ကစား

ရဟန္တာမထေရ်မြတ်ကြီးကို ပြုစုလုပ်ကျွေးနေတဲ့ ကိုရင်လေးတစ်ပါး ဟာ ငယ်စဉ်မှာပဲ တရားအားထုတ်ပြီး လောကီဈာန်အဘိညာဉ်ကို ရခဲ့

၂၂ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

တယ်။ မဟာစေတီတော်ကို ဖူးမြော်ဖို့ ဆရာတပည့်ရောက်ကြတော့
မထေရ်ကြီးပူဇော်ဖို့ပန်းတွေကို ကိုရင်လေးက ခူးပေးပါတယ်။ ဟိမဝန္တာ
ကို ဈာန်တန်ခိုးနဲ့ ကြွကြွပြီး ခူးပေးလေ့ ရှိပါတယ်။ မထေရ်ကြီးက
“ကိုရင်လေး ဈာန်ရနေပါလား” လို့ ရိပ်မိသိရှိတဲ့အခါ -

“ကိုရင် သင်ဟာ အခုတော့ အင်မတန် တန်ခိုးကြီးပါတယ်။ ဒါပေမဲ့
တစ်နေ့မှာတော့ ကိုယ့်တန်ခိုးကိုယ် ဖျက်ပြီး ရက်ကန်းရက်တဲ့ အကန်းမ
လေးလက်နဲ့ နယ်တဲ့ ဆန်ပုံးရည် သောက်နေရလိမ့်မယ်” လို့ သတိပေး
တော်မူပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ငယ်ရွယ်တဲ့ ကိုရင်က ထိတ်လန့်တာ သံဝေဂရတာ မဖြစ်ပါ
ဘူး။ ခိုင်မြဲတဲ့ မင်္ဂလိကတရားတွေ ရဖို့အတွက် ကမ္မဋ္ဌာန်းလည်း မတောင်း
ပါဘူး။ “ဘာကို ပြောလိုတာလဲ” လို့လည်း မစဉ်းစားဘဲ မကြားချင်ယောင်
ဆောင်နေလိုက်ပါတယ်။

အမှတ်တမဲ့နဲ့ ရက်တွေ လတွေ လွန်ခဲ့ပြီး တစ်နေ့မှာတော့ မထေရ်
ကြီးက မြေပြင်ကနေ ခြေကျင် ဆွမ်းခံကြွပါတယ်။ သူက ထုံးစံအတိုင်း
ကောင်းကင်ကနေ ဈာန်ယာဉ်စီးပြီး သွားပါတယ်။ ကျောင်းနဲ့ ရွာကြားက
ကြာပန်းတွေ ပြည့်နေတဲ့ ကြာအိုင်ကြီးမှာ ငယ်ရွယ်လှပတဲ့ အပျိုမလေး
တစ်ယောက် ပန်းခူးရင်း အသံကောင်းကောင်းနဲ့ သီချင်းဆိုနေသံကို
အမှတ်မထင် ကြားလိုက်ပါတယ်။

ကြားရတဲ့ အသံကို နှစ်သက်သဘောကျတဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒ၊ လိုချင်တပ်
မက်တဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒတွေ ဝင်လာတဲ့အခါမှာ ဈာန်တန်ခိုးတွေ ကွယ်ပျောက်
ပြီး အတောင်ကျိုးတဲ့ငှက်လို မြေပြင်ကို ကျရှာပါတော့တယ်။ ဈာန်လျှော
ကျသွားပြီပေါ့။

အကန်းဖန့်ညှာ:

ရေကန်နံဘေးမှာ ရပ်စောင့်နေတဲ့ ကိုရင်ကို မြင်တဲ့အခါ “ကိုရင်တော့ ငါ့ကို သံယောဇဉ်ဖြစ်ပြီ” လို့ အမျိုးသမီးလေးလည်း သိသွားပါတယ်။ ကမ်းပေါ်တက်လာရင်ပဲ ကိုရင်က မေတ္တာမျှဖို့ ပြောပါသတဲ့။ အမျိုးသမီးငယ်က ယရာဝါသ လူ့လောကရဲ့အပြစ်တွေကို ပြောပြပြီး အမျိုးမျိုး တောင်းပန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဖွတ်တွယ်ကပ်နေတဲ့ ကိုရင်ကို သနားသွားလို့ နောက်ဆုံးမှာ လက်ခံလိုက်ပါတယ်။ အိမ်ကို ခေါ်သွားပါတယ်။

ကိုရင်လူထွက်ဟာ ယောက္ခမအိမ်မှာ နေပြီးရက်ကန်းရက်ကာ လုပ်ကိုင်စားသောက်ရပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်ရဲ့စကားကို အမှတ်မရသေးပါဘူး။ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်ပဲ အိမ်ထောင့် တာဝန်တွေကို ထမ်းဆောင်နေပါတယ်။

တစ်နေ့မှာတော့ အိမ်က ဇနီးသည် ထမင်းပို့တာ နောက်ကျလို့ ဆူပူကြိမ်းမောင်းလိုက်တယ်။ ဇနီးသည်ကလည်း အများရှေ့မှာ တစ်ခွန်းမခံပြန်အော်တယ်။ ရှက်ရှက်နဲ့ ရက်ဖောက်တံကို လွှဲပြီး ပစ်ပေါက်လိုက်တာ ဇနီးသည်ရဲ့မျက်စိကို တည့်တည့်ထိမှန်သွားလို့ ကန်းသွားပါတော့တယ်။

အဲဒီတော့မှ -

“ကိုရင်၊ သင်ဟာ အခုတော့ အင်မတန် တန်ခိုးကြီးပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တစ်နေ့မှာတော့ ရက်ကန်းသည် အကန်းမရဲ့လက်နဲ့ နယ်တဲ့ ဆန်ပုံးရည် သောက်နေရလိမ့်မယ်”

၂၄ ❀ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

ဆိုတဲ့ ဆရာ့စကား နားမှာပြန်ကြားပြီး နောင်တရကာ ငိုကြွေးရပါတယ်။

ဘာမျှမတတ်နိုင်တော့ပါဘူး။ ဘယ်သူမျှ မကယ်နိုင်တော့ပါဘူး။

(ဝိဘင်္ဂ အဋ္ဌကထာ)

ဈာန်ရဲ့သူမီးသွေးဖုတ်

နီဝရဏတရားတွေ ဝင်လာရင် ရပြီးသားဈာန်တောင် လျှော့တဲ့ အကြောင်း နောက်သာကေတစ်ခုပြပါဦးမယ်။

တစ်ခါက ရဟန်းသာမဏေ သုံးဆယ်တို့ဟာ မဟာစေတီတော်ကို ဖူးမြော်ပြီးတော့လမ်းခရီးကပြန်ကြွလာကြပါတယ်။ လမ်းမှာမီးသွေးဖုတ်ပြီး ပြန်လာတဲ့ ဒကာကြီးတစ်ယောက်နဲ့ တွေ့ကြပါတယ်။

မီးသွေးတွေပေရေမည်းညစ်ပြီးမီးလောင်ငုတ်တိုလိုဖြစ်နေတဲ့သူကို မြင်တဲ့အခါ ကိုရင်တွေ ဦးဖင်းတွေက -

“ဒါကိုရင့်အဖေ၊ ကိုရင့်အဘိုး” လို့ တစ်ပါးနဲ့ တစ်ပါး စကြနောက်ကြ ပြောင်လှောင်ကြပါတယ်။

အနားရောက်လာတဲ့အခါ -

“ဒကာကြီးနာမည်ဘယ်လိုခေါ်သလဲ” လို့ မေးကြတော့ မီးသွေးဖုတ်တဲ့ ဒကာကြီးက ဝမ်းနည်းပက်လက်နဲ့ လျှောက်ထားပါတော့တယ်။

ဇ. ငှက်ကိုင်ခဲ့

ပြောင်လှောင် ရယ်မောနေကြတဲ့ ရှင်ရဟန်းငယ်တွေကို -

“အရှင်ဘုရားတို့ တပည့်တော်ကို ကြည့်ပြီး ပြောင်လှောင်နေကြ သလား၊ အရှင်ဘုရားတို့က သင်္ကန်းဝတ်ရုံထားတာနဲ့ ပြည့်စုံပြီလို့ မမှတ်

ကြပါနဲ့။ တပည့်တော်လည်း ဟိုတုန်းကတော့ အရှင်ဘုရားတို့လို ရဟန်းပဲ ဝေပါ။

“အရှင်ဘုရားတို့ကို ကြည့်ရတာ စိတ်တည်ငြိမ်မှုလေးလောက် တောင် မရကြသေးပါဘူး။ တပည့်တော်ဟာ အင်မတန် တန်ခိုးကြီးတဲ့ ရဟန်းတစ်ပါး ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

“ကောင်းကင်ကိုမြေကြီး၊ မြေကြီးကိုကောင်းကင်ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင် ခဲ့ပါတယ်။ အဝေးကိုအနီး၊ အနီးကိုအဝေးဖြစ်အောင် ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ စကြဝဠာတိုက်တစ်သောင်းကို ခဏချင်းရောက်အောင် သွားနိုင်ခဲ့ပါ တယ်။

“အရှင်ဘုရားများ အခု တပည့်တော်ရဲ့လက်တွေကို ကြည့်ကြပါ။ တောထဲက မျောက်လက်နဲ့ တူနေပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ဒီလက်ဝါးတွေနဲ့ပဲ လတွေ နေတွေကို ကိုင်တွယ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီခြေထောက်တွေနဲ့ လတွေ နေတွေကို ခြေပွတ် အိုးခြမ်းကွဲလို နင်းခဲ့ပါတယ်။

“အဲဒီတန်ခိုးတွေဟာ တပည့်တော်ရဲ့ မေ့လျော့ ပေါ့ဆမှုကြောင့် ကွယ်ပျောက်ခဲ့ရတာပါ။ အရှင်ဘုရားတို့ မမေ့မလျော့ကြပါနဲ့၊ မမေ့ မလျော့ကျင့်ကြံနေထိုင်ကြမယ်ဆိုရင် ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏဆိုတဲ့ သံသရာ ဘေးဆိုးကြီးထဲက လွတ်မြောက်ကြပါမယ် ဘုရား၊ တပည့်တော်ကို ကြည့်ပြီး သတိဝင်ကာ မမေ့မလျော့ နေစေချင်ပါတယ် ဘုရား” လို့ သံဝေဂဖြစ်အောင် လျှောက်ထားလိုက်ပါတယ်။

ရဟန်းသာမဏေသုံးဆယ်တို့ဟာ ဒကာကြီးရဲ့ စကားကို ကြားပြီး သံဝေဂဖြစ်ကာ ဝိပဿနာတရား ပွားများအားထုတ်ကြလို့ အဲဒီနေရာမှာ ပဲ အားလုံးရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူကြပါတယ်။

(ဝိဘင်္ဂအဋ္ဌကထာ)

၂၆ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

စိတ်ဗသန့်ရှင်းလို့

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - သံကြေးခဲပုပ်စတာတွေဟာ ရွှေရဲ့အညစ်အကြေးတွေပါ။ အညစ်အကြေးမကင်းစင်တဲ့ရွှေဟာရွှေစင်ရွှေကောင်းဖြစ်မလာပါဘူး။ အရောင်အဆင်းလည်း မထွက်၊ ပျော့ပျောင်းမှုလည်းကင်းတဲ့အတွက်လက်ဝတ်တန်ဆာလည်းမပြုလုပ်နိုင်ပါဘူး။ အသုံးချလို့မရပါဘူး။

အဲဒီလိုပါပဲ။ နီဝရဏတွေ ဝင်ရောက်နေတဲ့စိတ်ဟာ ကြည်လင်မှုလည်း မရှိ။ နူးညံ့မှုလည်း ကင်းတဲ့အတွက် တရားဓမ္မတွေ မတည်နိုင်ပါဘူး။

နီဝရဏတရား ငါးပါးတို့ဟာ ပညာမျက်စိတွေကန်းအောင်၊ အသိဉာဏ် မဲ့သွားအောင် ပြုလုပ်တတ်ပါတယ်။ ကုသိုလ်တွေ မဖြစ်အောင် တားဆီးပါတယ်။ အကုသိုလ်တရားတွေသာ ဖြစ်ပါတယ်။

(မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်)

ဒါကြောင့် နီဝရဏတရားတွေ ဝင်ရောက်လာတဲ့အခါမှာ မဖြစ်သေးတဲ့ ဈာန်၊ မဂ် ဖိုလ်တို့ မဖြစ်တော့တဲ့အပြင် ဖြစ်ပြီးသား ဈာန်တရားတွေ တောင် လျှောကျပျက်စီးသွားပါတယ်။

တရားထူးတရားမြတ်တွေဟာ သန့်ရှင်းတဲ့စိတ်မှာသာ တည်နိုင်ပါတယ်။ နီဝရဏ ဝင်နေတဲ့ မသန့်စင်တဲ့စိတ်မှာ မနေနိုင်တဲ့အတွက် တိမ်းရှောင်ထွက်သွားကြပါတယ်။

ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏ

ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏ

ကာမစ္ဆန္ဒဆိုတာ အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတွေကို လိုချင်နေတာ၊ ငတ်မွတ်တောင့်တနေတာ၊ ခင်မင်တွယ်တာနေတာပါ။ ကာမရာဂ လို့လည်း ခေါ်နိုင်ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက -

“ပုဏ္ဏားကြီး - သင်ရပြီးသားစာတွေ မေ့ကုန်တာ ကာမစ္ဆန္ဒလို့ ခေါ်တဲ့ ကာမရာဂကြောင့်ပါ။ ကာမစ္ဆန္ဒ - ကာမရာဂစိတ်တွေ ဝင်ရောက်လာပြီဆိုရင်၊ မပယ်ရှားနိုင်ဘူးဆိုရင် နေ့တိုင်း ရွတ်ဆိုနေတဲ့စာတွေ ပျောက်သွားလိမ့်မယ်။ အကျိုးရှိ - မရှိကို မကြည့်နိုင်တော့ဘူး။ အမှန်ကို မမြင်နိုင်တော့ဘူး။

“ကျက်မှတ်နေတာကိုတောင် မမှတ်သားနိုင်တော့ မကျက် မမှတ်ဘဲထားတဲ့စာတွေ ဆိုရင် ဘယ်မှာ ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါ့မလဲ။”

လို့ မိန့်ကြားတော်မူလိုက်တယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် လိုက်မှတ်ထားလိုက်ပါ။

* အာရုံ ငါးဝ တပ်မက်က ကာမစ္ဆန္ဒမည်။ *

၂၀ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို တပ်မက်တာ၊ အလိုရှိနေတာ၊ စွဲလမ်းမက်မောနေတာဟာ ကာမစ္ဆန္ဒ။ ကုသိုလ်တရားတွေပျောက်အောင် ဝင်နောက်လိုက်တာ ကာမစ္ဆန္ဒ။

အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရား

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် သိကြတဲ့အတိုင်း အာရုံငါးပါးဆိုတာဟာ -

၁။ အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံ

၂။ အသံမျိုးစုံ သဒ္ဒါရုံ

၃။ အနံ့မျိုးစုံ ဂန္ဓာရုံ

၄။ အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံ

၅။ အတွေ့အထိမျိုးစုံ ဖောဠဗ္ဗာရုံတို့ပါပဲ။

အဲဒီအာရုံငါးပါးကိုလူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါတွေအားလုံးကအလိုရှိကြပါတယ်။ နှစ်နှစ်ကာကာကြီးကို စွဲမက်ကြပါတယ်။ အာရုံတွေနောက်တကောက်ကောက် လိုက်ကြပါတယ်။

ခန္ဓာကိုယ်မှာရှိသမျှမျက်စိနားနှာခေါင်းလျှာကိုယ်စိတ်တို့ကိုအစွမ်းကုန်အသုံးပြုပြီး အာရုံမျိုးစုံကို ခံစားချင်ကြပါတယ်။

မရရင်မဖြစ်၊မရှိရင်မနေနိုင်တဲ့အထိကို ခင်မင်မက်မောကြလွန်းလို့၊ လိုချင်အားကြီးလွန်းလို့ ကာမဂုဏ်လို့ ခေါ်ရပါတယ်။ ဒီလို လိုချင် ရချင် ခင်ချင်စိတ်ကို ကာမစ္ဆန္ဒ၊ ဒါမှမဟုတ် ကာမရာဂလို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီ ကာမရာဂစိတ်ဟာ နီဝရဏတရားပါ။ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏပါ။

လိုချင်မှုလောဘ

အများသိလွယ်အောင် ဘုန်းကြီးတို့ပြောရမယ်ဆိုရင် ကာမစ္ဆန္ဒဆိုတာ အထူးအဆန်း မဟုတ်ပါဘူး။ လိုချင်တဲ့ လောဘပါပဲ။ အာရုံ

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း နှစ် ၂၉

တွေ့နောက်လိုက်ပါသာယာနေတဲ့လောဘတရားဟာနီဝရဏအနေအားဖြင့် ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏ ဖြစ်ပါတယ်။

မြင်လိုက် ကြားလိုက်ရင် မြင်ရ ကြားရတာကို သဘောကျတယ်။ နှစ်သက်တယ်။ လိုချင်တယ်။ နှာခေါင်းထဲဝင်လာတဲ့ အနံ့လေးကို စွဲသွားတယ်။ လိုချင်တယ်။ စားလိုက်သောက်လိုက်နဲ့ စားသောက်ရတဲ့အရသာလေးကို သဘောကျတယ်။ ထပ်တလဲလဲ လိုချင်တယ်။ စားချင်တယ်။ ကိုယ်နဲ့ ထိတွေ့ပွတ်သပ်ခံစားပြီး နူးညံ့တာ၊ သိမ်မွေ့တာ၊ ချောညက်အိစက်နေတာလေးကို စွဲသွားတယ်။

လောဘစိတ်တွေ ပေါ်ထွက်လာတာပါ။

စိတ်ထဲကို မသိမသာလေး ကာမစ္ဆန္ဒ ချဉ်းနင်း ဝင်ရောက်လာတဲ့ သဘောတွေပါ။ တစ်ခါတလေမှာ ဣန္ဒြေပျက်လောက်အောင် သိက္ခာမဆည်နိုင်အောင် ခပ်ကြမ်းကြမ်းဝင်လာတာမျိုးလည်း ရှိပါတယ်။ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ဖြစ်သွားရတဲ့အထိလည်း ကာမစ္ဆန္ဒတွေ ဝင်ရောက်လာတတ်ပါတယ်။

တရားအားထုတ်ရင်းဝင်

သတိမကပ်ဘဲ အမှတ်တမဲ့နေတာကို မပြောပါနဲ့။ သတိထားပြီး ရှုမှတ်နေရင်း၊ အားထုတ်နေရင်းတောင် မျက်လုံးဖွင့်လိုက်လို့ မြင်တဲ့နောက် စိတ်ရောက်ပြီး လိုချင်မှု ဝင်သွားတယ်။ အမှတ်လွတ်သွားတယ်ဆိုရင် ရှုမှတ်နေတဲ့တရားတွေ မရှိတော့ပါဘူး။ ပျောက်ကုန်ပါပြီ။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - အသံလေး ကြားလိုက်လို့ သဘောကျတဲ့ အသံလေး ကြားလိုက်လို့ သာယာတယ်။ သဘောကျတယ်ဆိုရင် ဝိပဿနာတရား ပျက်သွားပါပြီ။

၃၀ ☸ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

တရားအားထုတ်ရင်း အိမ်မှာကျန်ခဲ့တဲ့ သားတွေ သမီးတွေ ဇနီးမယား ခင်ပွန်းတွေဆီကို ပြန်သတိရတယ်။ အိုးအိမ်ဥစ္စာ လယ်ယာတွေ နောက်ကို စိတ်ကရောက်သွားတယ်ဆိုရင် တရားမေ့သွားပါပြီ။

သံယောဇဉ်ရှိတဲ့သူတွေရဲ့မျက်နှာကိုပဲ တရစ်ဝဲဝဲ မြင်ယောင်နေတယ်။ အသံလေးကို နားထဲမှာ ကြားယောင်နေတယ်ဆိုတာလည်း ကာမစ္ဆန္ဒပါပဲ။ အရှုအမှတ်တရားတွေ မေ့ပျောက်ကုန်လို့ တရားမရနိုင်တော့ပါဘူး။ တရားမရခြင်းရဲ့အကြောင်းရင်း နံပါတ်တစ်ဟာ ကာမစ္ဆန္ဒ နီဝရဏပါ။

ကိလေသာသူပုန်တ

လောဘ၊ ဒေါသစတဲ့ ကိလေသာတွေဟာ အင်မတန် ဆိုးသွမ်းသောင်းကျန်းတဲ့ သူပုန်နဲ့တူပါတယ်။ သူပုန်တွေ ရွာထဲဝင်လာရင် တွေ့သမျှလုတွေ့သတ်၊ အိမ်တွေကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးတတ်လို့ တစ်ယောက်မကျန် အကုန် ထွက်ပြေးကြရပါတယ်။ ဘယ်သူမျှမနေရဲကြပါဘူး။

ကာမစ္ဆန္ဒဆိုတဲ့ လောဘသူပုန်ဝင်လာရင်လည်း အတူတူပါပဲ။ ကုသိုလ်တွေ ထွက်ပြေးရပါတယ်။ မပြေးနိုင်ရင်လည်း အသတ်ခံကြရလို့ ကုသိုလ်တွေ အသက်ရှင်ခွင့် မရကြတော့ပါဘူး။ စောစောက အေးချမ်းနေတဲ့စိတ်တွေမှာလည်လောဘမီးလောင်လို့ပူလောင်မှုတွေ ဖြစ်လာရပါတယ်။ မကြည်မသာ ဖြစ်လာရပါတယ်။

ဝင်ရောက်လာတဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒကို အမြန်ဆုံးပယ်နိုင်ရင်ပယ်၊ မပယ်နိုင်ရင်တော့ အတိုင်းအဆ မရှိအောင် ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ ဝင်ရောက်လာပါတော့တယ်။ ဒုက္ခကိုလက်ကမ်းကြိုမိသလိုဖြစ်သွားပါလိမ့်မယ်။

မိန်းမဆိုအလိုမရှိ

ရှေးတုန်းက ဗာရာဏသီပြည်မှာ ဗြဟ္မဒတ် မင်းကြီးရဲ့သားတော် တစ်ပါး ရှိပါတယ်။ ဗြဟ္မဘဝက သက်ဆင်းလာတဲ့သူ ဖြစ်တာမို့ ဈာန် အထုံက မကုန်သေးပါဘူး။

ဖွားမြင်ပြီးလို့ နို့ထိန်းတွေ လက်ထဲ ထည့်တဲ့အခါမှာ မိန်းမနို့ကို မခံနိုင်လို့ငိုပါတယ်။ မောင်းမမိသံအခြွေအရံတွေ ဘယ်သူမျှချီလို့ပွေ့လို့ မရပါဘူး။ လက်ထဲရောက်တာနဲ့ကျောကော့အောင်ငိုပါတယ်။ ယောက်ျား တွေသာ ချီပွေ့ရပါတယ်။ ထူးခြားတဲ့သားတော်လေးဟာ မိန်းမတွေကို မနှစ်သက်မှန်း၊ မိန်းမနို့ကို မခံနိုင်မှန်း သိကြလို့ “အနိတ္ထိဂန္ဓမင်းသား” လို့ အမည်ပေးလိုက်ကြပါတယ်။

မင်းသားလေးအတွက် နို့တိုက်ရင်တောင် နို့ဘူးနဲ့ တိုက်ရတယ်။ နေရာကလည်း မိန်းမတွေနဲ့ ဝေးရာမှာ သီးခြားထားရပါတယ်။ မိန်းမများ အသွားအလာအဝင်အထွက် မရှိစေရလို့ အမိန့်ထုတ်ထားပေးရပါတယ်။ အရွယ်ရောက်တော့လည်း ဈာန်ပဲဝင်စားနေပါတယ်။ ထီးနန်းကိုလည်း စိတ်မဝင်စားပါဘူး။

ခမည်းတော် မယ်တော်တွေက စဉ်းစားရပြီပေါ့။ “ဒီသားတော်လေး တစ်ပါး ရှိတာ၊ ဒီအတိုင်းဆို မျိုးဆက် ပြတ်သွားမယ်။ တောထွက် သွားရင်အခက်” လို့ တွေးလာကြရပါတယ်။

ဒီအကြံကို ကချေသည်မင်းသမီးလေး သိတဲ့အခါ သူ့ကို တာဝန်ပေး ပါလို့ တောင်းဆိုပါတယ်။

ဘုရင်ကြီးကလည်း မျိုးဆက် မပြတ်ရေးအတွက် အောင်မြင်ရင် “မိဖုရားခေါင်ကြီး ဖြစ်စေရမယ်” လို့ အာမခံထားလိုက်ပါတယ်။

၃၂ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပည့်သာရ

ကချေသည် မင်းသမီးလေးကြံ့စည်ပြီပေါ့။ မင်းသားနားကို ကပ်ခွင့် မရရင် အဝေးကနေ တိုက်စစ်ဆင်မယ်။ ထိုးဖောက်ဝင်မယ်လို့ မနီးမဝေး ကနေ စောင်းတီးပြီး သီချင်းဆိုပါတယ်။ သာယာတဲ့စောင်းသံ၊ သီချင်းသံ နားထဲဝင်တော့ မင်းသား ဈာန် မဝင်စားနိုင်တော့ဘူး။ အိပ်ရာထဲလှဲပြီး နားထောင်တယ်။ မသိမသာ စွဲလမ်းလာတယ်။

တစ်ဦးတည်းပိုင်ချင်

မင်းသား သဘောကျမှန်း သိရတော့ တစ်စတစ်စနဲ့ တိုးကပ် လာလိုက်တာ..နောက်ဆုံး စံအိမ်တော်ပေါ် ရောက်လာပါပြီ။ မင်းသမီး လေးကလည်း အလှဆုံးဖြစ်အောင်ပြင်၊ သာယာချိုသာနားဝင်မယ့်စကား တွေကိုပြော၊ အရသာရှိတဲ့ အစားအစာတွေကို ကိုယ်တိုင်စီမံကာ ချက်ပြုတ်ကျွေးပြီးဆွဲဆောင်တဲ့အခါ မင်းသား မခံနိုင်တော့ပါဘူး။

ကချေသည်မလေးကိုစွဲမက်ပြီးလက်ထပ်ပေါင်းသင်းပါတော့တယ်။
“ကာမဂုဏ်ရဲ့အရသာကိုခံစားရတာ နောက်ကျသွားတယ်။ ဒီလိုမှန်း သိ ရင်စောစောထဲက ခံစားရရင်အကောင်းသား” လို့တွေးမိတယ်ထင်ပါရဲ့။
“မိန်းမမှန်သမျှ ဘယ်သူမျှ မယူရဘူး။ ငါတစ်ယောက်သာ အားလုံး ယူမယ်။ ယောက်ျားမှန်သမျှ သတ်ပစ်မယ်” လို့တောင် ကြိမ်းဝါးပါ တယ်။ မြင်သမျှ ယောက်ျားတွေကို သတ်ရအောင် သန်လျက်နဲ့ လိုက်ပါတယ်။ အရူးအမူးဖြစ်ပြီး ဘယ်လိုမျှ မထိန်းနိုင်တော့တဲ့အခါ တိုင်းပြည်ကတောင် နှင်ထုတ်လိုက်ရပါတော့တယ်။

(ဇာတကဋ္ဌ)

ကာမစ္ဆန္တဝင်ရောက်ရင် ဘယ်လောက်ကြောက်စရာကောင်းတယ် ဆိုတာ ဒါကိုသာကြည့်ပေတော့။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း နှ ၃၃

တရားလက်လွတ်ဖြစ်ရုံမကစည်းလွတ်ဝါးလွတ်ဖြစ်တဲ့အထိရောက်အောင်ကို ဆိုးသွမ်းစေတာဟာ ကာမစ္ဆန္ဒပါ။

ဆွဲဆောင်မှုအရှိဆုံး

မြတ်စွာဘုရားရှင်က -

“မိန်းမရဲ့အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အတွေ့အထိတွေ့ဟာ
ယောက်ျားအတွက် ဆွဲဆောင်မှုအရှိဆုံး၊ ယောက်ျားရဲ့
အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အတွေ့အထိတွေ့ဟာ မိန်းမအတွက်
အဆွဲဆောင်နိုင်ဆုံး”

လို့တောင် ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

ကာမစ္ဆန္ဒရဲ့ သွေးဆောင်မှုဟာ သက်မဲ့ထက်စာရင် သက်ရှိက
ပြင်းထန်တာ၊ မနီးစပ်တာနဲ့စာရင်နီးစပ်တာက ဆွဲအားကောင်းတာ
တွေ့ကြမှာပေါ့။

တရားရှိသူတွေကိုလည်း တရားပျက်စေနိုင်ပါတယ်။

ပညာရှိသူတွေကိုလည်း ပညာမဲ့စေနိုင်ပါတယ်။ အပြစ်ကိုသာ
မြင်မထားရင် ခံနိုင်ရည်ရှိဖို့ မလွယ်ပါဘူး။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် တစ်ခေတ်တစ်ခါကလျှမ်းလျှမ်းတောက်
ကျော်ကြားခဲ့တဲ့ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီးဆိုတာ ကြားဖူးမှာပေါ့။
လောကီလောကုတ္တရာပြည့်စုံတဲ့စွယ်စုံပညာရှင်ကြီးပါ။ ရဟန်းဘဝကဆို
နာမည်ကျော် ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်ပေါ့။

ဆရာကြီး ရေးစပ်ထားတဲ့ အချစ်ဘွဲ့တေးထပ်တစ်ခုမှာ ကာမစ္ဆန္ဒ
နီဝရကတွေ ဝင်လာပြီဆိုရင် ဘုရားတောင် တားလို့မရဘူး၊ သိကြားမင်း
ချော့တောင် မပျော့နိုင်ဘူးလို့ ဆိုထားပါတယ်။

၃၄ ❖ မဇ္ဈိမနိကာယအင်္ဂုလိယသုတ်

- * နိဗ္ဗာန်မှာ စံစားတဲ့၊ ဘုရားကြီး ကြွကာ၊
တားဆီးလို့ ဆွဲလာတောင်၊ မရပါ ခိုင်မြဲ။
စူးရှတဲ့ အချစ်တွေဟာ၊ အမြစ်ရေ ခင်ခင်၌စွဲ။
- * ချစ်ပုံနည်းတူစရာ၊ ဥပမာရှိဘဲ
ယခုခါ ဂတိမလွဲပြီကွယ့်၊ အတိပဲလင်းဖော်။
အေးဆိုလျှင် ခွေး မရပြီဘူး၊
လေးနှမ မင်းပြင်ဖြင့်နော်။
- * ဝတီက စေတမန်တော်ငယ်၊
ဝေယန်မော် မြတ်ရထားငယ်နှင့်
နတ်သိကြား ကိုယ်တိုင်မကြာ၊
ဆင်းကြွတဲ့ကာ။
အမျိုးမျိုး အချော့လာတောင်၊
ကန်တော့ပါ ဆိုလိုက်မယ်ကွယ့်လေး။

ကာမဂုဏ်ရဲ့ ဆွဲဆောင်မှု ဘယ်လောက်အားကောင်းတယ်၊ ရုန်းထွက်ဖို့ခက်တယ်။ ဘုရားမေ့တရားမေ့ဖြစ်တယ်ဆိုတာ အထင်အရှားပါပဲ နော်။

ဘုရားသက်ရှင်းပြ

စာမေ့တဲ့အကြောင်း၊ စာမရတဲ့အကြောင်းတွေ မေးလာတဲ့ သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားကြီးကို ဥပမာပြပြီး ရှင်းပြပါတယ်။

“ပုဏ္ဏားကြီး ကာမရာဂ၊ ကာမစ္ဆန္တရဲ့ သဘောအဓိပ္ပာယ်ကို ငါဘုရား ဥပမာနဲ့ ရှင်းပြမယ်။ သန့်ရှင်းကြည်လင်တဲ့ ရေတစ်

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း ၃၅

ခွက် ခပ်ယူပြီး ငုံ့ကြည့်လိုက်ပါ။ သင့်ရဲ့မျက်နှာအရိပ်ကိုမြင်ရ ပါလိမ့်မယ်။

ပုဏ္ဏားကြီး.. ကြည်လင်တဲ့ ရေထဲကို မဲနယ်တွေထည့်၊ ချိပ် တွေထည့်၊ နန္ဒင်းတွေထည့်ပြီး အရောင်ဆိုးထားရင် အရိပ် မထင်တော့ဘူး။ အရောင်တွေကင်းမှ အရိပ် မြင်ရသလို ကာမစ္ဆန္တ၊ ကာမရာဂတွေကင်းမှ စာတွေ ဉာဏ်မှာ ထင်တော့ မှာပေါ့။

လင်္ကာလေး တိုင်ပေးမယ်၊ လိုက်ဆိုပါ။

* အရောင်ဆိုးထား၊ ရေခွက်အလား၊ ထင်ရှား မမြင်ပြီ *

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်၊ သန့်ရှင်းကြည်လင်တဲ့ရေနဲ့နီဝရဏကင်းတဲ့ စိတ်ကြည်လင်နေတဲ့စိတ်နဲ့ တူပါတယ်။ ကာမစ္ဆန္တနီဝရဏကဆေးရောင် တွေနဲ့တူပါတယ်။ အရောင် ဆိုးထားတဲ့ ရေခွက်ထဲမှာ မျက်နှာရိပ်မပေါ်ပါ ဘူး။ နီဝရဏတွေ ဝင်နေတဲ့စိတ်မှာလည်း တရားတွေ မထင်ရှား မပေါ် လွင်တော့ဘူး။

တရားရှုမှတ်နေချိန် ရုပ်နာမ်တရားတွေ စိတ်ဝင်စားနေချိန်မှာ ကာမစ္ဆန္တတွေကင်းပြီး နေတယ်။ ရုတ်တရက် အလှအပလေးတွေ မြင်လိုက်လို့၊ နှစ်သက်သူရဲ့အသံလေး ကြားလိုက်လို့ သာယာသွားရင်၊ လောဘဖြစ်သွားရင် ကိလေသာဝင်သွားပြီနော်။

မရှုမှတ်နိုင်ဘဲ စိတ်ထဲမှာ လက်ခံလိုက်ရင် တရားအာရုံတွေ ပျောက် ထွက်သွားပါရော။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်၊ ကာမစ္ဆန္တတွေ ကင်းရှင်းနေရင် တရားရမယ်။ ကာမစ္ဆန္တ ဝင်ရောက်လာရင် တရားမရတော့ဘူး။ ရှင်းရှင်းလေးပဲ။ အကျိုး

၃၆ ☸ ဓမ္မဒူတဒါက်စာအုပ်ပညိဿရ

စီးပွားလည်းပျက်စီးသွားပြီ။ အကျိုးရှိ - မရှိမသိတော့ဘူး။ မိမိ - သူတစ်ပါး ဘယ်သူမျှ အကျိုးမများတော့ဘူး။

ဘာကြောင့်ဝင်နိုင်

ဘာကြောင့် ဝင်လာရသလဲ။ ကာမတ္တန္တတွေဘာကြောင့် ဝင်နိုင်သလဲ စဉ်းစားကြည့်လိုက်။ သဘောကျလိုက်လို့၊ လက်ခံလိုက်လို့ ဝင်နိုင်တာ။ လိုလိုချင်ချင်နဲ့ကို သဘောတူလိုက်လို့ ရောက်လာတာပါ။ ဘုန်းကြီးတို့ ရှုမှတ်နည်း ပေးထားပါတယ်။

မြင်ရတဲ့ ရူပါရုံ၊ ကြားရတဲ့ အသံမျိုးစုံ၊ နှာခေါင်းထဲ ရောက်လာတဲ့ အနံ့မျိုးစုံ၊ လျှာပေါ်တင်လာတဲ့ အရသာမျိုးစုံ၊ အတွေ့အထိမျိုးစုံကို “ရုပ်၊ ရုပ်” လို့ ရှုခိုင်းပါတယ်။ ရုပ်လို့ ရှုနေရင် ကာမတ္တန္တမဝင်နိုင်ဘူး။ လုံနေတယ် နော်။ ကိုယ့်ဘက်က လုံနေရင် သူဝင်လို့မရဘူး။ အာရုံငါးပါးကို ခံစားတတ် တဲ့စိတ်ကို နာမ်လို့ အဆက်မပြတ် ရှုထားရင်လည်း သူ မထိုးဖောက်နိုင် ဘူး။

ကိုယ်တိုင်က သဘောကျနှစ်သက်ပြီး လက်ခံလိုက်တယ်။ အရှု အမှတ်တွေ လွတ်သွားတယ်ဆိုရင်တော့ မရတော့ဘူး။ သူ အားကောင်း သွားရင်ရှိတဲ့ တရားအကုန်ပျောက်၊ အမှတ်တရားတွေ အကုန်ပြေးရပြီလို့ သာ မှတ်ပေတော့။

ကာမတ္တန္တပယ်ချင်ရင်

ကာမတ္တန္တဟာ ရပြီးသားစာတွေကို မေ့စေနိုင်ပါတယ်။ ဒါတင်မက စီးပွားဥစ္စာတွေကိုလည်း ဖျက်ဆီးပစ်နိုင်ပါတယ်။ ကုသိုလ်တရား၊ သူတော်ကောင်းတရား၊ မဂ်ဖိုလ်တရားတွေကိုလည်း အတားအဆီး ဖြစ်စေပါတယ်။

ကာမဂုဏ်အပြစ်တွေကို သိပြီး ကာမစ္ဆန္ဒ ပယ်ချင်တဲ့သူဟာ -

၁။ အသုဘနိမိတ် ရှုမြင်ရအောင် သင်ယူပါ။

၂။ အသုဘ ဘာဝနာကို ထပ်ကာ ထပ်ကာရှုပွားပါ။

၃။ ဣန္ဒြေ ၆ - ပါး တံခါးတွေကို ပိတ်ဆို့ပါ။

၄။ အတိုင်းအဆနဲ့ စားသောက်ပါ။

၅။ မိတ်ဆွေကောင်းကို ပေါင်းသင်းပါ။

၆။ အသုဘ ဘာဝနာနဲ့ စပ်ယှဉ်တဲ့ စကားကို ပြောဆိုပါ။

နည်းနှစ်မျိုးသာရှိ

ကာမစ္ဆန္ဒ ပယ်နည်းက သမထနည်း၊ ဝိပဿနာ နည်းနှစ်မျိုးခွဲနိုင်ပါတယ်။ သမထနဲ့ဆိုရင် အသုဘဘာဝနာပွား၊ ဝိပဿနာနဲ့ဆို ရုပ်နာမ်မြင်အောင် ရှု၊ လိုရင်းက အဲဒါပါပဲ။

မတင့်တယ်၊ ရွံစရာလို့ ရှုမြင်တဲ့ အသုဘဘာဝနာကို ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ နှစ်ဌာနမှာ ရှုနေရင် ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏ မဝင်တော့ဘူး။ “ငါ၏ ကိုယ်မှာ မွေးတာကြိုက်တာ မရှိ။ ရွံစရာ အသိုအပုပ်တွေ၊ နှပ်၊ တံတွေ၊ ပြည်၊ ချွေးတွေသာ ရှိတယ်” လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယ် ဆင်ခြင်ပါ။ ချစ်ခင်နှစ်သက်မိတဲ့ သူများခန္ဓာမှာလည်း ဒါတွေပဲလို့ နှလုံးသွင်းပါ။

ဖူးယောင်ပုပ်ပွပိုးလောက်တွေ ရှုနေတဲ့ အသုဘအလောင်းကောင်တွေ မျက်စိထဲ စွဲနေအောင် လေ့ကျင့်ပါ။

“ငါလည်း တစ်နေ့ ဒီလိုပဲ ဖြစ်ရမယ်။ သူလည်း တစ်ချိန်မှာ ဒီလိုသာ ဖြစ်လာမယ်” လို့ ရွံဖွယ်အသုဘကို ရှုနေတာ အသုဘသမထနဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒတွေကို ခွာနေတာပေါ့။

ဣန္ဒြေ ၆ - ပါး၊ တံခါးခြောက်ပေါက်မှာ သတိကပ်ပြီး မြင်သမျှ ကြားသမျှ နံသမျှ စားသမျှ ထိတွေ့သမျှကို ရုပ်လို့ ရှုနေ၊ သိသမျှ ကြံသမျှကို

၃၈ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

နာမ်လို့ ရှုနေတာဟာ ဝိပဿနာနဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒဝင်ပေါက်တွေကို ပိတ်ထားလိုက်တာပါ။

အဆီအဆိမ့်တွေ အစားများရင်၊ အတိုင်းထက်အလွန်စားရင် ကာမစ္ဆန္ဒတွေ ဝင်နိုင်ပါတယ်။ ရာဂဖြစ်စေတဲ့ စကားမျိုး၊ ကာမရာဂအားပေးတဲ့ စကားမျိုး ပြောနေရင် ကာမစ္ဆန္ဒတွေ ဝင်နိုင်ပါတယ်။

အပေါင်းအသင်း ဆွဲဆောင်မှုကြောင့်လည်း ကာမနယ်ထဲ ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

သတိထားပြီး ရှုပွားနေ၊ ဆင်ခြင်ပြီး စားသောက်နေထိုင် ပေါင်းသင်းရင် ကာမစ္ဆန္ဒတွေ ကင်းစင်နိုင်ပါတယ်။ တရားတွေထင်မြင်သိရှိနိုင်ပါတယ်။

စာမမေ့တဲ့အကြောင်း

မြတ်စွာဘုရားဟာ နီဝရဏတွေ ကင်းစင်နေရင် စာတွေ မမေ့တဲ့ အကြောင်း၊ ကာမစ္ဆန္ဒကင်းနေရင် မကျက်မှတ်ပေမဲ့၊ ပစ်ထားပေမဲ့ စာတွေ ပျောက်မသွားတဲ့အကြောင်း ဆက်ပြီး ဟောကြားပါတယ်။

“သင်္ခါရဝပုဏ္ဏား၊ ဥပမာပြရရင် နန္ဒင်းတို့၊ ချိတ်တို့၊ မဲနယ်တို့ ဆိုးမထားတဲ့နေရာမှာ ငုံ့ကြည့်ရင် မျက်နှာရိပ်ကို မြင်ရသလို ပါပဲ။ ကာမရာဂ ကာမစ္ဆန္ဒ ကင်းနေရင် အကျိုးရှိ မရှိ ခွဲခြားသိနိုင်ပါတယ်။ မေ့လျော့မှုတွေ ကင်းပါတယ်။

“နှစ်ပေါင်းများစွာ မရွတ်ဆိုပေမဲ့ မှတ်ဉာဏ်ထဲမှာ စာတွေ ပျောက်မသွားပါဘူး။ ရွတ်အံ့နေရင်တော့ ဘာပြောစရာ ရှိတော့မလဲ”

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း ❖ ၃၉

ဒါဟာ စာမမေ့တဲ့အကြောင်းပါ။ မှတ်ဉာဏ်တွေ ကောင်းစေကြောင်းပါ။ တရားတွေကို မမေ့တာ၊ အရှုအမှတ်တွေ မပျောက်တာဟာ ကာမစ္ဆန္ဒကာမရာဂကင်းနေလို့ပါ။

တရားတိုးတက်လာ

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်၊ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေက လွတ်မြောက်နေတဲ့ အခါ စိတ်ကြည်လင်ပါတယ်။ သန့်ရှင်းပါတယ်။ အရောင် ဆိုးမထားတဲ့ရေလို အညစ်အကြေးကင်းစင် ကြည်လင်လို့ တရားတွေ ထင်မြင်နိုင်တယ်ပေါ့။

ရှုမှတ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်အာရုံကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းတွေ့မြင် ရှုမှတ်နိုင်တဲ့အတွက် အရှုဉာဏ်တွေ တိုးတက်ပါပြီ။ ဘယ်လိုဆွဲဆောင်မှုတွေကိုမျှ မမက်ဘဲ တည့်တည့်မတ်မတ် သွားနိုင်တာမို့ ခရီးသွက်ပါတယ်။

ကိလေသာရဲ့ထိုးနှက်ချက်တွေကို အရှုအမှတ်တံတိုင်းနဲ့ ကာထားတဲ့အတွက် ဝိပဿနာစိတ်ဟာ လုံခြုံဘေးကင်းနေပါတယ်။ လိုရာခရီးကို အလျင်အမြန်တွင်တွင်ကြီး ရှုမှတ်ပြီး ခရီးနှင်တဲ့အတွက် တစ်ခဏချင်းမှာ တရားရနိုင်ပါတယ်။

ကာမရာဂကင်းပါက

တစ်ခါက မထင်မရှား ရဟန်းတစ်ပါးဟာ ဒန်ပူလုပ်ဖို့အတွက် ကိုရင်တစ်ပါး အဖော်ခေါ်ပြီး တောထဲ ထွက်ခဲ့ပါတယ်။ ကြိုက်နှစ်သက်တဲ့ သစ်သားမရသေးလို့ ရှာကြတဲ့အခါ ကိုရင်က တောလမ်းအတိုင်း ဝင်သွားတယ်။ မထင်မှတ်ဘဲ ကိုရင်လေးက တောထဲမှာသေပြီး ပုပ်ပွနေတဲ့ အလောင်းကောင်ကြီးနဲ့ ပက်ပင်းတွေရပါရောတဲ့။

၄၀ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

ကိုရင်ဟာ အသုဘကောင်ကြီးရပ်ကြည့်ပြီး အသုဘဘာဝနာရှုပွားလိုက်တာ တစ်ခဏအတွင်း ပထမဈာန် ရသွားတယ်။ အသုဘဈာန်အခြေခံပြီး ကာမတ္ထန္တနီဝရဏတွေ ကင်းရှင်းနေတဲ့စိတ်နဲ့ ခန္ဓာတွင်းဉာဏ်သွင်းရုပ်နာမ်တရား ရှုပွားလိုက်တာ အနာဂါမ် ဖြစ်သွားပါတယ်။

အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်အတွက် ဆက်ရှုနေတုန်း - “ကိုရင်ရေကိုရင်” လို့ လှမ်းခေါ်သံကြားလိုက်တော့ ရိုသေစိတ်နဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဖျက်ပြီး ထွက်လာခဲ့ရတယ်။

ကိုရင်ပျောက်ရှာနေတဲ့ ရဟန်းနား ရောက်တဲ့အခါ “အရှင်ဘုရား ဒီဘက်ခဏကြွပါ” လို့ပင့်ပြီး အသုဘကောင်ကြီးကိုလက်ညှိုးထိုးပြလိုက်ပါတယ်။

ရဟန်းတော်ကလည်း အသုဘရှု၊ ဝိပဿနာတက်လိုက်တော့ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြန်ပါတယ်။ ကာမရာဂကင်းတဲ့အတွက်တရားရသွားကြတဲ့ သာကေပါ။

(မဇ္ဈိမအဋ္ဌကထာ)

သမထဝိပဿနာ နှစ်ဖြာသော တရားတွေဟာ ကာမတ္ထန္တ ကင်းနေတဲ့အချိန်မှာ တစ်ဟုန်ထိုးတိုးတက်ပြီး မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်တရားတွေကို ဖြစ်စေတယ်လို့ ပြတာပါ။

မချမ်းသာတဲ့အကြောင်း

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - လောကထဲ နေကြတဲ့အခါ မချမ်းသာတဲ့ အကြောင်းကို သိပါမှ ရှောင်ရှားနိုင်ပါမယ်၊ ပူပန်ဆင်းရဲကြောင်းတွေကို ပယ်နိုင်ပါမှ ချမ်းသာပါမယ်။

သတ္တဝါတွေ ပူပန်နေရတာဟာ ကာမဂုဏ်အတွက်ပါ။ နေ့ညမရွေး ပြေးလွှားနေရတာ၊ နေပူမိုးရွာ မရှောင် ရုန်းကန်နေကြရတာဟာ ကာမဂုဏ်အတွက်က အဓိကပါ။

မရှိတော့လည်း မရှိလို့ ဆင်းရဲ၊ ရှိပြန်တော့လည်း ရှိလို့ ကြောင့်ကြ၊ ဘယ်အချိန်မျှ မသက်သာဘူးနော်။ ကာမစ္ဆန္ဒ ပယ်မထားရင် ဘယ်သူမျှ မသက်သာဘူး။

သားသမီးရှိသူက သားသမီးအတွက် ပူ၊ ပစ္စည်း ရှိသူက ပစ္စည်း ကြောင့် ပူ၊ ရာထူးအာဏာ ရှိသူက ရာထူးအာဏာအတွက် ပူပြီးနေကြ တယ်။ အေးချမ်းမှု မရဘူး။ စိတ်ထဲမှာ မငြိမ်းချမ်းကြဘူး။

ကာမဂုဏ်တွေကြားထဲမှာ မီးပုံကြီး ဖက်နေရသလို ပူနေတာမို့ ယပ်ခတ်လည်း မအေး၊ လေအေးစက်လည်း မနိုင်၊ ချွေးတွေဖြိုင့်ဖြိုင့် ကျရတယ်။ အဲဒါဟာ “ဘယ်သူ့ကြောင့်လဲ၊ ဘာအတွက်လဲ” လို့ ကြည့်တော့ လိုချင်မှု၊ စွဲလမ်းမှု တပ်မက်မှုဆိုတဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒက အဓိက တရားခံပါ။

ချမ်းသာနေတယ်

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ အာဠဝီပြည် ယင်းတိုက်တောထဲ သီတင်းသုံးနေစဉ်မှာ ဟတ္ထကအာဠာဝကမင်းသားဟာ နံနက်စောစောမှာ ကျန်းမာရေးအတွက် လမ်းလျှောက်ထွက်ခဲ့တယ်။

ယင်းတိုက်တောထဲမှာ သစ်ပင်ရင်းအောက် သစ်ရွက်လေးတွေ ခင်းပြီး သီတင်းသုံးနေတဲ့ မြတ်စွာဘုရားကို မြင်တော့ အံ့သြသွား တယ်။

၄၂ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

“စောစောစီးစီးမြောက်လေတွေ တိုက်လို့ ချမ်းအေးနေတဲ့ ဆောင်းရာသီကြီးမှာ အမိုးမရှိ၊ အကာမရှိ သစ်ရွက်ခင်းပေါ်ဘာလို့ နေရတာပါလဲ” လို့ စုံစမ်းချင်လို့ ရှိခိုးဦးချလျှောက်ထားပါတယ်။

“အရှင်ဘုရား၊ ချမ်းသာစွာ အိပ်စက်ရပါရဲ့လား ဘုရား” တဲ့။

သူ့အထင်က စိတ်ညစ်စရာတွေရှိနေလို့ တစ်ပါးတည်း လာနေတာလား၊ ပူပန်စရာတွေ များနေလို့ လေတဟူးဟူးနဲ့ အေးစက်နေတာကို မေ့လျော့နေတာလားလို့ ထင်နေပုံရပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်က -

“မင်းသား၊ ချမ်းချမ်းသာသာ အိပ်စက်ရပါတယ်” လို့ ဖြေတော်မူပါတယ်။

အံ့သြစရာကောင်း

မြတ်စွာဘုရားရဲ့အဖြေကို မင်းသား နားမလည်ဘူး။ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်၊ မင်းသားမှာ နားမလည်နိုင်အောင် ဖြစ်တယ်။ ဒီလောက် ဆင်းဆင်းရဲရဲနေရတာဘယ်လိုချမ်းသာနေသလဲလို့သဘောမပေါက်ရှာဘူး။

“အရှင်ဘုရား - ဒီအချိန်ဟာ အင်မတန် အေးတဲ့ ဆောင်းလရာသီ ဖြစ်ပါတယ်။ ရိုးတွင်းခြင်ဆီ ခိုက်မတတ်ကို အေးတဲ့ရက်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ အရှင်ဘုရားရဲ့နေရာက နွားခြေရာခွက်တွေနဲ့မညီမညာကြမ်းတမ်းတဲ့နေရာပါ ဘုရား။

“အောက်ကလည်း သစ်ရွက်အခင်း၊ အပေါ်က သစ်ရိပ်ကလည်း ကျပါတယ်။ လေတွေ တဟူးဟူးတိုက်နေချိန်မှာ ခြုံထားတာက သင်္ကန်းပါးနဲ့ပါ ဘုရား။ ဒါတောင်မှ “ချမ်းချမ်းသာသာ အိပ်ရပါတယ်” လို့ မိန့်တော်မူတာဟာ အင်မတန် အံ့သြစရာ ကောင်းပါတယ် ဘုရား”

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း နှင့် ငှာ

မင်းသားဘက်က ကြည့်ရင်တော့ အံ့သြစရာပါ။ သူ့အနေနဲ့ဆို ဘယ်လိုမျှအိပ်ပျော်နိုင်စရာမရှိလို့ထူးခြားနေပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားမှာ ဒီလိုနေရတာတောင် ချမ်းသာစွာအိပ်နိုင်တယ်ဆိုတော့ အဆန်းတကြယ် ဖြစ်နေပါတယ်။ မယုံနိုင်အောင် ဖြစ်နေပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားအဖေ

“မင်းသား - သင့်ကိုငါမေးမယ်။ သင်စိတ်တိုင်းကျသာဖြေ။
ဒီလောကမှာ ပစ္စည်းဥစ္စာ ချမ်းသာကြွယ်ဝတဲ့ လူတစ်ယောက် ဟာလုပ်တဲ့ လေလုံတိုက်ကြီးထဲမှာ အဖိုးတန်ကော်ဇောတွေ ခင်းထားတယ်။ ကော်ဇောပေါ်မှာ နူးညံ့တဲ့အခင်းကို ထပ်ခင်း၊ အပေါ်မှာ ခုတင်ကြီးခင်းပြီးနေတယ်။ ဆီမီးတွေ ထိန်အောင် ထွန်းပြီး မယားလေးယောက်ရဲ့ အပြုစုကို ခံနေတယ်ဆိုရင် ချမ်းသာစွာ အိပ်ရမလား၊ မချမ်းမသာ အိပ်ရမလား ဖြေပါ။

“အရှင်ဘုရား.. ချမ်းသာစွာ အိပ်ရပါမယ်။

“မင်းသား.. သင် အသေအချာစဉ်းစားပါ။ သူ့မှာ လိုချင် တပ်မက်မှုတွေ ဝင်ရောက်လာတဲ့ အခါ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ပူလောင်တာ မဖြစ်ဘူးလား။

“ဖြစ်ပါတယ် အရှင်ဘုရား”

“မင်းသား - ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ပူလောင်သူ ဟာ ဆင်းရဲစွာ အိပ်ရတယ် မဟုတ်လား”

“မှန်ပါတယ်၊ ဆင်းရဲပါတယ် အရှင်ဘုရား”

“မင်းသား - တပ်မက်မှုတွေနဲ့ ပူလောင်နေသူဟာ ဆင်းရဲ စွာ အိပ်ရတယ်။ အဲဒီတပ်မက်မှု ကာမရာဂကို ငါဘုရား

၄၄ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

ပယ်ထားပြီးပြီ၊ အမြစ်ဖြတ်ထားပြီး၊ ဒါကြောင့် ရာသီဥတုကြမ်း

ပေမဲ့ နေရာထိုင်ခင်း ဆင်းရဲပေမဲ့ ချမ်းသာစွာ အိပ်ရပါတယ်။

လို့မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။ ပြီးတော့ တရားဆက် ဟောတော်မူပါတယ်။

“သဗ္ဗဒါဝေ သုခံ သေတိ၊

ဗြဟ္မဏော ပရိနိဗ္ဗူတော။

ယော နုလိမ္မတိ ကာမေသု၊

သီတိ ဘူတော နိရူပမိ။

ဗြဟ္မဏော - မကောင်းမှုကိုအပပြုပြီးသော၊ ပရိနိဗ္ဗူတော - ကိလေသာ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော်မူပြီးသော၊ သီတိဘူတော - ငြိမ်းအေးသော ဖြစ်ခြင်းရှိသော၊ နိရူပမိ - ကိလေသာတည်းဟူသောတည်ရာမရှိသော၊ ယော - အကြင်ရဟန္တာအရှင်မြတ်သည်၊ ကာမေသု - ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌၊ နုလိမ္မတိလိမ်းကျံကပ်ငြိခြင်း မရှိ။ သော - ထိုရဟန္တာအရှင်မြတ်သည်၊ သဗ္ဗဒါ - နေ့ရောညညပါ အခါခပ်သိမ်း၊ ဝေ - စင်စစ် ဧကန်အမှန်အားဖြင့်၊ သုခံ သေတိ ချမ်းသာစွာ အိပ်ရနေရ၏။

သဗ္ဗာ အာသတ္တိယော ဆေတွာ၊

ဝိနေယျ ဟဒယေ ဒရံ။

ဥပသန္တော သုခံ သေတိ။

သန္တိ ပပ္ဖုလျ စေတသော။

သဗ္ဗာ - ကြွင်းမဲ့ဥသုံ အလုံးစုံကုန်သော၊ အာသတ္တိယော - ကာမဂုဏ်အာရုံတို့ကို၊ ဆေတွာ - ပယ်ဖြတ်သုတ်သင်ပြီး၍၊ ဟဒယေ - စိတ်နှလုံး၌၊ ဒရံ - ပူပန်ခြင်းကို၊ ဝိနေယျ - မကပ်မရောက်ပယ်ဖျောက်၍၊ ဥပသန္တော - အရာခပ်သိမ်း၊ အေးငြိမ်းသော ရဟန္တာအရှင်မြတ်သည်၊ သန္တိ -

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း နှစ် ၄၅

အေးရာအမှန်မြတ်နိဗ္ဗာန်သို့၊ စေတသော - စိတ်ဖြင့်၊ ပပ္ပုယျ - ရောက်၍၊
သုခံ သေတိ ချမ်းသာစွာအိပ်ရနေရ၏။

(ဟတ္ထကသုတ္တန်)

စွန့်ပယ်ချွင် ချမ်းသာ

အလုံးစုံသော ကာမဂုဏ်တို့ကို ပယ်စွန့်တော်မူပြီးတဲ့ မြတ်စွာဘုရား
ရှင်ဟာ ရာသီဥတု အပူအအေးကြောင့်လည်း ဒုက္ခမရောက်တော့ဘူး။
ဆင်းရဲတာ ချမ်းသာတာ မခွဲခြားတော့ဘူး။ ကာမဂုဏ်တွေ ပယ်ပြီးလို့
ထာဝစဉ် ချမ်းသာနေပါတယ်။

ကိုယ်က အကောင်းထင်၊ ချမ်းသာလို့ မြင်တဲ့ ကာမဂုဏ်တွေဟာ
တကယ်ကျတော့ ကောင်းကျိုးမပေး၊ ချမ်းသာမပေးပါဘူး။ တွယ်တာ
တတ် နှစ်သက်တတ်တဲ့ ကာမရာဂ ကာမစ္ဆန္ဒကို စွန့်ပယ်နိုင်ရင် ပယ်နိုင်
သလောက် ချမ်းသာကြမှာပါ။

ကာမဂုဏ်တွေပယ်စွန့်မှ အမှန်တကယ် ချမ်းသာတဲ့ တရားချမ်းသာ
တွေ ဝင်ရောက်ခွင့် ရမှာပါ။ ချမ်းသာစစ် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ဘုန်းကြီးတို့
ပရိသတ် ရောက်ရှိကြရမှာပါ။ ဒါကြောင့် ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏဟာ တရားမရ
တဲ့အကြောင်းတစ်ပါးလို့ ပရိသတ် မှတ်ထားလိုက်ကြပါ။

ဗျာပါဒ နိဝရဏ

ဗျာပါဒ နိဝရဏ

စိတ်ဆိုးမှု၊ အမျက်ထွက်မှု၊ ဒေါသဖြစ်မှုက ဗျာပါဒနိဝရဏပါ။ ဗျာပါဒ ဆိုတာက ဒေါသတရား၊ ဒေါသတွေနဲ့ မွှန်နေတာ။ အလိုမကျအောင် စိတ် တိုင်းမကျအောင် ဖြစ်နေတာသည် ဗျာပါဒနိဝရဏပါ။ မှတ်မိအောင် လိုက်ဆိုကြည့်ပါ။

* စိတ်ဆိုးဒေါသ၊ အမျက်ထွက်က၊ ဗျာပါဒ မည်လေသည်။ *

မြတ်စွာဘုရားက - ပုဏ္ဏားကြီးကို စာမရအောင်၊ မေ့ပျောက်သွား အောင် ပြုနေတဲ့ နောက်နိဝရဏတစ်မျိုးက “ဗျာပါဒ နိဝရဏ” လို့ မိန့်ကြားပါတယ်။

“သင်္ခါရပုဏ္ဏား - ဗျာပါဒတရားတွေ ဝင်ရောက်ဖိစီးလာ တဲ့အခါမှာ သင်ကျက်မှတ်နေတဲ့ ဗေဒင်သုံးပုံတွေဟာ တတွတ် တွတ် နှုတ်ကရွတ်နေပေမဲ့ ပျောက်ဆုံးကုန်လိမ့်မယ်”

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း နှစ် ၄၇

“ဒေါသဗျာပါဒတွေဝင်ရောက်လာပြီဆိုရင်ဘယ်လောက်
ကျက်ကျက် စာတွေ မရတော့ဘူး။ ကိုယ့်အကျိုး သူ့အကျိုး
တောင် မသိတော့ဘူး။ ဒေါသတွေ ကင်းနေချိန်မှာ ကျက်မှတ်
လိုက်စမ်းပါ။ အလွယ်လေးနဲ့ ရလိမ့်မယ်။ ကျက်ပြီးသားတွေ
လည်း မမေ့ပျောက်တော့ဘူး။

ဒေါသဝင်လာရင်

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - တရားအားထုတ်ချိန်မှာ ဒေါသတွေဝင်လာ
တယ်။ တစ်စုံတစ်ခုကြောင့် စိတ်အလိုမကျဘူး။ တစ်စုံတစ်ယောက်
ကြောင့် စိတ်အနှောင့်အယှက်တွေ ဖြစ်နေတယ်ဆိုရင် တရားရှုမှတ်လို့
မရဘူး။ ရှုပွားလို့ကို မရတော့ဘူး။ ဘာကို စိတ်နဲ့မတွေ့မှန်းမသိ တစ်ခါ
တလေ ဖြစ်နေတယ်။ သူများကို မဟုတ်တောင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် မကျေ
မနပ် ဖြစ်နေတယ်။

“ငါဒီလောက်အားထုတ်နေတာတောင် စိတ်က ဘာလို့ မငြိမ်ရတာ
လဲ။ ဘာဖြစ်လို့ အားထုတ်လို့ မရတာလဲ။ သူများတွေကျတော့ ရတယ်။
ငါ့ကျတော့ မရဘူး” လို့ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် စိတ်တိုနေတယ်။ ဒေါသတွေ
ဖြစ်နေတယ်။

မသိမသာဖြစ်စေ သိသိသာသာဖြစ်စေ ဒေါသဖြစ်နေ၊ ကသိ
ကအောက်ဖြစ်နေရင်လည်း တရားရဖို့ မလွယ်တော့ဘူး။

တရားမရအောင် ဒေါသကတားနေတာပါ။ ဗျာပါဒနီဝရဏက
တရားဖြစ်ခွင့်ကို ပိတ်ပင်ထားတာပါ။ ရှူးရှူးရှဲရှဲနဲ့ ထပေါက်ကွဲမှ ဒေါသ
မဟုတ်ဘူးနော်။ သိမ်မွေ့တဲ့ဒေါသ အနုစားဒေါသကလည်း ရမယ့်တရား
ကို တားမြစ်တာပါပဲ။

၄၈ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

ကိုယ်ကိုယ်ကိုယ်ပျက်ဆီး

တရားမရအောင်သူများကဖျက်ဆီးတာမဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ဒေါသက ကိုယ့်တရားကို ပြန်ပြီးဖျက်ဆီးလိုက်တာ။ ကိုယ့်မှာ ရလာဖြစ်လာမယ့် ဈာန် မဂ်ဖိုလ်တရားတွေဟာ ကိုယ့် ဒေါသဗျာပါဒကြောင့် ပျောက်ပျက် သွားရတာပါ။

ဘုန်းကြီးတို့စာပေထဲမှာ ဥဒ္ဓုမာယိကဖားဆိုတာ တွေ့ရတယ်။ ဖားစုံညင်းနဲ့သဘောချင်း ဆင်ပါတယ်။ အရွယ်အစားက သိပ်မကြီးဘူး။ လက်သည်းခွံ၊ ခြေသည်းခွံသာသာလောက်ပဲ။ သစ်ရွက်ကြား ချုံနွယ် ကြားမှာ နေတတ်တယ်။

အဲဒီဥဒ္ဓုမာယိကဖားကို တစ်ခုခုနဲ့ တို့လိုက်ရင် ထိလိုက်ရင် ခန္ဓာ ကိုယ်ကကြီးလာတယ်။ နည်းနည်းတို့နည်းနည်းကြီးနဲ့ဥသျှစ်သီးလောက် ကိုဖြစ်လာတာ။ အဲဒီလိုဖြစ်ရင် လက်ခြေတွေ ကားပြီး ပက်လက်လန်နေ လို့ မသွားနိုင်တော့ဘူး။ မလှုပ်ရှားနိုင်တော့ဘူး။ ကျိုးကန်းတွေ၊ သိမ်းတွေ စွန့်တွေရဲ့အစားခံရဖို့ ဖြစ်သွားတယ်။ အစာဖြစ်သွားတယ်။

သူ့ဒေါသက သူ့ကို နှိပ်စက်လိုက်တာ။ တို့တိုင်းထိတိုင်းဒေါသဖြစ်၊ ဆတ်ဆတ်ထိမခံနိုင်တဲ့ ဒေါသကြောင့် ဒုက္ခရောက်ရတာ။ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်ဒေါသရဲ့သဘောက ဝင်လာခါစ ပယ်နိုင်ရင်ပယ်၊ မပယ်နိုင်လို့ တော့တဖြည်းဖြည်းကြီးထွားလာရင်တော့ဒုက္ခပေးပြီပေါ့။ ဇက်ကြိုးလွတ် တဲ့မြင်းလိုထင်ရာစိုင်းပြီပေါ့။

အဆင့်ဆင့်တိုးလာ

ဒေါသဗျာပါဒဟာ ဝင်လာခါစမှာ စိတ်ကို နှောင့်ယှက်တယ်။ ကြည်နေတဲ့စိတ်တွေ နှောက်သွားပြီ။ အေးချမ်းနေတဲ့စိတ်တွေ ပူလောင် လာပြီ။ ဒါပထမဆင့်။ စိတ်ကို ဖျက်ဆီးတဲ့အဆင့်။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း နှစ် ၄၉

မနှိမ်နိုင်၊ မပယ်နိုင်ရင် နောက်တစ်ဆင့်ရောက်လာတယ်။ အသားတွေ ဆတ်ဆတ်တုန်လာတယ်။ နှုတ်ခမ်းတွေ တရွရွဖြစ်လာတယ်။ တစ်ကိုယ်လုံးပူလောင်ပြီးချွေးတွေပြန်လာတယ်။ ဒီအဆင့်မှာပယ်နိုင်ရင် တော်သေးတယ်။ နှိမ်နင်းလိုက်ရင် မဆိုးသေးဘူး။

နောက်တစ်ဆင့်ဆို မရတော့ဘူး။

နပ်ပဲဆပြောလာပြီ။ ဆဲရေးတိုင်းထွာတာ ဖြစ်လာပြီ။ ပါးစပ်ကနေ အယုတ္တအနတ္တတွေ ထွက်လာပြီပေါ့။ ရှက်ရမှန်း ကြောက်ရမှန်း မသိတော့ဘူး။ ဒီအဆင့်မှာ ဝစီကံလောက် ဖြစ်ပြီ။ ဒီမှာတင် ရပ်နိုင်ရင် ရပ်၊ မရပ်နိုင်ရင် ရှေ့ဆက်ဦးမယ်။

ဝစီကံက တစ်ဆင့်တက်တော့ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ကာယကံ မြောက်ပြီ။ ရိုက်တာနက်တာထိုးကြိတ်တာခုတ်ထစ်တာတွေရောက်လာပြီ။ ရာဇဝတ်မှုတွေ ဖြစ်တော့မယ်။ သတ်တာဖြတ်တာတွေ ဆက်လာတော့မယ်။ ထောင်တန်းကျဖို့ အချုပ်အနှောင်ခံရဖို့ အပြစ်ပေးခံရဖို့တွေ ဖြစ်လာပြီပေါ့။ သူသေကိုယ်သေ သတ်တဲ့အထိ ရောက်ရပြီပေါ့။

ခုနက ဥဒ္ဓမ္မမာယိကဖားလိုပဲ ဒေါသကြောင့် နောက်ဆုံးမှာ သေကျေပျက်စီးရတယ်။ ဒေါသဗျာပါဒဟာ တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် ကြီးထွားလာတယ်။ အသိဉာဏ်နဲ့ထိန်းပြီး ဒေါသကို ချုပ်ကိုင်မထားရင်တော့ ခုဘဝ နောင်ဘဝအကျိုးတွေ အကုန်ပျက်ရပါတော့တယ်။

ဒေါသုပုန်ထ

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - ဒေါသ ထွက်တာကို ဒေါသုပုန်ထတယ်လို့ ပြောကြတယ်။ ဒေါသနဲ့ သုပုန်ကို ထပ်တူပြုတင်စားတဲ့သဘောပေါ့။ သိပ်မှန်တဲ့ တင်စားချက်ပါ။ ဒေါသကိုသရုပ်ဖော်ရာမှာသိပ်ကို ပေါ်လွင်သွားပါတယ်။

၅၀ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

ဆိုးသွမ်းသောင်းကျန်းတဲ့သူပုန်သူကန်တွေဟာအဖျက်သမားတွေပါ။ဖျက်ဆီးရေးဘက်ကိုသာဦးတည်ကြတာပါ။ဒေါသကလည်းအဖျက်သမားပါပဲ။

ဒေါသမဖြစ်ခင်ကရှိနေတဲ့ အေးချမ်းတဲ့စိတ်ကိုလည်း ဖျက်ဆီးလိုက်တယ်။ဒေါသမဖြစ်ခင်ရှိနေတဲ့ကုသိုလ်စိတ်တွေကိုလည်းဖျက်ဆီးတယ်။ကောင်းတဲ့ စိတ်ကလေးကိုလည်း ဖျက်ဆီးလိုက်တယ်။

ကောင်းတဲ့တရားမှန်သမျှ ဘာမှမကျန်အောင် ဖျက်ဆီးလိုက်တာသည် ဒေါသ၊ ကောင်းတဲ့ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်တွေ ဘာတစ်ခုမျှ မကျန်ရအောင် ပျက်စီးစေတာဟာ ဒေါသတွေပါ။ဗျာပါဒနီဝရဏပါ။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - တရားရှုမှတ်လို့ဖြစ်နေတဲ့သူတော်ကောင်းတရားတွေ၊ ဖြစ်လာမယ့် သူတော်ကောင်းတရားတွေ အားလုံးအစအနတောင် ရှာမရအောင် ကွယ်ပျောက်သွားစေတာဟာ ဒေါသပါပဲ။

ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့တာတွေ ရှိသေလေးစားမှုတွေ သာယာအေးချမ်းမှုတွေဟာ ဒေါသသူပုန်သာ ထလိုက်ရင် အကုန်ပြောင်သွားပါပြီ။

တစ်ခါကရန်ပွဲ

ဘုန်းကြီးတို့က ခရီးသွားတဲ့သူ၊ နယ်တကာလှည့်ပြီးတရားဟောရာ၊ တရားပြရသွားနေရတော့ တစ်ခါတလေမှာစကားများကြတာ၊ရန်ဖြစ်ကြတာ၊ ဒေါသတကြီး ထိုးကြိတ်ကြတာတွေ တွေ့ရမြင်ရပါတယ်။

အဲဒီလိုဖြစ်တာတွေထဲမှာ သံဝေဂဖြစ်လောက်တဲ့ ရန်ပွဲက အမျိုးသမီးကြီးနှစ်ယောက် ရန်ဖြစ်ကြတာပါ။ ခပ်လှမ်းလှမ်းက လူတွေဝိုင်းကြည့်နေတာမြင်တော့ တစ်ခုခုပဲလို့တော့ထင်လိုက်ပါတယ်။ရန်ဖြစ်တယ်လို့တော့ မထင်ပါဘူး။ မျက်လှည့်ပွဲလား၊ ဆေးရောင်းတာလား တစ်ခုခုပဲလို့ ဘုန်းကြီး တွေးမိတယ်။

တရားမဂ်ခြင်းအကြောင်းရင်း ❖ ၅၁

ကားက အဲဒီနားအဖြတ် မသိမသာလေး ကြည့်လိုက်တော့ ဘယ်ပြောကောင်းမလဲ၊ မိန်းမကြီးနှစ်ယောက်ရန်ဖြစ်ပြီး ကုတ်ဖဲ့နေကြတာ။ ဆံပင်တွေ ဖရိုဖရဲ၊ ထဘီမနိုင်၊ ပဝါမနိုင်နဲ့။ ပါးစပ်ကလည်း တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် တစ်တစ်ခွခွ ပြောနေကြသေးတယ်။

ဆွဲမရ၊ ဖျန်ဖြေမရလို့ထင်ပါရဲ့။ လူတွေက ဒီတိုင်းဝိုင်းအုံကြည့်နေကြတယ်။

ဒါတောင် သူတို့နှစ်ယောက်မှာ ရှက်ရမှန်းမသိ၊ ကြောက်ရမှန်းမသိ။ ဘာမျှ မသိတော့ဘူး။ သာမန်အချိန်မှာ မပြောဝံ့တာ ပြောကြ၊ ကြားဖို့ နားထောင်ဖို့ မသင့်တာတွေ အော်ကြဟစ်ကြ ဖြစ်နေလိုက်ကြတာ ငရဲပွက်နေသလိုပါပဲ။

လမ်းမကြီးပေါ်မှာ ရဟန်းသံဃာတော်တွေ လူကြီးသူမတွေ ရှိမယ်၊ မြင်သွားမယ်ဆိုတာလည်း ဂရုမစိုက်။ ဈေးသွားဈေးလာတွေ အမြောက်အမြား ဝိုင်းကြည့်နေတာလည်း မရှက်။ ဣန္ဒြေသိက္ခာတွေ ထည့်ကို မတွက်တော့တာ ဒေါသရဲလက်ချက်ပါ။

ကမ္ဘာကြီးကို ပျက်ဆီးတဲ့စီး:

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - ဒေါသမီးဟာ အင်မတန်ပူလောင်တယ်နော်။ ဒေါသဗျာပါဒဝင်လာရင် စိတ်တွေပူ ကိုယ်တွေကို ပူစေပါတယ်။ ဒေါသ ဖြစ်သူမှာ မျက်နှာရဲလာကာ ဒေါသမီးတွေက နှလုံးသားကနေ တစ်ကိုယ်လုံး ပျံ့နှံ့သွားတာပါ။

လူနဲ့ လူပတ်ဝန်းကျင် တစ်ခုလုံး ဟုန်းဟုန်း တောက်သွားအောင် လောင်စေနိုင်တာ ဒေါသမီးပါ။ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး၊ လူမျိုးတစ်မျိုးနဲ့တစ်မျိုး၊ တစ်နိုင်ငံနဲ့တစ်နိုင်ငံ အပြန်အလှန် တိုက်ခိုက်ပစ်ခတ်နေကြတာ ဒေါသ စနက်ပါ။

၅၂ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

“ဒေါသကြီးလာကြရင်ကမ္ဘာကြီးဟာလက်နက်တွေကြောင့်ပျက်စီးလိမ့်မယ်” ဆိုတဲ့အတိုင်းလက်နက်တွေတီထွင်ကြ၊ စမ်းသပ်ကြ၊ အနိုင်လိုချင်လို့ ပစ်ခတ်ကြတာနဲ့ပဲ ဒေါသကြောင့် သေကျေကြပါတယ်။ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးကိုဖျက်ဆီးတာ၊ ကမ္ဘာကြီးကိုဖျက်ဆီးတာဟာဒေါသတရားပါပဲ။

ဗျာပါဒနီဝရဏတရားပါပဲ။

အိမ်ထောင်ရေးတွေပြိုကွဲ

အချစ်မေတ္တာနဲ့ တည်ဆောက်ထားတဲ့ အိမ်ထောင်စုတွေဟာ ဒေါသရောက်လာရင် ပြိုကွဲပျက်စီးသွားရပါပြီ။ အိမ်ထောင်ရှင်တွေမှာ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး၊ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ဘယ်လိုမျှ အကောင်းမမြင်ကြတော့ဘူး။ တစ်ဦးအပြစ်ကို တစ်ဦး ရှာကြံကြည့်ပြီး အပြစ်ကိုသာ မြင်ကြတော့တယ်။ ဆက်လက်ပြီး လက်တွဲလို့ ဘယ်လိုမျှ မဖြစ်ကြတဲ့ အတွက် လက်တွဲတွေ ဖြုတ်ကြရတယ်။

ကွာရှင်းကြ၊ ပြတ်စဲကြနဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲ၊ စိတ်ဆင်းရဲ ဖြစ်ကြတယ်။ ရည်မှန်းချက်တွေ ပျက်ပြီးစီးပွားတွေ ပျက်စီးကြတယ် အေးချမ်းသာယာမှုတွေ ဆိတ်သုဉ်းသွားပါတယ်။

ကြားထဲက အဖေ မစုံ၊ အမေ မစုံဘဝ ရောက်ကြရရှာတဲ့ မြေစာပင် သားသမီးတွေမှာလည်း စိတ်ဒဏ်ရာတွေ ခံစားကြရပါတယ်။

ဒေါသဟာမီးလို ကူးစက်တာမို့ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ကူးသွားတာမို့ နီးစပ်ရာတွေပါ ပူလောင်ကာစိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ကြရပါတယ်။ ဘယ်သူ့ကိုမျှ ကောင်းကျိုးမပေးတာ၊ အကျိုးမဲ့ကို ဖြစ်စေတာဟာ ဒေါသပါ။

မြေပြိတ္တာကြီးတစ်ကောင်

ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဝါဆိုသီတင်းသုံးစဉ်က ဂိဇ္ဈကုဋ် တောင်ပေါ်မှာ အရှင်မောဂ္ဂလာန်နဲ့ အရှင်လက္ခဏာ ရဟန္တာအရှင်မြတ် နှစ်ပါး တရားချမ်းသာနဲ့ အေးအေးဆေးဆေး သီတင်းသုံးနေကြပါတယ်။

နံနက်စောစောမှာ ဆွမ်းခံဝင်ရအောင် ပြန်ဆင်းလာကြတဲ့အခါ လမ်းခုလတ်မှာ အရှင်မောဂ္ဂလာန်ဟာ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်နဲ့ မြေပြိတ္တာကြီးတစ်ကောင်ကို မြင်လိုက်ပါတယ်။

အဆမတန်ကြီးမားတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ နေရာအနှံ့မီးစွဲလောင်တာ ခံနေရတဲ့ မြေပြိတ္တာကြီးပါ။ ခေါင်းက မီးလျှံတွေက အမြီးကိုရောက်၊ အမြီးက မီးလျှံတွေက ခေါင်းကို ရောက်ပြီး တစ်ကိုယ်လုံး ပတ်ချာလည်အောင် မီးလောင်ခံနေရပါတယ်။ တလူးလူးတလိမ့်လိမ့်နဲ့ အော်ဟစ်ညည်းညူပြီး ဒုက္ခခံနေရရာပါတယ်။

အဲဒီ မြေပြိတ္တာကြီးကို မြင်တဲ့အခါမှာ အရှင်မောဂ္ဂလာန်အရှင်မြတ် ဟာ ထူးခြားတဲ့ အမူအရာနဲ့ ပြုံးတော်မူပါတယ်။

ဒါကို အရှင်လက္ခဏာက မြင်တော့ အကျိုးအကြောင်း မေးမြန်းတယ်။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်က မဖြေသေးဘဲ “မြတ်စွာဘုရားရှေ့ကျမှ မေးလျှောက်ပါ” လို့ ပြောပြီး အရှင်မြတ်နှစ်ပါး ဆွမ်းခံဝင်ကြတယ်။

ဆွမ်းဘုဉ်းပြီးကြလို့ မြတ်စွာဘုရားထံမှောက် သွားရောက်ကြတဲ့ အချိန်မှာ အရှင်လက္ခဏာက မနက်က ပြုံးတော်မူတဲ့အကြောင်း ပြန်မေးပါတယ်။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကလည်း သူ့မြင်ရတွေ့ရတဲ့အတိုင်း မြေပြိတ္တာကြီး မီးလောင်ခံနေရပုံကို မြတ်စွာဘုရားရှေ့မှာ ဖြေကြားပါတယ်။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက -

၅၄ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ဝညီဿရ

“ငါဘုရားရှင်လည်း ဟေမိမဏ္ဍိုင်မှာဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ရကတည်းက မြင်ခဲ့ပါတယ်”လို့ မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။

အရှင်မြတ်များက “မြတ်စွာဘုရား ဘယ်လိုအကြောင်းကံကြောင့် ဒီလောက်ဆိုးတဲ့ ဒုက္ခတွေ ခံရပါသလဲဘုရား”လို့ လျှောက်ထားကြတဲ့ အခါမှာ အတိတ်က သူ့ရဲ့အကြောင်းကံကို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

ကြီးမားတဲ့ဒေါသ

ကဿပဘုရားရှင်ရဲ့ကျောင်းဒကာကြီးတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ သုမနသူဌေး ဟာ နေ့စဉ်နေ့တိုင်းလိုလို ဘုရားဖူးရအောင် တရားနာရအောင် ကျောင်း တော်ကို သွားလေ့ရှိပါသတဲ့။

တစ်နေ့မှာတော့ နောက်လိုက်နောက်ပါအခြွေအရံများစွာနဲ့မြတ်စွာ ဘုရား သီတင်းသုံးတဲ့ကျောင်းတော်ကို သွားကြတဲ့အခါ မနက်စောစော မှာအိပ်ရာကမထသေးဘဲ ပုဆိုးခေါင်းမြီးခြုံအိပ်နေတဲ့လူတစ်ယောက်ကို တွေ့ကြပါတယ်။ အဲဒီလူကို မြင်တော့ သူဌေးကြီးက -

“မင်းတို့ အဲဒီလူကို ကြည့်ကြစမ်း၊ ခြေထောက်မှာလည်း ရွံ့တွေ အလိမ်းလိမ်းကပ်နေတယ်။ ဒီအချိန်ထိ အိပ်ရာမထသေးဘဲ ပုဆိုးခေါင်း မြီးခြုံပြီး အိပ်နေတယ်ဆိုတော့ တစ်ညလုံး လှည့်ပတ်ခိုးပြီး မိုးလင်းခါနီး မှအိပ်ရတဲ့ သူခိုးဖြစ်လိမ့်မယ်”လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။

သူဌေးကြီးရဲ့ခန့်မှန်းချက်က မလွဲဘူးနော်။ အမှန်လည်း အဲဒီလူက သူခိုးပါပဲ။ ညက တစ်မြို့လုံး လှည့်ပတ်ခိုးတာ အဆင်မပြေလို့ ခေါင်းမြီး ခြုံပြီးစိတ်ညစ်ညစ်နဲ့အိပ်နေတာ။ သူခိုးကလည်း သူ့ကိုသူခိုးလို့ပြောတာ မကြိုက်ဘူး။ စိတ်ဆိုးသွားတယ်။ ဒေါသဖြစ်သွားတယ်။

“ငါ့ကို သူခိုးလို့ပြောတာ ဘယ်သူလဲ၊ ငါ့အကြောင်း သိစေရမယ်” လို့ ခေါင်းမြီးခြုံ ဖွင့်ကြည့်ပြီး ကြိမ်းထားလိုက်တယ်။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း ❖ ၅၅

သူဌေးကြီးက အမှတ်တမဲ့ပါပဲ။ သူခိုးကတော့ ငြိုးထားလိုက်ပြီ။ တငွေငွေလောင်နေတဲ့ ဒေါသမီးကို မငြိမ်းနိုင်ဘူး။ သူဌေးကြီးကို “ဘယ်လို ဒုက္ခပေးရမလဲ၊ ပျက်စီးရာ ပျက်စီးကြောင်း ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲလို့ အမြဲတမ်းကြံစည်စဉ်းစားနေတယ်။ အလစ်ချောင်းနေတယ်။ အခွင့်သာတာနဲ့ နှိပ်စက်မယ်ပေါ့။

ဒုက္ခဇရာဏ်အောင်လုပ်

သူဌေးကြီးဟာ လယ်ဧကတွေ အမြောက်အမြား ပိုင်ဆိုင်ပါတယ်။ လယ်လုပ်ငန်းကိုလည်း အကြီးအကျယ် လုပ်ကိုင်တယ်။ စပါးတွေ မှည့်ချိန်မှာဆို စပါးခင်းတွေဟာ ရွှေရောင်ဝင်းလို့ တစ်မျှော်တစ်ခေါ်ကြီး ကြည့်လို့မဆုံးနိုင်အောင် ကျယ်ဝန်းပါတယ်။

အောင်မြင်တဲ့စပါးနှံတွေကို ကြည့်ပြီး ပီတိဖြစ်နေတဲ့ သူဌေးကြီးကို စိတ်ဆင်းရဲစေရမယ်လို့ ငြိုးထားတဲ့သူခိုးဟာ လယ်ကွင်းကို မီးရှို့ပါတယ်။

စပါးတွေမရိတ်ခင်၊ စိုက်ပျိုးထားပြီးစပါးတစ်စေ့မျှ မသိမ်းရသေးခင်မှာ လယ်ကွင်းတွေ မီးလောင်ပျက်စီးအောင် မီးရှို့လိုက်ပါတယ်။ တစ်ခင်းကနေ တစ်ခင်းမီးတွေကူးလို့ မငြိမ်းသတ်နိုင်တဲ့အတွက် စပါးတစ်စေ့မျှ မရဘဲ သူဌေးကြီးမှာ ဆုံးရှုံးရပါတယ်။

နောက်တစ်ခါ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွေမှာ သုံးဖို့ သူဌေးကြီးဟာ ခိုင်းနွားတွေအမြောက်အမြားကို နွားခြံကြီးထဲမှာ မွေးမြူထားမှာပါ။ ထွန်ဖို့ ယက်ဖို့ စပါးနယ်ဖို့ စပါးတိုက်ဖို့ပေါ့။

ဒေါသကြီးတဲ့သူခိုးဟာ ညတစ်ညမှာ အစောင့်တွေ မသိအောင် တိတ်တဆိတ်ဝင်သွားပြီး တွေ့သမျှ နွားတွေကို ဓားနဲ့ခုတ်ပါတယ်။ မသွား

၅၆ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

နိုင်မလာနိုင်အောင် အလုပ်မလုပ်နိုင်အောင် နွားတွေရဲ့ခြေထောက်ကို ဓားနဲ့ခုတ်ပစ်ပါတယ်။

ဒီလောက်နဲ့တင်အားမရလို့ မကျေနပ်သေးလို့ လူအလစ်မှာ သူဌေးကြီးရဲ့အိမ်မီးလောင်အောင် မီးနဲ့ရှို့ပါတယ်။ ရှိသမျှပစ္စည်းတွေ မီးထဲပါပြီး ပျက်စီးကုန်ပါတယ်။ ဆုံးရှုံးကုန်ပါတယ်။

စကားတစ်ခွန်းကြောင့်

သူဌေးကြီးကတော့ မသိရှာပါဘူး။ ဘယ်သူလုပ်တယ်ဆိုတာ မသိပါဘူး။ စပါးခင်းတွေ မီးလောင်၊ အိမ်တွေ မီးလောင်၊ နွားခြံထဲက နွားတွေ အနာတရဖြစ်ရတာ အမှတ်မထင် သူ ပြောလိုက်တဲ့ စကားတစ်ခွန်းကြောင့်ဆိုတာ မရိပ်မိသေးပါဘူး။

တစ်ကြိမ်နဲ့ စိတ်မကျေ။ နှစ်ကြိမ်နဲ့ စိတ် မပြေတော့.. ခုနစ်ကြိမ်တိုင်အောင် စပါးခင်းတွေ မီးရှို့ပါတယ်။ ခုနစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် နွားခြံထဲဝင် နွားတွေ ခြေထောက်ကို ဓားနဲ့ခုတ်တယ်။ ခုနစ်ကြိမ် ခုနစ်ခါတိုင်အောင် အိမ်ကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးပါတယ်။

သူဌေးကြီးမှာ စီးပွားတွေပျက်စီး၊ အိုးအိမ်တွေ ပျက်စီးပေမဲ့ တရားရှိတဲ့သူဆိုတော့ စိတ်မထိခိုက်ပါဘူး။ ခါတိုင်းလိုပဲ ဘုရားဖူး၊ တရားနာ အလုပ်မပျက် တရား မပျက်တဲ့အတွက် ရည်ရွယ်ချက် မအောင်သေးတဲ့သူရိုးဟာ မကျေနပ်ပါဘူး။

စိတ်ညစ်စိတ်ဆင်းရဲတာကို အရသာခံပြီး မြင်ချင်ကြည့်ချင်တဲ့အတွက် သူဌေးကြီးရဲ့အိမ်က အစေအပါးတွေနဲ့ ချဉ်းကပ်ပေါင်းသင်းပြီး စုံစမ်းပြန်ပါတယ်။

“အဆွေတို့ရဲ့သူဌေးဟာ လူတစ်မျိုးပဲနော်။ လယ်ယာစီးပွားတွေ၊ ဥစ္စာပစ္စည်းတွေ၊ အိုးအိမ်တွေကို မက်မောနှစ်သက်ပုံလည်း မရပါလား။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း ❖ ၅၇

ဒီလောက် အကြိမ်ကြိမ် ပျက်စီးတာတောင် ဂရုမစိုက်ပါလား။ တန်ဖိုးထား မြတ်နိုးပုံလည်း မရဘူး။ ဘယ်အရာကိုမျှ နှစ်သက်တန်ဖိုးထားပါသလဲ” လို့ မသိမသာ ချဉ်းကပ်မေးမြန်းတဲ့အခါ အစေအပါးအလုပ်သမားတွေက ပြောကြပါတယ်။

“ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့အရှင်သခင်သူဌေးကတော့ ပြောမနေပါနဲ့တော့၊ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ ဘာတစ်ခုမျှ နှမြောစုံမက်တာ မဟုတ်ဘူး။ ရရမရရ ပျက်စီးစီး မပျက်စီးစီး ဂရုကိုမစိုက်ဘူး၊ သူ့စိတ်ထဲမှာ တစ်ခုပဲရှိတယ်။ သူဆောက်လှူထားတဲ့ ကျောင်းတော်။ အဲဒီကျောင်းတော်ကိုတော့ သိပ်ဂရုစိုက်တယ်။ အမြတ်တနိုးထားတယ်” လို့ ပြောကြတာ ကြားရတဲ့အခါ ကျေနပ်သွားပါတယ်။ လှူထားတဲ့ကျောင်းတော်ကြီးကို ဖျက်ဆီးပြီး စိတ်ဒုက္ခရောက်အောင် နှိပ်စက်မယ်လို့ ကြံစည်ပါတော့တယ်။

ကျောင်းကိုမီးနဲ့ရှို့

ကျောင်းက သံဃာတော်အရှင်မြတ်တွေ မြို့ရွာထဲ ဆွမ်းခံဝင်ချိန်မှာ သူဌေးကြီး လှူထားတဲ့ကျောင်းကို မီးနဲ့ရှို့လိုက်ပါတယ်။ သတင်းကြားသူတွေက ကမန်းကတန်းပြေးလာပြီး သူဌေးကြီးကို ပြောကြတယ်။ ကျောင်းကြီးမီးတွေလောင်နေပြီလို့ ပြောကြတယ်။

သူဌေးကြီးဟာ ကြားတာနဲ့ အိမ်ကနေ ကျောင်းရောက်အောင် ပြေးသွားတယ်။ မီးတွေ တဟုန်းဟုန်း တောက်လောင်နေတဲ့ ကျောင်းကြီးကို မြင်တဲ့အခါ အားရပါးရ လက်ခမောင်းခတ်နေတယ်။

အနားက လူတွေထင်တာက သူလှူထားတဲ့ကျောင်းမီးလောင်တာ မြင်ရင် စိတ်မကောင်းဖြစ်မယ်။ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်သွားမယ် ထင်နေတာ။ အထင်နဲ့အမြင်က တခြားစီ။

၅၈ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

ဝမ်းသာအားရ လက်ခမောင်းခတ်နေတာ မြင်တော့ အားလုံး အံ့သြသွားကြတယ်။ သူခိုးကလည်း အနားရှိနေတော့ အံ့သြနေတယ်။ မထင်ကြဘူးနော်။ ဘယ်သူမျှမထင်ကြဘူး။ မီးလောင်တာမြင်ရင်သေချာ ပေါက် ဝမ်းနည်းပူဆွေးသွားမယ် ထင်တာ။ ဝမ်းသာနေပုံရတော့ စိတ် ဖောက်ပြန်သွားပြီလားပေါ့။

“သတိထားပါ။ စိတ်ထိန်းပါ” လို့ မိတ်ဆွေတွေက သတိပေးကြတဲ့ အချိန်မှာ သူဌေးကြီးက ရှင်းပြတယ်။ အေးအေးဆေးဆေး ရှင်းပြ တယ်။

“ကျွန်တော့်ကို ရူးသွားတယ် မထင်ပါနဲ့။ မရှေးပါဘူး။ စိတ်သောက လည်းမဖြစ်ပါဘူး။ ဒီကျောင်းတော်ကြီး မီးလောင်သွားတော့ လှူရခဲတဲ့ သာသနာတော်မှာ ထပ်လှူရဦးမယ်။ ဒီကျောင်းတော်ကြီးအစား နောက်တစ်ခါထပ်ပြီးကျောင်းဆောက် လှူခွင့်ရဦးမယ်။ ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ဦးမယ်ဆိုတာကို တွေးမိပြီး ဝမ်းသာနေတာပါ။ ပျော်လွန်းလို့ လက်ခမောင်းခတ်တာပါ” လို့ ရှင်းပြလိုက်တယ်။

သူခိုး အကြံပျက်ပြီပေါ့။ သူက စိတ်ဆင်းရဲစေချင်တာ။ ဘယ်လိုမျှ လုပ်လို့ မရဘူး။ သူဌေးကြီးမှာ ဘာမျှမဖြစ်ဘဲ သူ့မှာသာ အကြံမအောင် လို့ စိတ်ဆင်းရဲတယ်။ သူ့ဒေါသက သူ့ကို နှိပ်စက်နေတယ်။ ချမ်းချမ်း သာသာ မနေနိုင်ဘူး။

ထပ်မံဆောက်လုပ်လှူ

သူဌေးကြီးကတော့ အေးအေးဆေးဆေးပါပဲ။ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် နှလုံးသွင်းကောင်းတယ်။ စိတ်ထားတတ်တော့ နေတတ်တယ်။ အပျက် ကို မတွေးဘဲ ကုသိုလ်ရေးပဲ တွေးနေတော့ အေးနေတာပေါ့။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း ❖ ၅၉

အားပါးတရ ရှိသမျှ ဥစ္စာတွေနဲ့ ကျောင်းတစ်ဆောင် ထပ်ဆောက် ပြန်တယ်။ စိတ်တိုင်းကျ ဆောက်လုပ်ပြီးတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရား အမှူး ရှိတဲ့ သံဃာတော်အရှင်မြတ်တွေ ပင့်ပြီး ရေစက်ချပွဲကြီး အကြီးအကျယ် ကျင်းပပြန်တယ်။

ရေစက်ချပွဲမှာ မြတ်စွာဘုရားနဲ့ သံဃာတော်တွေကို ဆွမ်းကပ်၊ ရေစက်ချတရား နာကြားတဲ့ အချိန်ကို ရောက်လာပြီ။ သူခိုးကလည်း အလစ်ချောင်းနေတာပဲ။ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ ဖျက်ဆီးလို့မှ မရရင် အသေ သတ်မယ်။ ဘယ်မှာ လစ်မလဲ အခွင့်ကောင်းစောင့်နေတာ မရဘူး။ အခွင့် မသာဘူး။ အဲဒီတော့ ရေစက်ချပွဲမှာ ခါးကြားမားထိုးလို့ ပရိသတ်နဲ့ ဝင်ရော နေတာ။ ရေစက်ချပွဲပျက်အောင် လုပ်ကြံဖို့ စောင့်နေတာနော်။

ရေစက်ချ တရားနာပြီးလို့ ရေစက်ချ အမျှဝေကာနီးမှာ သူဌေးကြီး က -

“မြတ်စွာဘုရား - တပည့်တော် လျှောက်ထားလိုပါတယ် မြတ်စွာ ဘုရား။ တပည့်တော်ရဲ့ လယ်တွေ အိမ်တွေ ခုနစ်ကြိမ် ခုနစ်ခါတိုင်တိုင် မီးလောင်တာ ခံရပါတယ်။ နွားခြံထဲက နွားတွေ မားနဲ့ အခုတ်ခံရတာလည်း ခုနစ်ကြိမ်တိုင်အောင် ပါဘုရား။ အခုကျောင်းတော်ကြီး မီးလောင်တာ ကိုပါ ထောက်ဆရင် တပည့်တော်မှာ ရန်သူတစ်ယောက် ရှိနေပါပြီ။ အဲဒီလူကိုလည်း ကုသိုလ်ကောင်းမှု အစုစုကို အမျှဝေပါတယ် ဘုရား။ သူ့ကြောင့် ဒုတိယအကြိမ်ကျောင်းဆောက်လှူရတာမို့ ဒီအလှူမှာ သူ့ကို ပါ အမျှဝေပါတယ် ဘုရား။” လို့ ရိုသေစွာ လျှောက်ထားပါတယ်။ ပရိသတ်တွေ အားလုံးကြားသလို သူခိုးလည်း ကြားလိုက်ပါတယ်။

၆၀ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

တောင်းပန်ပါသော်လည်း

ခါးကြားမှာဓားထိုးပြီးအလစ်ချောင်းနေတဲ့သူခိုးဟာသဘောထားကြီးတဲ့သူဌေးကြီးရဲ့စကားကိုကြားတော့နောင်တရလိုက်တယ်။ “သူတော်ကောင်းကြီးကိုငါပြမှားမိပြီ”လို့မြတ်စွာဘုရားရှေ့မှာလက်နက်ချပြီးဝန်ချတောင်းပန်ပါတယ်။ သူဌေးကြီးကလည်းအကျိုးအကြောင်းမေးမှသူ့စကားကြောင့်ဖြစ်တာလို့သိရပြီးပြန်တောင်းပန်တယ်။

ဒါပေမဲ့သူခိုးရဲ့အကုသိုလ်ကံတွေကသိပ်ကြီးတော့သေပြီးတဲ့အခါငရဲကျ၊ ငရဲကလွတ်တော့တစ်ကိုယ်လုံးမီးလောင်ခံရတဲ့မြွေပြိတ္တာကြီးဖြစ်ပြီးအကုသိုလ်ကြွေးဆပ်နေရရှာတာလို့မြတ်စွာဘုရားကဟောကြားတော်မူပါတယ်။

(ဓမ္မပဒဋ္ဌ)

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်ဒေါသရဲ့အပြစ်တွေမြင်ပြီမဟုတ်လား။ ဒေါသကြောင့်ဖြစ်လာတဲ့အကုသိုလ်တွေကိုပြန်ဆပ်နေရ၊ အပါယ်ငရဲရောက်နေရတော့ဘယ်မှာတရားရတော့မှာလဲ။

နှစ်ပေါင်းများစွာဘဝပေါင်းများစွာဒုက္ခခံရဦးမှာဆိုတော့မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားတွေနဲ့အဝေးကြီးဝေးပြီပေါ့။ ဝင်ရောက်လာတဲ့ဒေါသကိုကျေပျောက်သွားအောင်မပယ်ဖျောက်နိုင်ရင်တော့တရားရနိုင်ဖို့မလွယ်တော့ဘူး။

ဒေါသဖြစ်ကြောင်းများ

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - ဒေါသကိုဖြစ်စေတဲ့အကြောင်းတရားတွေကိုသိထားရင်သတိထားဆင်ခြင်နိုင်ပါမယ်။ မဖြစ်သေးတဲ့ဒေါသတွေမဖြစ်အောင်၊ ဖြစ်နေတဲ့ဒေါသတွေငြိမ်ဝပ်သွားအောင်ထိန်းနိုင်ဖို့အတွက်ဒေါသဖြစ်ကြောင်းဆယ်ပါးကိုဘုန်းကြီးဟောပြထားပါမယ်။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း နှစ် ၆၁

၁။ တစ်ချိန်တစ်ခါက မိမိရဲ့အကျိုးစီးပွား ပျက်ပြားအောင် ပြုခဲ့ဖူးတယ်။

၂။ ယခုလက်ရှိမှာ မိမိရဲ့အကျိုးစီးပွား ပျက်ပြားအောင် ပြုနေတယ်။

၃။ နောင်လာမယ့်တစ်ချိန်ချိန်မှာ မိမိရဲ့အကျိုးစီးပွား ပျက်ပြားအောင် ပြုလိမ့်မယ်။

ဒီအကြောင်းသုံးချက်က ကိုယ့်ရဲ့အကျိုးစီးပွား ထိခိုက်ပျက်ပြားအောင် ပြုလုပ်သူ၊ ပြုနေသူ၊ ပြုမယ့်သူတွေလို့ တွက်ဆမှန်းတီးပြီး ဒေါသဝင်တာပါ။

၄။ တစ်ချိန်တစ်ခါက မိမိချစ်ခင်သူရဲ့အကျိုးစီးပွား ပျက်ပြားအောင် ပြုလုပ်ခဲ့ဖူးလို့၊

၅။ လက်ရှိအချိန်မှာ မိမိချစ်ခင်သူရဲ့အကျိုးစီးပွား ပျက်ပြားအောင် ပြုလုပ်နေလို့၊

၆။ နောင်တစ်ချိန်မှာ မိမိချစ်ခင်သူရဲ့အကျိုးစီးပွား ပျက်ပြားအောင် ပြုလုပ်မှာမို့။

ဒီအကြောင်းတွေက မိမိချစ်ခင်သူနဲ့ဆက်နွှယ်ပြီး ဒေါသဖြစ်တာပါ။ ချစ်ခင်သူတွေဘက်က မခံနိုင်လို့ ဒေါသဖြစ်တာမျိုးပါ။

၇။ တစ်ချိန်တစ်ခါက မိမိမှန်းတီးသူရဲ့အကျိုးကိုဆောင်ရွက်ပေးခဲ့တယ်။

၈။ လက်ရှိအချိန်မှာ မိမိမှန်းတီးသူရဲ့အကျိုးကို ဆောင်ရွက်ပေးနေတယ်။

၉။ နောင်တစ်ချိန်ချိန်မှာ မိမိမှန်းတီးသူရဲ့အကျိုးကိုဆောင်ရွက်ပေးလိမ့်မယ်။

၆၂ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

ဒီသုံးမျိုးက မုန်းတီးသူဘက်က ရပ်တည်တဲ့အတွက် ရန်သူရဲ့ မိတ်ဆွေဖြစ်နေလို့ တစ်နွယ်ငင်တစ်စင်ပါပြီး ဒေါသဖြစ်တာပါ။

၁၀။ အဋ္ဌာနကောပ - အရာမဟုတ်ဘဲ ဒေါသထွက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်ခါတစ်ခါမှာ ဒေါသမဖြစ်သင့်ဘဲ ဒေါသဖြစ်ကြတာမျိုးကို အဋ္ဌာနကောပ - လို့မှတ်ပါ။ နေပူလို့စိတ်တိုတယ်။ မိုးရွာတဲ့အတွက် မကျေမနပ်ဖြစ်တယ်။

ခလုတ်တိုက်လို့ ဒေါသထွက်တာမျိုးပေါ့။ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် ဒေါသဖြစ်ကြတာဟာ ဒီအကြောင်း ဆယ်ပါးကြောင့်ပါပဲ။

ဆူပွက်လှုပ်ရှားနေလို့

မြတ်စွာဘုရားက -

“သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏား - ဒီဗျာပါဒဒေါသတွေဝင်လာရင် စာတွေ မေ့ကုန်တယ်။ ကျက်လို့လည်းမရဘူး။ ဥပမာ ပြောရမယ်ဆိုရင် သန့်ရှင်းကြည်လင်နေတဲ့ ရေခွက်ကို အောက်က မီးပူပေးလိုက်ရင် ရေတွေ ဆူပွက်ပြီး အခိုးတလူလူ ထွက်လာတယ်။

အခိုးမထွက်ခင် ရေမဆူခင်တုန်းက မျက်နှာရိပ်ထင်ပေမဲ့ ဆူပွက်လှုပ်ရှားနေရင် အခိုးထွက်နေရင်တော့ အရိပ်မထင်တော့သလိုပဲပေါ့။ ဉာဏ်မှာ စာတွေမထင်ရှားဘဲ ပျောက်ကုန်ပါတယ်။ မကျက်မမှတ်ဘဲ ပစ်ထားရင်တော့ ပိုဆိုးပါတယ်။ လို့ မိန့်ကြားတော်မူလိုက်ပါတယ်။

* ဆူပွက်နေငြား၊ ရေခွက်အလား၊ ထင်ရှားမမြင်ပြီ *

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း နှစ် ၆၃

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - ရေအိုးထဲက ဆူပွက်နေတဲ့ရေတွေ၊ ထမင်းအိုးထဲ ဆူပွက်နေတဲ့ရေတွေကို တွေ့ဖူးကြမှာပေါ့။ အောက်ထက်ပြောင်းပြန်လန်ပြီး ကျွမ်းထိုးမှောက်ခုံဖြစ်နေတယ်။ မငြိမ်သက်ဘဲ လှုပ်ရှားနေတယ်။ ငဲ့ကြည့်လိုက် မျက်နှာရိပ် မထင်ဘူး။

ဒေါသအဖျက်သမားဝင်လာရင်လည်း စိတ်တွေ ဆူပွက်ကုန်တယ်။ လှုပ်ရှားကုန်တယ်။ စိတ်ရောကိုယ်ပါ မတည်ငြိမ်တော့ဘူး။ တရားအရိပ် အယောင်တောင် မမြင်ရတော့ဘူး။

မအေးချမ်းတဲ့စိတ်၊ မတည်ငြိမ်တဲ့စိတ်နဲ့ စာကျက်မယ်ဆိုလည်း စာမရပါဘူး။ တရားအားထုတ်မယ်ဆိုလည်း တရားမရပါဘူး။ ဒေါသတရားက ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် အားထုတ်နေတဲ့တရားတွေကိုလည်း ဖျက်ဆီးလိုက်တယ်။ မရသေးတဲ့တရားတွေ မရအောင်လည်း တားဆီးလိုက်ပါတယ်။

ဒေါသကင်းနေမှ စိတ်ကြည်လင်မှ သမာဓိရပါတယ်။ ရှုမှတ်လို့ရပါတယ်။ ဒေါသမဝင်အောင်နေလို့ မရဘဲ ဝင်လာပြီဆိုရင်တော့ အမြန်ဆုံး ပယ်ဖျောက်ပါ။ ဒေါသရန်ကို တွန်းလှန်ပါ။ ဒေါသသူပုန်ကို လက်ခံမထားဘဲ တိုက်ထုတ်ပါ။ တွန်းလှန်ပါ။

ဗျာပါဒပယ်ချင်ချင်

ဗျာပါဒဒေါသဟာ မကောင်းကျိုးကို ပေးတတ်တဲ့ အကုသိုလ်တရား၊ ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ပျက်ပြားစေတဲ့တရားပါ။ ဒေါသကြောင့် စီးပွားတွေ ပျက်စီးပါတယ်။ ဒေါသကြောင့် တရားတွေ ပျက်စီးရပါတယ်။ အဲဒီဒေါသဗျာပါဒကို ပယ်ချင်တယ်ဆိုရင် -

၁။ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းကို သင်ယူရပါမယ်။

၂။ မေတ္တာဘာဝနာ ပွားများရပါမယ်။

၆၄ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ဖညိဿရ

၃။ ကံတရားကို သတိပြုဆင်ခြင်ရပါမယ်။

၄။ ဒေါသရဲ့အပြစ်နဲ့ မေတ္တာရဲ့အကျိုးကို ဆင်ခြင်ရပါမယ်။

၅။ မေတ္တာနဲ့နေတတ်တဲ့ မိတ်ဆွေကောင်းကို ပေါင်းရပါမယ်။

၆။ မေတ္တာဘာဝနာနဲ့ လျော်တဲ့ စကားကို ပြောကြားရပါမယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - တောက်လောင်လာတဲ့ဒေါသမီးကို မေတ္တာ
ရေစင်နဲ့ ငြိမ်းသတ်ပါ။ မေတ္တာတရားနဲ့နေရင် ဒေါသတွေ ပြေသွားပါ
တယ်။

“သတ္တဝါအားလုံးကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ” လို့သာ နှလုံး
သွင်းနိုင်ရင် ဘယ်သူ့ကိုမျှ မကျေနပ်တာ၊ မကြည်ဖြူတာ မရှိတော့ပါ
ဘူး။ ကြည့်လို့မရ ကြားလို့မရ မြင်လို့မရတာ မဖြစ်တော့ပါဘူး။

ဒေါသဖြစ်ရင် ဖြစ်သူမှာ ဆင်းရဲတယ်။ ဒုက္ခရောက်တယ်။ ငါဒေါသ
မဖြစ်အောင် နေမယ်။ မေတ္တာထားရင် အေးချမ်းတယ်။ ငါမေတ္တာနဲ့နေမယ်
လို့ စိတ်ပိုင်း ဖြတ်ထားလိုက်ရင် ဒေါသဗျာပါဒတွေ လွင့်စဉ်သွားပါမယ်။

ဒေါသမဖြစ်အောင် သည်းခံ

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - လူ့သဘာဝကို ကကိုယ့်ကို ရန်စစ်စားရင်
စိတ်ဆိုးပါတယ်။ တစ်ခွန်းဆဲရင် တစ်ခွန်းပြန်ပြီး ဆဲချင်တယ်။ သူက
ကိုယ့်ကို တစ်ချက်ရိုက်ရင် ကိုယ်ကလည်း တစ်ချက် ပြန်ရိုက်ချင်တယ်။
လက်တုံ့ပြန်ချင်တဲ့ဒေါသကို နိုင်ချင်ရင် သည်းခံတဲ့အကျင့်ကို ကျင့်သုံး
ပါ။

အစမှာတော့ ခက်မှာပေါ့။ တဖြည်းဖြည်း သည်းခံတဲ့အကျင့်ကို
လေ့ကျင့်သွားရင် ဘယ်လိုအကြောင်းနဲ့မျှ ဒေါသမဖြစ်တော့ဘူးပေါ့။
စိတ်တိုင်းကျလို့လည်း လောဘမဖြစ်အောင်၊ စိတ်တိုင်းမကျလို့လည်း

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း ❖ ၆၅

ဒေါသမဖြစ်အောင် သည်းခံနိုင်ရင် ကာမစ္ဆန္ဒနဲ့ ဗျာပါဒတရားမရကြောင်း နှစ်ပါးကို ပယ်ထားလိုက်တာပါ။

“ရဟန်းတော်များ အိုချစ်သားတို့ - နှစ်ဌာနတို့၌ အရိုးရှိ သော လွှကြီးဖြင့် ယုတ်မာသော အကျင့်ရှိကုန်သောခိုးသူတို့ သည်အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို အကယ်၍ တိုက်ဖြတ်ကြကုန်အံ့။

ထိုအင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို လွှကြီးဖြင့် တိုက်ဖြတ်ကြကုန် သော ခိုးသူရန်သူတို့၌သော်လည်း အကြင်သူသည် နှလုံး ပြစ်မှားရာ၏။ ဒေါသဖြစ်ရာ၏။ ထိုသူသည် ထိုနှလုံးပြစ်မှား ခြင်း၊ ဒေါသဖြစ်ခြင်းဖြင့် ငါဘုရား၏ အဆုံးအမဩဝါဒတရား တော်ကို လိုက်နာသည်မမည်”

လို့ ကကစူပမသုတ္တန်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတာ ရှိပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - ငါးမန်းစွယ်လွှကြီးနဲ့ ကိုယ့်ရဲ့အင်္ဂါအစိတ် အပိုင်းတွေ အပိုင်းပိုင်းပြတ်အောင် ဖြတ်တာကိုတောင် စိတ်ဆိုးရင်၊ ဒေါသဖြစ်ရင် ဘုရားအဆုံးအမ လိုက်နာတဲ့သူမဟုတ်ဘူးဆိုတော့ သည်းခံရပါမယ်။

ဘုရားစကားကို လိုက်နာသောအားဖြင့်လည်း ဒေါသမဖြစ်အောင် သည်းခံရမယ်။ ကိုယ့်အကျိုးတရားပျက်မသွားအောင်လည်း သည်းခံရ မယ်။ တရားမပျက်အောင်လည်း သည်းခံရမယ်ပေါ့။

စာမေ့တဲ့အကြောင်း

ဗျာပါဒဝင်လို့ စာမေ့ရကြောင်း ဟောတော်မူပြီးတဲ့အခါ မြတ်စွာ ဘုရားရှင်က သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားကို ဗျာပါဒဒေါသတွေကင်းနေချိန်မှာ စာမေ့ တဲ့အကြောင်း စာကျက်ရလွယ်ကူတဲ့အကြောင်း ဟောပြန်ပါတယ်။

၆၆ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

“သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏား - မဆူမပွက်အငွေ့မထွက်တဲ့ ရေစင်
ရေကောင်းမှာ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်သူဟာ မိမိရဲ့မျက်နှာရိပ်ကို
ကောင်းကောင်းမြင်ရ၊ ထင်ထင်ရှားရှားတွေ့ရသလိုပါပဲ။

ဒေါသဗျာပါဒတွေ ကင်းစင်နေတဲ့အခါ ရှင်းလင်းနေတဲ့
အခါမှာ ရပြီးသားတွေကိုလည်း မမေ့ပါဘူး။ ကျက်မှတ်မယ်
ဆိုရင်လည်း အလွယ်နဲ့ ရပါတယ်။

ဒေါသကင်းတာဟာ စာမမေ့တဲ့အကြောင်းပါ။ တရားမမေ့တဲ့
အကြောင်းပါ။ ဒေါသမဝင်ရင် တရားတွေ တိုးတက်ပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - တကယ်လို့ တရားအားထုတ်နေတုန်း
အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် ဒေါသဖြစ်မယ် ကြံရင် သတိဝင်လိုက်ပါ။
ဒေါသဗျာပါဒစိတ်ကို နှာမ်၊ နှာမ်လို့ ရှုမှတ်ပါ။

တစ်ယောက်ယောက်ကြောင့် စိတ်ဆိုးလာရင် မကျေမနပ် ဖြစ်လာ
ရင် မေတ္တာပို့ပါ။ မေတ္တာပွားလိုက်ပါ။ အနှောင့်အယှက် ပေးလာတယ်
ဆိုရင်သည်းခံလိုက်ပါ။

ရှုပ်နှာမ်ရှုမှတ်ကာကွယ်

ဒါမှမရရင် - ရှုပ်နှာမ်တရားတွေကို တွင်တွင်ရှုမှတ်ပြီး ဒေါသကို
နှင်ထုတ်ပါ။ ရှုမှတ်စိတ်နဲ့ကာကွယ်ထားရင် လုံခြုံသွားပါတယ်။

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတစ်ဦးတစ်ယောက်ကြောင့်ဆိုရင် အဲဒီသူကို အာရုံ
ပြုပြီး ရှပ် ရှပ်လို့ ရှု။

စိတ်ထဲမှာ တရေးရေးနဲ့ တွေးမြင်နေတယ်ဆိုရင် နှာမ် နှာမ်လို့ ရှု
ပါ။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း ❖ ၆၇

မကျေနပ်တဲ့စိတ်၊ ကြိတ်မနိုင် ခဲမရဖြစ်နေတဲ့ စိတ်တွေဟာ နာမ် တရား၊ မကျေနပ်မချမ်းနိုင် မုန်းတီးတဲ့စိတ် သတ်ဖြတ် ထိုးကြိတ်ချင်တဲ့ စိတ်တွေဟာ နာမ်တရားပါ။

ဒေါသဖြစ်လို့ ရင်မှာ ပူနေတယ်။ အသားတွေ တဆတ်ဆတ် တုန် တယ်ဆိုရင်ပူသဘောတုန်သဘောတွေကိုရုပ်လို့ရှု၊ ပူမှန်းတုန်မှန်းသိတဲ့ စိတ်ကို နာမ်လို့ ရှုပါ။

ရှုမှတ်လိုက်လို့ ဖြစ်စေ၊ မေတ္တာပွားလိုက် သည်းခံလိုက်လို့ဖြစ်စေ ဒေါသ ပြေပျောက်သွားတယ်ဆိုရင် တရားတွေတိုးတက်လာပါမယ်။ အရှုခံ ရုပ်နာမ်မှာ အသိဉာဏ်နဲ့ ပြန်ပြီးတော့ ရှုမှတ်နိုင်ပါမယ်။ ဒေါသ ဖြစ်ရင် တရားမရတာမို့ တရားမရနိုင်တဲ့ အကြောင်းတစ်ပါးဟာ ဒေါသ ဗျာပါဒတရားလို့ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် မှတ်ထားပါ။

ဗျာပါဒကင်းစင် နိဗ္ဗာန်ဝင်

သာဝတ္ထိပြည်မှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သီတင်းသုံးနေစဉ်ကပေါ့။ သနားစရာ အမျိုးသမီးလေးတစ်ယောက်ရှိပါတယ်။ ရုပ်ရည်ကလေးက လှပ၊ လိမ္မာ ရေးခြားကလည်းရှိတဲ့ သမီးလိမ္မာလေးပါ။ အရွယ်ရောက်တော့ မိဘ တွေက အိမ်ထောင်ချပေးကြတယ်။ မျိုးတူရွယ်တူ ဂုဏ်ရည်တူချင်း ပေါ့။

မိဘတွေနဲ့ နေစဉ်က စိတ်ချမ်းသာရပေမဲ့ အိမ်ထောင်ကျမှ သူ့ခမျာ ငရဲခံရသလိုပါပဲ။ လင်ယောက်ျားဝတ္တရား ကျေပွန်တယ်။ အိမ် ထောင်တာဝန်ကျေတယ်။ ဒါပေမဲ့မျက်နှာကောင်းတစ်ချက်မျှမရရှာဘူး။ မျက်နှာသာပေး မခံရဘူး။

သေသေချာချာ ဂရုတစိုက်ပြုစုပေမဲ့ မျက်နှာကောင်းမရဘူး။ အမြဲလိုလို အော်ငေါက်တာ မြည်တွန်တောက်တီးတာ ခံရတယ်။ အဆဲ

၆၈ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

အဆိုခံရတယ်။ တစ်ခါတလေ အရိုက်အနှက်တောင် ခံရသေးတယ်။

နေ့စဉ်နေ့တိုင်း မျက်ရည်နဲ့မျက်ခွက် မပြတ်ရှာဘူး။

စိတ်မချမ်းသာပေမဲ့ မိဘတွေ မျက်နှာ၊ ကိုယ့်ရဲဂုဏ်သိက္ခာကို ထောက်ပြီး ပေါင်းသင်းနေရရှာပါတယ်။

ဒီကြားထဲမှာလင်ယောက်ျားက သူ့ကိုပစ်ပြီး တခြားအမျိုးသမီးတစ်ယောက်ကို ချစ်မြတ်နိုးနေတာသိတော့ ရင်ကွဲပြီပေါ့။ ကြေကွဲဝမ်းနည်းစိတ်ဆိုးဒေါသတွေ ဖြစ်ပြီပေါ့။ နေ့စဉ်နဲ့အမျှ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ရတဲ့ ဗျာပါဒဒေါသတွေ၊ ယခုကြင်သူအသစ်ရှာတာကို သိရလို့အတွတ်အထိပ်ကို ရောက်လာတဲ့ ဗျာပါဒဒေါသတွေပေါင်းပြီး နှိပ်စက်တာ ခံရရှာတယ်။

တရားအားကိုးတရားစိုး

စိတ်မချမ်းသာမှုတွေ ပျောက်အောင် အရှင်သာရိပုတြာနဲ့ အရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့ကို အိမ်မှာပင့် ဆွမ်းကပ်ပြီး ဗျာပါဒပျောက်အောင် ဟောကြားပေးဖို့ လျှောက်ထားပါတယ်။ အရှင်မြတ်များထံတရား နာယူရတဲ့ အခါ သောတာပန်ဖြစ်သွားပါတယ်။

အားကိုးရပြီပေါ့။ အားကိုးရာမဲ့နေတဲ့ဘဝက လွန်မြောက်ပြီး တရားရှိပြီဆိုတော့ အချိန်ရှိတိုင်း မဂ်ချမ်းသာ ဖိုလ်ချမ်းသာတွေ ခံစားနေတဲ့ အတွက် ဒေါသဗျာပါဒတွေ မနှိပ်စက်နိုင်တော့ဘူး။

“ငါ့လင်ယောက်ျားက ငါ့ကို အလိုမရှိတော့ရင် အိမ်မှာနေလို့ ဘာအကျိုးရှိမှာလဲ၊ သာသနာ့ဘောင်မှာ ရဟန်းမ ပြုတော့မယ်။

လို့စဉ်းစားပြီး မိဘများကို ခွင့်ပန်ကာ သာသနာ့ဘောင်သို့ဝင်ရောက်လာပါတယ်။ ကြိုးစားပြီး ဆက်လက်အားထုတ်တဲ့အခါ မကြာမီမှာပဲ ရဟန္တာထေရီဖြစ်သွားပါတယ်။

(ဇာတကဋ္ဌ)

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း ဘုံ ၆၉

ဗျာပါဒဒေါသတွေကင်းလို့တရားရသွားတဲ့ဖြစ်ရပ်ပါ။ စိတ်မချမ်းသာမှုကို တရားနဲ့ပယ်ဖျောက်နိုင်လို့ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အထိ တရားရသွားတာပါ။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - စိတ်ဆိုးတာစိတ်ပျက်တာ၊ ဒေါသဖြစ်တာ၊ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ရတာတွေဟာ စာမေ့တဲ့အကြောင်း၊ တရားမရတဲ့အကြောင်းတစ်ပါးလို့ နားလည်ပါ။

ဗျာပါဒဒေါသတွေဝင်လာတာနဲ့ သတိကပ်ရှုမှတ်ပါ။ ပေါ်လာတာနဲ့ ကြီးထွားခွင့်မပေးဘဲ ရှုမှတ်ပြီး ဖျောက်ဖျက်မယ်ဆိုရင် အလွယ်နဲ့ တရားတွေ တိုးတက်လာပါမယ်။ သိမြင်တွေ့ရှိလာပါမယ်။

ဝိတက်သုံးမျိုး

နီဝရဏငါးပါးရှိတဲ့အထဲက ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏနဲ့ ဗျာပါဒနီဝရဏဆိုတဲ့ တရားမရခြင်းအကြောင်းနှစ်ပါးကို ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် သိပါပြီ။ တရားအားထုတ်ကြတဲ့ ယောဂီများမှာ ဒီနီဝရဏတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဝိတက်သုံးမျိုး ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ တရားရဲ့ရန်သူတွေပါပဲ။

- ၁။ ကာမဝိတက် - ကာမဂုဏ်စိတ်ကူး
- ၂။ ဗျာပါဒဝိတက် - ဒေါသစိတ်ကူး
- ၃။ ဝိဟိတဝိတက် - ဒုက္ခပေးချင်တဲ့ စိတ်ကူးတွေပါ။

ကာမဝိတက်ဆိုတာက သတ္တဝါနဲ့ အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုပေါ်မှာ ရလိုမှု၊ နှစ်သက်မှုနှင့် စပ်ဆိုင်တဲ့ အကြံအစည် စိတ်ကူးပါ။ ကာမစ္ဆန္ဒနဲ့သဘောချင်းဆင်တူပါတယ်။

ဗျာပါဒဝိတက်ဆိုတာက - မိမိနှင့် ပတ်သက်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါးနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ ဖြစ်စေ၊ ရာသီဥတုစတဲ့ တစ်စုံတစ်ရာကြောင့်ဖြစ်စေ စိတ်ဆိုးစိတ်ပျက်တာ အလိုမကျတာ၊ ကြောက်ရွံ့ထိတ်

၇၀ ❖ မေဃဒုတိယအင်္ဂုလိယသုတ်

လန့်တာ၊ တစ်ဖက်သားကို နှစ်နာစေလို ပျက်စီးစေလိုတာနဲ့ စပ်နွယ်တဲ့ အကြံအစည်စိတ်ကူးပါ။ ဗျာပါဒနီဝရဏပါပဲ။

ဝိဟိတသမိတကံဆိုတာက သူတစ်ဖက်သားကို နှိပ်စက်ချင် ဒုက္ခပေးချင်တဲ့ အကြံအစည်စိတ်ကူးပါ။ ဗျာပါဒနီဝရဏထဲ ပါဝင်ပါတယ်။ ဒီသုံးမျိုးသောစိတ်ကူးတွေကို ဖျောက်ဖျက်ပစ်မှတရားရှေ့ကိုတိုးတက်ပါမယ်။ အစပထမအားထုတ်ခါစ ယောဂီတွေမှာ ဒီအတွေးတွေနဲ့ပဲလုံးထွေးရစ်ပတ်နေကြတယ်။ တစ်မျိုးပျောက်သွား၊ တစ်မျိုးဝင်လာနဲ့ နှောင့်ယှက်ကြပါတယ်။

ပယ်သတ်နည်း (၅) နည်း

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - ဝင်လာကြတဲ့ အကြံအစည်စိတ်ကူးပိတ်ကံသုံးမျိုးကို ပယ်နိုင်ဖို့အတွက် မြတ်စွာဘုရားရှင်က မူလပဏ္ဏာသ၊ ဝိတက္ကသုတ္တန်မှာ နည်း(၅)မျိုး ပေးထားပါတယ်။ တစ်မျိုးနဲ့မပျောက်ရင် တစ်မျိုးကို သုံးရမှာပါ။

၁။ အစားထိုးပယ်ပျောက်နည်း (အညနိပိတ္တပစ္စ)

ယောက်ျား၊ မိန်းမစတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး လိုချင်မှု၊ နှစ်သက်မှု၊ လွမ်းဆွတ်တမ်းတသတိရမှု စိတ်ကူးတွေ ဝင်လာတဲ့အခါမှာ အသုဘဘာဝနာကို နှလုံးသွင်းရပါတယ်။ လိုချင်မှု နှစ်သက်မှု ပျောက်အောင် အသုဘမြင်အောင် ရှုပါ။

ပစ္စည်းဝတ္ထုတစ်ခုကို တောင့်တလိုချင်တဲ့ စိတ်ကူးမျိုး ဝင်လာတဲ့အခါမှာ မမြဲတဲ့အနိစ္စသဘောကို နှလုံးသွင်းပါ။ လိုချင်တာကိုရလည်း သူ့အချိန်ကျရင် ပျောက်ပျက်သွားမှာပဲလို့ ဆင်ခြင်နိုင်ရင် မလိုချင်တော့ဘူးပေါ့။ မစွဲလမ်းတော့ဘူးပေါ့။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း ❖ ၇၁

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတစ်ဦးဦးနဲ့ဆက်နွယ်ပြီး ဒေါသအတွေး၊ ဒေါသစိတ် ကူးတွေ ဝင်လာလျှင် မေတ္တာပွား၊ မေတ္တာပို့ပါ။ မေတ္တာဓာတ်ဝင်လာရင် ဒေါသစိတ်ကူး ကင်းစင်ပါတယ်။

အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုကြောင့် ဒေါသဖြစ်ရတယ် ဆိုရင်တော့ ဓာတ် သဘောတွေကို ဆင်ခြင်လိုက်ပါ။ ဓာတ်အစုတွေသာလို့ နှလုံးသွင်းရပါတယ်။

ဒါမှမဟုတ်ရင် ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - အခု ရှုမှတ်နေတဲ့ ဓမ္မ နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်နည်းအရ ရုပ်နာမ်သဘာဝတွေကို အသေအချာ တွေ့မြင်အောင်ရှုမှတ်လိုက်ရင်လည်းဝိတက်ဆိုးသုံးမျိုးတို့ကင်းပျောက် သွားပါမယ်။ အတွေးရပ်သွားပါမယ်။

၂။ အပြစ်ရှုပယ်လျောက်နည်း (အင်္ဂါနုပစ္စ)

ကာမဝိတက်တွေကို ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် ပယ်သတ်ချင်တယ်၊ လောဘစိတ်ကူးတွေကို ရပ်တန့်စေချင်တယ်ဆိုရင် လောဘရဲ့အပြစ်ကို နှလုံးသွင်းလိုက်ပါ။ ကောင်းကျိုးမပေးပုံ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခပေးပုံတွေကို သတိပြုဆင်ခြင်ပါ။

ဗျာပါဒဒေါသအတွက်ဆိုရင် ဒေါသရဲ့အပြစ်ကိုရှုမြင်လိုက်ပါ။ ဒေါသ ကြောင့်ဒုက္ခရောက်ပုံတွေကို အာရုံပြုပါ။ “ဒေါသဖြစ်တာဟာ သူတော် ကောင်းစရိုက်မဟုတ်ဘူး။ ဒေါသဖြစ်ရင်ပူလောင်တယ်၊ စိတ်ဆိုးတဲ့သူကို ပြန်စိတ်ဆိုးရင် အသိဉာဏ်နည်းတဲ့ လူမိုက်ပဲ” စသည်ဖြင့် ဒေါသရဲ့ အပြစ်တွေကို မပြတ်ဆင်ခြင်ပါ။

၇၂ ❀ မွေ့တဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

၃။ မေပျောက်ရှောင်ရွံ့ပယ်သတ်နည်း (အသတိပစ္စ)

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - စိတ်ကူးတွေ အတွေးတွေက သိပ်ဝင်နေတယ်၊ ကိုယ်ရှုမှတ်နေတဲ့တရားတွေဘယ်လိုမျှမရှုမှတ်နိုင်အောင်ဖြစ်နေတယ်ဆိုရင် ဘုရားဂုဏ်တော်၊ တရားဂုဏ်တော်တွေ ရွတ်ဆိုလိုက်ပါ။ စိတ်တည်ငြိမ်သွားတဲ့အထိ ရသမျှ တရားစာတွေ ပရိတ်တွေ ရွတ်ဆိုနေလိုက်ပါ။ စိတ်ကူးအတွေး ပြတ်အောင် ထိုးဖောက်ပါ။

ဝိတက်စိတ်ကူးတွေကို မေပျောက်သွားတဲ့အထိ ရွတ်ဆိုရပါမယ်။ အာရုံပြောင်းလိုက်တဲ့သဘော၊ ရှောင်လွှဲထားတဲ့သဘောပေါ့။ တစ်၊ နှစ်၊ သုံး၊ လေး ရေတွက်နေတာမျိုးနဲ့လည်း ပျောက်တတ်ပါတယ်။

ဒါမှမဟုတ် အပြစ်မရှိတဲ့ အလုပ်တွေ လုပ်၊ ဝေယျာဝစ္စတွေဆောင်ရွက်၊ စာဖတ်စာရေးစာကျက်တာတွေ ခဏ ခေတ္တလောက် လုပ်နေရင်လည်း ဝိတက်တွေ ဝေးသွားပါတယ်။ ဝိတက်ပျောက်တာနဲ့ မူလအလုပ် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပြန်ရှုရပါတယ်။ မပြီးနိုင်မပြတ်နိုင်တာတွေ လုပ်မိပြီး တရားအလုပ်ကို ပျက်မသွားစေဖို့ ဂရုစိုက်ပါ။

၄။ အကြောင်းရင်းရှုပယ်ပျောက်နည်း (ဝိတက္ကမူလဘေဒပစ္စ)

များသောအားဖြင့် တရားအားထုတ်ချိန်မှာ ဝင်လာတဲ့ စိတ်ကူးတွေဟာ အကောင်အထည် မည်မည်ရရ မရှိတာ များပါတယ်။ ရောက်မိရောက်ရာ အဓိပ္ပာယ်မရှိ ဆက်စပ်ရောက်နေတာတွေပါ။

ဖြစ်လာတဲ့ စိတ်ကူးတွေရဲ့ အကြောင်းရင်း မြစ်ဖျားခံရာကို အဆင့်ဆင့်ပြန်ရှာပြန်စစ်လိုက်ရင် ရှေ့မှတိုးတော့ဘဲ ဝိတက်တွေ ပျောက်သွားပါတယ်။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း နှစ် ၇၃

မြေပြိုတယ်ထင်ပြီးတရုန်းရုန်းပြေးကြတဲ့တိရစ္ဆာန်တွေကို ခြင်္သေ့မင်းက ယုန်သူငယ်ခေါ်ကာ အကြောင်းရင်း ရှာလိုက်တော့ ထန်းလက်ပေါ်ဥသျှစ်သီး ကြွေကျတာလို့ အမှန်ပေါ်လာသလို အထင်မှား အတွေးတွေပျောက်အောင် နောက်ကြောင်းပြန် လိုက်တဲ့နည်းနဲ့ သုံးသင့်တဲ့အခါမှာလည်း ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် သုံးရမှာပါ။ “အရင်းစစ်တော့အမြစ်မြေက” ဆိုသလို ဝိတက်တွေရဲ့မြစ်ဖျားခံရာဟာ အဓိပ္ပာယ်မရှိတာ၊ အကျိုးမရှိတာကို တွေ့သွားရင် စိတ်ကူးတွေ လွင့်စဉ်သွားတယ်ပေါ့။

၅။ စိန်ခံအကြိတ်ပယ်ဖျောက်နည်း (အဘိနဂ္ဂဏှနပစ္စ)

အရိုးကြေကြေ အရေခန်းခန်း စိတ်အားသန်သန်နဲ့တင်းခံလိုက်တာမျိုးပါ။ အံ့ကြိတ် တောက်ခေါက်ပြီး၊ စိန်ခေါ်ပြီး ဝိတက်တွေကို တွန်းလှန်လိုက်ဖို့ လိုပါတယ်။

အလျော့ပေး အလိုလိုက်ထားရင် ပိုဆိုးလာ ရောင့်တက်လာတာမို့ စိတ်အားတင်းပြီး တိုက်ထုတ်ရပါတယ်။ တွေးချင်ပေမဲ့ မတွေးဘူး၊ စိတ်က သွားချင်ပေမဲ့ မသွားရဘူးလို့ ဆန့်ကျင်တော်လှန်လိုက်ရင်လည်း အကြံအစည်ဝိတက်တွေ ပြေးထွက်သွားတယ်။ လန့်ဖျပ်ပြီး ထွက်ပြေးသွားပါလိမ့်မယ်။

ဘုရားလောင်းပယ်ဖျောက်

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - စိတ်တွေ မငြိမ်လို့ စိတ်မပျက်ပါနဲ့။ စိတ်တွေ ကယောက်ကယက်ဖြစ်နေလို့ ရှုမှတ်လို့ မရဘူး၊ အတွေးမျိုးစုံဝင်နေလို့ တရားမှတ်လို့ မရဘူးလို့ စိတ်အားမငယ်ပါနဲ့။ လူတိုင်း ဖြစ်ကြတာပါ။

၇၄ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

တခြားသူမပြောနဲ့၊ ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့မြတ်စွာဘုရားတောင်အလောင်း
တော်ဘဝမှာဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကြိုးစားအားတင်းပြီးပယ်ဖျောက်ရင်ဝိတက်
တွေပျောက်ကိုပျောက်ပါတယ်။

ဘုရားလောင်းတော်မှာ အကြမ်းစား ကာမဝိတက်တွေ မရှိပေမဲ့
ကျောင်းသင်္ခမ်းရဲ့သာယာပုံ၊ သားသမင် ကျေးငှက်တွေရဲ့သာယာဖွယ်
မြည်တမ်းပုံတွေ မြင်ရကြားရချိန်မှာ သာယာနှစ်သက်တဲ့ အနုစားကာမ
ဝိတက်တွေ ဝင်လာတယ်။

အပူဒဏ် အအေးဒဏ်တို့ကြောင့် ရံခါဖြစ်တတ်တဲ့ ဗျာပါဒဝိတက်၊
ကြီးနိုင်ငယ်ညှဉ်း သတ္တဝါတွေအတွက် စိတ်ပင်ပန်းရတဲ့ ဗျာပါဒဝိတက်
တွေဖြစ်ပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်တွေမှာလည်း အနုစားဝိတက်တွေမသိမသာ
ဝင်ပါတယ်။ အစားအသောက် အနေအထိုင် အကြောင်းပြုပြီး နှစ်သက်
တာ မနှစ်သက်တာ၊ စိတ်တိုင်းကျတာ မကျတာတွေဟာလည်း ကာမဝိ
တက် ဗျာပါဒဝိတက်တွေပါပဲ။ အဲဒါတွေကိုလည်း တတ်နိုင်သမျှ သတိ
ထားပြီး ပယ်ရှားပါမှ တရားရပါလိမ့်မယ်။

ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏ

ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏ

ထိနမိဒ္ဓဆိုတာ လေးလံထိုင်းမှိုင်းတဲ့ သဘော၊ အိပ်ချင်ငိုက်မျဉ်းတဲ့ သဘောပါ။

စိတ်ရဲ့အားတက်သရော မရှိဘဲ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှုသည် ထိန။ စိတ်နဲ့တွဲဖက် စေတသိက်တို့ရဲ့တက်တက်ကြွကြွ မရှိရအောင် ဖိနှိပ် ဟန့်တားမှုသည် မိဒ္ဓလို့ ခွဲခြားနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ထိနနဲ့ မိဒ္ဓဟာ အတူ တကွ ပူးပေါင်းပြီးတော့ သတ္တဝါအများကို ပျင်းရိနေအောင်၊ လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းသွားအောင် ပြုတတ်တာမို့ ထိနမိဒ္ဓလို့ နိဝရဏ တစ်ပါးတည်း အနေအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတာပါ။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - တရားအားထုတ်ကြတဲ့အခါမှာ စိတ်တွေ ငြိမ်လာမယ်ကြံရင် ထိနမိဒ္ဓ ဝင်တတ်ပါတယ်။ ငိုက်တတ်ကြတယ်နော်။ အိပ်ချင်မှူးတူးနဲ့ ဘယ်အာရုံကိုမျှ မယူချင်ဘဲ အရှုအမှတ်တွေ လွတ်လွတ် သွားကြတယ်။ သွက်လက်မှုတွေ ကင်းကုန်တယ်။ နိုးကြားထက်မြက်မှု တွေ ကင်းကုန်ကြပါတယ်။

၇၆ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

ထိနမိဒ္ဓဝင်လာပြီဆိုရင်အသိသာကြီးပါ။ ကိုယ်ခန္ဓာကြံ့ခိုင်မှုလည်း မရှိတော့ဘူး။ စိတ်ဓာတ်ခွန်အား၊ စိတ်အင်အားတွေလည်း မရှိတော့ဘူး။ ပျော့ခွေသွားတော့တယ်။ တွန့်ခွေသွားကြတယ်။ ထိကရုံးပင်များ လက်နဲ့ တို့လိုက်ရင် တွန့်ခွေအိပ်သွားသလို ထိနမိဒ္ဓ ဝင်ရင်လည်း ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်တွေ တွန့်ခွေအိပ်ချင်သွားတော့တာပဲပေါ့။ အားလုံး ဆိုကြည့်ပါ။

* ထိုင်းမှိုင်း ဖျင်းအ၊ အိပ်ချင်က၊ ထိနမိဒ္ဓမည်။ *

မထိန်းနိုင်မသိမ်းနိုင်

အိပ်ချင်ငိုက်မျဉ်းတဲ့ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏဝင်ရောက်လာရင် ဘာဖြစ်သွားသလဲ။ တချို့က တည့်မတ်နေတဲ့ဦးခေါင်းရှေ့ကိုစိုက်ကျလာတယ်။ တချို့က နောက်ကို လန်သွားတယ်။ မထိန်းနိုင်တော့ဘူး။

တချို့ယောဂီတွေဆို ထိနမိဒ္ဓကြောင့် တရားပျောက်ပြီး ခေါင်းကြီး ငိုက်ဆင်းလာတာ ရှေ့ကယောဂီနဲ့တောင် တိုက်လုတိုက်လုပဲ။ တစ်ခါ တလေဆို ဘုန်းကြီးတောင် စိတ်ပူတယ်။ နောက်ကို ပက်လက်လန် လဲတော့မလိုပဲ။ ခန္ဓာကိုယ်ကို မထိန်းသိမ်းနိုင်တော့ဘူး။ တရားအမှတ်တွေ မထိန်းသိမ်းနိုင်တော့ဘူး။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် ငယ်ငယ်က အိပ်ချင်မှူးတူးနဲ့ စာကျက်ဖူးမှာပေါ့။ ဘုန်းကြီးတို့လည်း ဖြစ်ဖူးပါတယ်။ အတင်းမျက်လုံးဖြဲပြီး ကျက်ပေမဲ့ အိပ်ချင်နေတော့ စာတွေ မမြင်ဘူး။ စာအုပ်ကြီး ကြည့်နေလျက်နဲ့ စာတွေပျောက်ပျောက်သွားတယ်။ ပါးစပ်က အသံထွက်ဆိုနေရင်းရပ်ရပ် သွားတယ်။ ဘယ်ရောက်သွားမှန်း မသိဘူး။ စာတွေ ဦးနှောက်ထဲ မဝင်ဘူး။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း နှစ် ၇၇

ကျက်လို့ကို မရဘူးနော်။ ထိနမိဒ္ဓကြောင့် အဲဒါစာကျက်လို့မရတာ၊
မမှတ်မိတာပါ။

စာမေ့တဲ့အကြောင်း

ဒါကြောင့် ကျက်မှတ်နေရင်း စာတွေမေ့သွားတယ်။ ကျက်လို့မှတ်လို့
မရဘူးဆိုတဲ့ ပုဏ္ဏားကြီးကို မြတ်စွာဘုရားက စာမရတဲ့အကြောင်း၊ စာမေ့
တဲ့ အကြောင်းတစ်ခု ထပ်ပြီးဟောပြတယ်။

“သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏား - အိပ်ချင်ငိုက်မျဉ်းမှု ထိနမိဒ္ဓ ဝင်ရောက်
လာမယ်ဆိုရင် နှစ်ပေါင်းများစွာ သင် ကျက်မှတ်ထားတဲ့ စာတွေ
ဉာဏ်မှာ မထင်နိုင်ဘဲ ပျောက်သွားပါမယ်။ မရသေးတဲ့ စာတွေ
ကိုလည်း သင် ဘယ်လောက် ကျက်ကျက် ရမှာမဟုတ်ဘူး။
ထိနမိဒ္ဓကို မဖျောက်နိုင်ရင်တော့ စာတွေ မေ့သွားမှာပါပဲ။
ထိနမိဒ္ဓတွေ ကင်းရှင်းနေတဲ့ အချိန်ဆိုရင် သင် ရပြီးသား စာတွေ
လည်း မမေ့ဘူး။ မရသေးတာတွေ ကျက်ရင်လည်း အလွယ်
လေးနဲ့ ကျက်လို့မှတ်လို့ ရပါလိမ့်မယ်။

ထိနမိဒ္ဓဝင်ရောက်လာရင်

ထိနမိဒ္ဓဟာ ဝီရိယကို ဖျက်ဆီးပစ်တဲ့ အပျင်းတရားပါ။ တဆန့်ဆန့်
တငင်ငင်နဲ့ ကိုယ်ကို တွန့်လိမ်ပြီး နေချင်တယ်။ မရွှင်မလန်း မတက်မကြွ
ဖြစ်ရပါတယ်။ ထိနမိဒ္ဓဝင်ရောက်ရင် ဘာကိုမျှ လုပ်ချင်စိတ်ကိုင်ချင်စိတ်
မရှိဘဲ ပျင်းရိပါတယ်။ ဝီရိယတွေလည်း အားနည်းသွားတယ်။

“လမ်းမှားကို ကျင့်ရာမှာ ဝီရိယနည်းသူ သက်သာပြီး ဝီရိယကြီးသူ
ဆင်းရဲရတယ်။

၇၈ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

“လမ်းမှန်ကို ကျင့်ရာမှာတော့ ဝီရိယနည်းသူ ဆင်းရဲရဲပြီး ဝီရိယကြီးသူသာ ချမ်းသာရတယ်”

လို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောကြားတော်မူတဲ့အတိုင်း ထိနမိဒ္ဓနိပ်စက်လို့ ဝီရိယအားနည်းရင် တရားတွေ မတိုးတက်တော့ဘူး။ တရားချမ်းသာကို မရတော့ဘူး။ အိပ်ချင်စိတ်ဝင်တဲ့အတွက် ငိုက်မျဉ်းနေတယ်ဆိုတော့ ဘယ်လိုမျှ တရားမမြင်နိုင်ဘူး။ မရသေးတဲ့ မဂ်ဖိုလ်တရားတွေလည်း မရပါဘူး။ ရပြီးသားကုသိုလ်တရား၊ သမာဓိတရားတွေတောင် ပျောက်ဆုံးသွားပါတယ်။

ခွန်အားကြီးသူလည်း ခွန်အားနည်းသွားပြီ။ ဉာဏ်ကောင်းသူလည်း ဉာဏ်ထိုင်းသွားရပြီ။ ဇွဲလုံ့လရှိသူလည်း ဇွဲတွေလုံ့လတွေ လျော့သွားပါပြီ။

ထိုင်းမှိုင်းဖျင်းအစေတဲ့ ထိနမိဒ္ဓဟာ အဆုတ်ဘက်ကို ဦးတည်ပါတယ်။ ဆုတ်ယုတ်တဲ့ဘက်ကိုသာ ရှေးရှုပါတယ်။ အောင်မြင်မှုတိုးတက်မှု ဘာတစ်ခုမျှ မဖြစ်နိုင်အောင် ဟန့်တားနိုင်ပါတယ်။ ဖိနှိပ် ထားတတ်ပါတယ်။

တရားရှုမှတ်နေတယ် ထင်ပေမဲ့ အရှုအမှတ်တွေ လွတ်စေတတ်ပါတယ်။ တရားတွေ မေ့ပျောက်သွားတဲ့အထိကို ဒုက္ခပေးတတ်ပါတယ်။

စကြိုဖျားဖျားလျှောက်

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် တရားအားထုတ်ရင်း ငိုက်လာတဲ့အခါ မှိန်းမနေပါနဲ့။

ထိုင်ရာက ထပြီး စကြိုလျှောက် ရှုမှတ်ပါ။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း နှစ် ၇၉

ဘုန်းကြီးတို့တရားစခန်းတွေမှာ တစ်နာရီထိုင်အားထုတ်ချိန်ပြီးရင် နာရီဝက် စကြိုလျှောက် ရှုမှတ်ဖို့ သတ်မှတ်ထားပါတယ်။ အိပ်ချင်စိတ် ပျောက်အောင်၊ ထိနမိဒွ ကင်းအောင်ပါ။

ထိနမိဒွပယ်ချင်ရင်

ထိနမိဒွနီဝရကတွေ ကင်းရှင်း အိပ်ချင်ငိုက်မျဉ်းခြင်းတွေ မရှိဘဲနဲ့ ကြည်ကြည်လင်လင်နဲ့တရားဓမ္မတွေကို ချမ်းချမ်းသာသာရှုမှတ်ပွားများ ချင်တယ်။ အားထုတ်ချင်တယ်ဆိုရင် -

- ၁။ အစာအာဟာရ လျော့စားပါ။
- ၂။ ကုရိယာပုတ် ပြောင်းလဲပေးပါ။
- ၃။ အလင်းရောင်ကို နှလုံးသွင်းပေးပါ။
- ၄။ ဟင်းလင်းပြင် လွင်တီးခေါင်မှာ နေပါ။
- ၅။ ထိနမိဒွနည်းသူ မိတ်ဆွေများနဲ့ ပေါင်းသင်းပါ။
- ၆။ ထိနမိဒွပယ်တဲ့စကား၊ ဝီရိယအားပေးစကားတွေကို ပြောပါ။

အစားကြီးသူတွေ

အစာအာဟာရ စားသောက်ရာမှာ အတိုင်းထက်အလွန် စားရင် အစာအာဟာရ လွန်ကဲလို့ ခန္ဓာကိုယ်ပင်ပန်းပြီး ထိနမိဒွဝင်ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့စာပေထဲမှာ အစားကြူးတဲ့ ပုဏ္ဏားငါးဦး ရှိပါတယ်။

အာဟာရဟတ္ထကပုဏ္ဏားကအစာစားပြီးရင်မထနိုင်တော့လို့သူများ က လက်ဆွဲ ထူရလောက်အောင် စားသူပါ။ အလံသာဇူကပုဏ္ဏား ကတော့ ဗိုက်တွေသိပ်ကို တင်းနေအောင် ဗိုက်ပူနံကား ဖြစ်အောင် စား ထားလို့ ကိုယ့်ပုဆိုးတောင် ကိုယ်မဝတ်နိုင်ဘဲ သူများက ဝတ်ပေးရတဲ့သူ ပါ။ ပုဆိုးကျွတ်အောင်ကို စားသူပါ။ တတြဝဇ္ဇကပုဏ္ဏားက လဲကျတဲ့အထိ

၈၀ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

စားပါသတဲ့။ စားပြီးရင် မထနိုင်ဘဲ လူးလှိမ့်နေရပါတယ်။ ကာကမာသက ပုဏ္ဏားကလည်း အစာတွေဟာ ဗိုက်ထဲတင်မက ၊ လည်ချောင်းထဲတင် မက၊ ပါးစပ်ထဲပါ ပြည့်နေလို့ ကျီးကန်းတောင် နှိုက်စားရင် မိလောက်ပါ သတဲ့။ ဘုတ္တဝမိတကပုဏ္ဏားကတော့ စားပြီးရင် အန်ကိုထုတ်ပစ်ရပါတယ်။

ဒီပုဏ္ဏားတွေလို စားသူတွေဟာ စားပြီးရင် နေလို့ထိုင်လို့ မချမ်းသာ တော့ပါဘူး။ ထိနမိဒွတွေ ဝင်လာပါတယ်။ ဒါကြောင့် အစာများစွာ စားပြီး မြတ်စွာဘုရားရှေ့မှာတောင် ဟန်မဆောင်နိုင်အောင် ဗိုက်နေတဲ့ ပသေန ဒီကောသလမင်းကို မြတ်စွာဘုရားက အစာလျော့စားဖို့ ပြောတော်မူပါတယ်။ စားလို့မဝခင်မှာ ရေသောက်ပြီး တင်းတိမ်လိုက်ဖို့ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဣရိယာပုတ်ပြောင်းလဲ

ထိုင်ပြီး အားထုတ်လို့ အချိန်ကြာလာရင် ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် ထိနမိဒွဝင်ပြီး အိပ်ချင်လာပါတယ်။ ကျောခင်းပြီးတော့ အိပ်ရာထဲမှာ သက်သာခိုနေရင်လည်း အိပ်ပျော်သွားတတ်ပါတယ်။ ထိနမိဒွမဝင်အောင် ဣရိယာပုတ်တစ်မျိုးတည်းနဲ့ အကြာကြီး မနေဘဲ အားထုတ်ပါ။

ထိုင်လို့ညောင်းရင် စင်္ကြံလျှောက်ပါ။ အခန်းထဲမှာချည်း အောင်းမနေပါနဲ့။ အမှောင်ထဲမှာ အနေကြာလို့ ဗိုက်လာရင် အလင်းရောင်ထဲထွက်ပြီး အားထုတ်ပါ။ ထိနမိဒွဝင်လာတာဟာလည်း တရားမတိုးတက်ကြောင်းပါ။ တရားမရစေတဲ့ အကြောင်းတစ်ခုပါ။ ဝီရိယနဲ့ ကြိုးစားလိုက်ရင် ထိနမိဒွတွေ မနေနိုင်ဘဲ လွင့်စဉ်သွားပါတယ်။

မုဆိုးကြီးမိလက

သီဟိုဠ်ကျွန်းက ရောဟနကဇနပုဒ်မှာ မိလကဆိုတဲ့ မုဆိုးကြီး တစ်ယောက် ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း စားဝတ်နေရေးအတွက် တောထဲသွားအမဲလိုက်ပါတယ်။ ထောင်ချောက်တွေ၊ ကျော့ကွင်းတွေနဲ့ လည်း ဖမ်းဆီးပါတယ်။ တောထဲက ရသမျှ သားကောင်မျိုးစုံကို ပစ်ခတ် သတ်ဖြတ်ပြီး ရောင်းတယ်။

ကိုယ်တိုင်လည်း ဖုတ်ကင်ကြော်လှော်ပြီးစားပါတယ်။

တစ်နေ့တော့ တောထဲအမဲလိုက်ရင်း ရေဆာတာနဲ့ တောရကျောင်း ထဲဝင်ပြီး ရေသောက်တယ်။

ရေအိုးထဲ ရေတစ်စက်မျှ မမြင်တော့ စိတ်ဆိုးဆိုးနဲ့ -

“တောကျောင်းရဟန်းတွေကလည်း စားပြီးတာနဲ့ အိပ်နေသလား၊ သောက်ရေအိုးထဲတောင် ရေမထည့်ထားဘူး၊ အပျင်းထူလိုက်တာ” လို့ ပြစ်တင်ကဲ့ရဲ့ပါတယ်။

အသံကြားလို့ တောကျောင်းနေတဲ့ အရှင်မြတ်ထွက်လာပြီးကြည့် တော့ အိုးထဲမှာ ရေအပြည့်ရှိတာကို တွေ့ပါတယ်။ “အကုသိုလ် အတော် များသူပဲ၊ လူစင်စစ်က ပြိတ္တာဖြစ်နေသူပဲ” လို့ စဉ်းစားမိပါတယ်။

“ဒီအတိုင်းဆိုရင်သေပြီးတဲ့နောက်အပါယ်ငရဲကိုရောက်မှာသေချာ တယ်” လို့ တွေးမိကာ သနားသွားပါတယ်။

ကိုယ်တိုင်ခပ်ပြီးတိုက်မှ မိလကမုဆိုးကြီး ရေသောက်ရရာတယ်။ သတ်ဖြတ်တဲ့အကုသိုလ်ကံတွေ ကြီးမားလွန်းတာကြောင့် ရေတောင် မသောက်ရတဲ့အထိဖြစ်တာပါ။ ရေတွေရှိလျက်သားနဲ့မမြင်ရမသောက်ရ ဖြစ်နေတာပါ။

၈၂ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

သတိပေးလိုက်လို့

“ဒကာသင်လုပ်ထားတဲ့ အကုသိုလ်တွေဟာ ကြက်သီးထလောက် အောင် ကြောက်စရာ ကောင်းနေပြီ။ ချက်ချင်း အကျိုးပေးနေပြီ။ ရေသောက်ချင်တာတောင် မသောက်ရတဲ့ ပြိတ္တာအဖြစ်မျိုးနဲ့ ကြုံနေရပြီ။ နောင်သံသရာမှာ ဘယ်လောက်တောင် ဒုက္ခခံရဦးမလဲဆိုတာ စဉ်းစားသာ ကြည့်တော့” လို့ ပြောဆိုဆုံးမပါတယ်။

အဲဒီတော့မှ မိလက သိပ်ကို ကြောက်သွားတယ်။ ကိုယ့်အပြစ်တွေကိုယ် ပြန်မြင်ပြီး လန့်လာတယ်။ လက်တွေ့ခံစားနေရပြီကိုး။

ချက်ချင်း လေးတွေမြားတွေ လွှင့်ပစ်၊ ထောင်ချောက်တွေ ရိုက်ချိုး၊ ကျော့ကွင်းတွေ ပိုက်ကွန်တွေ ဖျက်ဆီးပစ်ပြီး မထေရ်မြတ်ထံမှာ ရှင်ရဟန်းပြုခွင့်တောင်းပါတယ်။ အကုသိုလ်အပြစ်ကြွေးတွေ ပေးဆပ်ဖို့ သာသနာ့ဘောင်မှာ တရားကျင့်ခွင့်ပြုဖို့ လျှောက်ထားပါတယ်။ အရှင်မြတ်ကလည်း တစပဉ္စကကမ္မဋ္ဌာန်းပေးပြီး ရှင်ပြုပေးလိုက်တယ်။ အချိန်မီ သတိရသွားလို့ တော်သေးတာပေါ့။ သေတဲ့အထိ မိုက်မသွားလို့ ကံကောင်းတယ်လို့ ပြောရမှာပါ။

တရားအားထုတ်ပြီ

ရှင်မိလကဟာ ကြိုးစားပြီး ကျင့်ကြံပါတယ်။ ကြိုးစားပြီး ရှုမှတ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တရားကို ဘယ်လိုမျှ အာရုံပြုလို့ မရပါဘူး။

မုဆိုးဘဝက သားသမင်တွေ သတ်ဖြတ်ခဲ့တာ၊ လေး၊ မြား၊ ထောင်ချောက်တွေ ပြင်ဆင်ခဲ့တာ။ တောထဲတောင်ထဲလှည့်ပတ်သွားနေခဲ့တာပဲ ပြန်ပြီးတော့ မြင်ယောင်နေပါတယ်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ လုပ်ခဲ့တာတွေက စွဲမြဲနေတော့ မျက်စိမှိတ်ထားလည်း ပြန်ပေါ်နေပြီပေါ့။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း ❖ ၈၃

ရုပ်နာမ်ဓမ္မတွေလည်း ရှုမှတ်လို့မရ။ စိတ်တွေကလည်း မငြိမ်တော့
တရားအားထုတ်လို့ အဆင်မပြေပါဘူး။ နှလုံးသွင်းအာရုံပြုလို့လည်း
မရပါဘူး။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - သူတော်ကောင်းစိတ်ဝင်လာရင် ဆိုးခဲ့မိက်ခဲ့
တာတွေက ပြန်ပြီး ခြောက်လှန့်တတ်ပါတယ်။ တေတေပေပေနေစဉ်က
အကုသိုလ်လို့တောင် မထင်ပေမဲ့၊ ဂရုမစိုက်ပေမဲ့ ခုကျတော့ကြောက်
လန့်ရပြီပေါ့။

“ဒီအတိုင်းဆို မဖြစ်တော့ဘူး။ တရားအားထုတ်လို့မှ မရရင် လူပြန်
ထွက်တာပဲ ကောင်းတယ်” လို့ တွေးပြီး ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာထံသွားပြီး
လျှောက်ထားပါတယ်။ လူထွက်ခွင့်ပြုပါတော့လို့ တောင်းပန်ပါတယ်။

ငရဲမီးပူငြှာင်းပြ

ရှင်မိလကဟာ တရားနဲ့သာ မတားဆီးနိုင်ရင် ကျိန်းသေငရဲကျရမှာ
ပါ။ ငရဲဒုက္ခတွေ ခံရတော့မှာ သေချာနေပါပြီ။ ဒါကြောင့် အရှင်မြတ်က
လူမထွက်ဘဲ တရားဆက်ကြိုးစားရအောင် ငရဲမီးဘယ်လောက် ပူတယ်
ဆိုတာ ပြပါတယ်။

“ငါ့ရှင်မိလက - ရေစိုနေတဲ့ ထင်းတုံးတွေ၊ သစ်တုံးတွေ၊ သစ်စိမ်း
ဝါးစိမ်းတွေ သင် ရသလောက်ရှာစုပါ။ တစ်နေရာမှာ စုပုံပြီးထားပါ” လို့
မိန့်တော်မူပြီး တန်ခိုးနဲ့ မဟာအဝီစိငရဲကို ကြွပါတယ်။ ပိုးစိမ်းဖြူလောက်
ရှိတဲ့ ငရဲမီး အမှုန်အမွှားလေး ယူလာခဲ့ပါတယ်။

ရှင်မိလကနဲ့ သာမဏေတွေ ဝိုင်းဝန်းစုထားတဲ့ ရေစိုထင်းပုံကြီးထဲ
ကို ငရဲမီးပွားလေး ပစ်ထည့်လိုက်တယ်ဆိုရင်ပဲ ဟုန်းခနဲ တောက်လောင်
ပြာကျသွားပါတယ်။ ရှင်မိလကဟာ ငရဲမီးအဆမတန် ပူလောင်တယ်ဆို

၈၄ ❀ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

တာ သိသွားတဲ့အခါ၊ ကိုယ်တွေ့မြင်သွားတဲ့အခါ လူမထွက်ရဲတော့ပါဘူး။

တရားအလုပ်မှာ နောက်ဆုတ်လိုက်ရင် ငရဲမီးအလောင်ခံရဖို့ပဲ ရှိတော့တယ်။ ကြိုးစားမှ ဖြစ်မယ်လို့ ထိတ်လန့်သံဝေဂ ဖြစ်ပါတယ်။

ငရဲဘေးက လွတ်ရာလွတ်ကြောင်း ဒုက္ခခပ်သိမ်း ငြိမ်းရာငြိမ်းကြောင်း တရားကောင်းကို ကြိုးစားအားထုတ်ပါပြီ။

နောက်မဆုတ်တမ်း ဖွဲ့နဲ့ကို ကြိုးစားပါပြီ။

အိပ်ချင်စိတ်ကိုတိုက်ဖျက်

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - တကယ်တမ်းကြိုးစားအားထုတ်ကြတဲ့အခါ မှာ တရားရဲ့ကြီးစွာသော အနှောင့်အယှက်က အိပ်ချင်စိတ်ပါပဲ။

လောဘ၊ ဒေါသတွေကို သတိထားနေရင် ရတယ်။ ကာမစ္ဆန္ဒ၊ ဗျာပါဒ တို့ထက် အနိုင်ရဖို့ခက်တာက ထိနမိဒ္ဓပါ။

အရှုခံရပ်နာမ်မှာ ရှုစိတ်တည်သွားပြီ၊ ငြိမ်နေပြီဆိုတာနဲ့ ဘယ်က ဘယ်လို ရောက်လာမှန်းမသိဘူး။

ထိနမိဒ္ဓက ကပ်ပြီးဝင်လာတယ်။

ရှုလို့ကောင်းနေတယ်၊ အားထုတ်လို့ကောင်းနေတယ်ဆိုရင် သူဝင်လာပြီ။ သတိမထားရင် ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် ရှုမှတ်တယ်ထင်ပြီး ငိုက်နေတတ်တယ်။ မောင်းထုတ်ဖို့လည်း ခက်တယ်။ အိပ်ချင်စိတ်ဖျောက်၊ ပြန်ရှုမှတ်၊ နောက်မကြာဘူး၊ ပြန်အိပ်ချင်ပြန်တယ်။ ပြန်ပြန်ပြီး ငိုက်တတ်တယ်။ တော်ရုံတန်ရုံ ဝီရိယနဲ့တော့ ထိနမိဒ္ဓက မကြောက်ဘူး။

ရှင်မိလက ကတော့ တကယ်လည်း ငရဲကြောက်သွားတဲ့သူ၊ လူကလည်း ခပ်ကြမ်းကြမ်းလူဆိုတော့ ထိနမိဒ္ဓကို ချောမနေဘူး။ ပျော့မနေဘူး။ ခပ်ကြမ်းကြမ်း ခပ်ရမ်းရမ်းပဲ တိုက်ထုတ်ပစ်တယ်။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း ❖ ၈၅

အိပ်မပိုက်အောင်ကောက်ရိုးကရွတ်ခွေကြီးရေစိမ်ပြီးခေါင်းပေါ်စွပ်ထားတယ်။ ခြေထောက်ကိုရေစိမ်ပြီးထိုင်တယ်။ မအိပ်မနေဆိုရလောက်အောင်ကို အားထုတ်ပါတယ်။

စာကျက်သံကြားရ

တစ်ညမှာတော့ ရှင်မိလကဟာ ထိနမိဒ္ဓ နိပ်စက်လွန်းလို့ အိပ်ချင်စိတ်ပျောက်အောင် ကြိုးစားရှုမှတ်နေတုန်း ခပ်လှမ်းလှမ်းက ကိုရင်တစ်ပါး စာကျက်သံကို ကြားလိုက်ပါတယ်။

အာရမ္မဏ နိက္ကမထ၊ ယုဉ္ဇထ ဗုဒ္ဓသာသနော။

ဓုနာထ မစ္စုနော သေနံ၊ နဠာဂရံဝ ကုဉ္ဇရော။

ဓုဒ္ဓသာသနော - ငါးမာရ်အောင်မြင်ဘုရားရှင်၏သုံးခွင်သော သာသနာတော်မြတ်ကြီး၌၊ အာရမ္မဏ - ထထကြွကြွ ကြိုးစားလိုက်ကြပါကုန်လော့။ နိက္ကမထ - အပျင်းတရား ပျောက်ပျက်သွားအောင် မဆုတ်မနစ် အားသစ်လိုက်ကြပါကုန်လော့။

ယုဉ္ဇထ - မရပ်မနားထပ်ထပ်ပွားအောင် ရှုမှတ်အား ထုတ်လိုက်ကြပါကုန်လော့။

ကုဉ္ဇရော - စွယ်စုံဆင်ပြောင်ကြီးသည်၊ နဠာဂါရံ - ကျူထရံအိမ်ငယ် ဝါးအိမ်ငယ်ကို၊ ဓုနာတိဣဝ - အလွယ်တကူ မှုန့်မှုန့် ညက်ညက် နင်းချေဖျက်သကဲ့သို့၊ တုမေ - သင်သူတော်ကောင်းတို့သည်။ မစ္စုနော သေနံ - ကိလေသာရန် မာရ်စစ်သည်အပေါင်းကို၊ ဓုနာထ - မှုန့်မှုန့် ညက်ညက် နင်းချေကာ ဖျက်ဆီးလိုက်ကြပါကုန်လော့။

ကိုရင်လေးကျက်နေတဲ့စာက ဝီရိယကို တွန်းအားပေးတဲ့တရားစာပါ။ သာသနာတော်မှာမပျင်းမရိကြိုးစားဖို့တိုက်တွန်းတာပါ။ “ဆင်ပြောင်

၈၆ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

ကြီးဟာ ဝါးအိမ်တဲအိမ်လေးကို အလွယ်တကူနဲ့ နင်းချေနိုင်သလို ဝီရိယဆင်ပြောင်ကြီးနဲ့ အပျင်းတရားတွေ၊ အငိုက်တရားတွေကို တိုက်ထုတ်ဖျက်ဆီးပါ” လို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောကြားတဲ့ တရားဓမ္မကို ကျက်မှတ်နေသံကို ရှင်မိလက အသေအချာ ကြားလိုက်ရပါတယ်။

ဝီရိယသုံးမျိုး

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - ကောင်းတဲ့ အလုပ်ကို ကြိုးစားအားထုတ်ကြတဲ့နေရာမှာ အပျင်းကို နိုင်ဖို့အတွက် ဝီရိယသုံးမျိုး လိုအပ်ပါတယ်။ ကောင်းတဲ့အလုပ်ကို စတင်ပြီး လုပ်ဖို့ဆိုတာ ခက်ပါတယ်။

ကောင်းမှန်း သိသိကြီး၊ လုပ်သင့်မှန်း သိသိကြီးနဲ့ကို စ.လုပ်ဖို့ ခက်ပါတယ်။ စမိပြန်ရင်လည်း အဆုံးမသတ်ဘဲ ဝေပွားတာ၊ လည်သွားတာနဲ့ ပြီးဆုံး အောင်မြင်ဖို့ ခက်ပါတယ်။ အစကနေအဆုံး ပြီးပြတ်သည်အထိ အောင်မြင်သည်အထိ ရောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ အာရမ္မဓာတ် ဝီရိယလိုအပ်ပါတယ်။

တစ်ခါတလေမှာ လုပ်ရင်းလုပ်ရင်းနဲ့ တွန့်ဆုတ်ပြီး ပျင်းလာပါတယ်။ တရားရှုမှတ်ရင်း ဆက်မရှုချင်တော့ဘဲ ပျင်းလာတာမျိုးပေါ့။ အဲဒီအပျင်းတရားကို ကျော်လွှားနိုင်ဖို့အတွက် အားသစ်လောင်းပေးရပါတယ်။ စောသေးလို့၊ နေမြင့်နေပြီ၊ ဆာနေတယ် - စတဲ့ အပျင်းရှစ်မျိုးကို နိုင်အောင် နိက္ကမဓာတ် ဝီရိယနဲ့ ရိုက်ချိုးရပါတယ်။

ပျင်းတာ ငိုက်တာကို နိုင်ရုံနဲ့ ကျေနပ်မနေဘဲ ဝီရိယတွေ အမြဲတမ်း ဆင့်ကာဆင့်ကာ တိုးပွားနေအောင် ကြိုးစားရပါသေးတယ်။ ရပ်တန့်မနေဘဲ ကောင်းတဲ့လုပ်ငန်းတွေတိုးတက်သွားအောင် တစ်ရှိန်ထိုး ထိုးတက်သွားအောင် ပရက္ကမဓာတ် ဝီရိယ လိုပါတယ်။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း ၃၈

ဒီဝီရိယ သုံးမျိုးနဲ့ ကြိုးစားလိုက်ရင်တော့ မအောင်မြင်တာမရှိတော့ပါဘူး။ ထိနမိဒ္ဓတွေလည်း ဝေးရာကို ပြေးကြရပါပြီ။ အပျင်းတရားတွေ ကွယ်ပျောက်ပြီး ဝီရိယတွေ ထက်သန်သွားပါပြီ။

ရဟန္တာဖြစ်သွား

ရှင်မိလကဟာ တရားဓမ္မသံကို ကြားလိုက်တဲ့ အခါပျင်းရိထိုင်းမှိုင်းတာတွေ ပျောက်သွားပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ဟောကြားချက်နဲ့အညီ ကြိုးစားကျင့်ကြံနေလို့လည်းဝမ်းသာအားရဖြစ်လာပါတယ်။

“ကြိုးစားရင်ရမယ်” လို့ယုံကြည်ချက်နဲ့ အားတက်ပြီး ရှုမှတ်တဲ့အခါ နှစ်သက်မှု ပီတိ၊ ချမ်းသာတဲ့ သုခတွေ ဖြစ်လာပါပြီ။ ပီတိသုခတွေ အခြေခံကာ အားထုတ်ပြန်တော့ ရုပ်နာမ်တရားတို့ရဲ့ သဘာဝကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း မြင်လာပါတယ်။

ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ မမြဲတဲ့သဘော၊ ဆင်းရဲတဲ့သဘော၊ အစိုးမရတဲ့ သဘောတရားတွေကို ဆက်လက် ရှုမှတ်သွားတော့ အနာဂါမ်အဆင့်ကို ရောက်ပါတယ်။ ဆက်ပြီးအားထုတ်တဲ့အခါ ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးနဲ့တကွ ရဟန္တာဖြစ်သွားပါတော့တယ်။

(သံယုတ္တ - ၄)

ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံခါနီးမှာ -

“ငါ့ရှင်တို့ - ရေစိုစွတ်တဲ့ ကောက်ရိုးကရွတ်ကို ခေါင်းမှာစွပ်ပြီး ငါဟာ ကြိမ်ဖန်များစွာစကြိုလျှောက်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့်တတိယဆင့်အနာဂါမ် နေရာသို့ ထုတ်ချင်းပေါက်အောင် တစ်ဆက်တည်း ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ ယုံမှားသံသယတွေ ကင်းရှင်းပါတယ်” လို့ အတုယူ အားထုတ်ဖို့ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

၈၈ ❖ မဇ္ဈိမနိကာယအရင်းအမြစ်သုတ်

စာမပေ့တဲ့အကြောင်း

ထိနမိဒ္ဓတွေကို နှိမ်နင်း ပယ်ဖျောက်ထားရင်၊ အိပ်ချင်ငိုက်မျဉ်းမှု တွေကင်းနေရင် စာတွေကို မမေ့မပျောက်တဲ့အကြောင်း မြတ်စွာ ဘုရားရှင်က သင်္ခါရဝပုဏ္ဏားကြီးကို မိန့်တော်မူပါတယ်။

“သင်္ခါရဝပုဏ္ဏား - ထိနမိဒ္ဓတွေမနှိပ်စက်ဘူးဆိုရင်၊ ထိနမိဒ္ဓ တွေ ကင်းပျောက်နေမယ်ဆိုရင် သင်ကျက်မှတ်ထားတဲ့ စာတွေသင်မမေ့ပါဘူး။ မှတ်ဉာဏ်ထဲကပျောက်ကွယ်မသွား ပါဘူး။ နေ့တိုင်းကျက်မှတ်နေတော့ ပြောစရာတောင် မလို တော့ဘူး။ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး မေ့မှာလဲ။

“သင်္ခါရဝပုဏ္ဏား... ရေမှော်ရေညှိတွေ ဖုံးနေတဲ့အတွက် ရေခွက်ထဲမှာ ငုံ့ကြည့်ပေမဲ့ မျက်နှာရိပ်ကို မမြင်ရပါဘူး။ ရေမှော်ရေညှိတွေ ကင်းနေရင် ကြည်လင်နေရင်တော့အရိပ် ကို မြင်ပါတယ်”

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - ရှင်မိလကကြီးဟာ ထိနမိဒ္ဓကို မနိုင်သေး ခင်က တရားမရဘူးနော်။ ဝီရိယနဲ့အားတင်းပြီး ထိနမိဒ္ဓကိုလည်း ပယ်ဖျောက်လိုက်ရော တရားလည်း ရသွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ထိနမိဒ္ဓ ဟာ တရားမရတဲ့အကြောင်းတစ်ပါးလို့ ပြောရပါမယ်။

ရေမှော်ရေညှိတွေဖုံး

ရေမှော်ရေညှိနဲ့ မြတ်စွာဘုရား ဥပမာပေးသွားသလိုပါပဲ၊ ထိနမိဒ္ဓ တွေဟာ တရားကို ဖုံးကွယ်ထားကြပါတယ်။ ရေမှော်ရေညှိတွေဖုံးနေရင် အရိပ်မမြင်ရသလို ထိနမိဒ္ဓတွေဖုံးနေရင်လည်း တရားမမြင်တော့ဘူးပေါ့။

* ရေမှော်ဖုံးထား၊ ရေခွက်အလား၊ ထင်ရှားမမြင်ပြီ။ *

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း နှစ် ၈၉

တရားအားထုတ်ရင် အိပ်ချင်စိတ်ကို ထိန်းရပါတယ်။ အပျင်းစိတ်ကို နှိမ်ရပါတယ်။ ခုနက ရေခွက်၊ သန့်ရှင်းနေတဲ့ ရေခွက်ထဲကို ရေမှော် ရေညှိတွေ ဖုံးသွားတယ်။ အမှိုက်သရိုက်တွေ ဝင်သွားတယ်။ အမှိုက်တွေ အနည်တွေ ထလို့ နောက်နေတယ်။ အရိပ်မထင်ရှားတော့ပါဘူး။

တချို့က ပြောကြပါတယ်။

တရားအားထုတ်ရင် အိပ်ချင်တယ်တဲ့။ အဲဒါထိန်းမိဒွကို မကျော်နိုင် တဲ့သဘောပါ။ စိတ်ဝင်စားမှုနည်းတဲ့သဘောလည်း ပါပါတယ်။

တရားအလုပ်မှ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘယ်အလုပ်ကို လုပ်လုပ်၊ စိတ်မဝင် စားရင် အိပ်ချင်ပါတယ်။ တက်တက်ကြွကြွ မရှိတဲ့အတွက် ငိုက်လာပါ တယ်။ စိတ်တွေ မရွှင်လို့ မလန်းလို့ ထိုင်းမှိုင်းပြီး အိပ်ငိုက်ပါတယ်။ စိတ်ဝင် စားတဲ့အလုပ်ဆို မအိပ်ချင်ပါဘူး။

အိပ်ချိန်ရောက်တာတောင် အိပ်မငိုက်ပါဘူး။ စိတ်တွေတက်ကြွနေ လန်းဆန်းနေလို့ပါ။ ကိုယ့်အလုပ်ထဲ စိတ်ဝင်စားပြီး ပျော်ရွှင်နေလို့ပါ။

ရေခွက်ထဲဝင်နေတဲ့ ရေမှော်တွေ အမှိုက်တွေကို ဆယ်ယူလိုက်ရင် သန့်စင်ပြီး ရေခွက်ထဲက ရေတွေ ကြည်လင်သွားသလို ထိန်းမိဒွကို ပယ် ဖျောက်လိုက်ရင် စိတ်ကို ဆုံးမပြီး ဝီရိယနဲ့ အားစိုက်လိုက်ရင် ထိန်းမိဒွတွေ ကင်းစင်ပါတယ်။ တရားတွေကိုလည်း မြင်နိုင်ပါတယ်။ မရသေးတဲ့တရား တွေလည်း ရပြီး၊ ရပြီးသားတရားတွေလည်း ပျောက်မသွားတော့ပါဘူး။

စိတ်အားကို တင်းတင်းထား

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - ဒုက္ခလွတ်ရာ နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် သွားတဲ့ နေရာမှာ စိတ်တွေ လျော့နေ၊ ပျော့နေလို့ မရဘူး။ စိတ်အားကို တင်းထား ရမယ်။

၉၀ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

ပျင်းရိပျော့ခွေလာရင် စိတ်တင်းပါ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ပြန်ပြီး သတိပေးပါ။

စိတ်ကို ဆုံးမပါ။

“ငါဒီနေရာကိုရောက်နေတာဟာ အိပ်ဖို့လာခဲ့တာမဟုတ်ဘူး။ ပျင်းရိနေ၊ အိပ်ငိုက်နေရင် ငါ ဘယ်နည်းနဲ့မျှ တရားရမှာ မဟုတ်ဘူး။ ကြိုးစားအားထုတ်မှ ငါရချင်တဲ့တရားကိုရမယ်။ ငါရောက်ချင်တဲ့နိဗ္ဗာန်ကိုရောက်မယ်” လို့ ဝီရိယအကျိုးကို ဆင်ခြင်ပါ။

“ဒီအတိုင်းသာ ပျင်းရိနေ ငိုက်မျဉ်းနေမယ်ဆိုရင် အပါယ်ဘေးက လွတ်မှာ မဟုတ်ဘူး။ မေ့လျော့ပေါ့ဆတဲ့သူတို့ရဲ့နေရာဟာ အပါယ်လေးဘုံသာ ဖြစ်တယ်။ ဝဋ်ဆင်းရဲက လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်ရမယ့် အချိန်မှာ ပျင်းရိနေမယ်။ ထိနမိဒ္ဓကို အညံ့ခံလိုက်မယ်ဆိုရင် ဝဋ်ဆင်းရဲမှာ ဘေးဒုက္ခတွေ ကြုံလိမ့်မယ်” လို့ အပါယ်လေးပါးနဲ့ ဝဋ်ဆင်းရဲရဲ့ဘေးဒုက္ခများကို ဆင်ခြင်ပါ။

“ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာအရှင်မြတ်များဟာ ဝီရိယလမ်းပေါ်က လျှောက်သွားကြလို့ နိဗ္ဗာန်ကို ဝင်စံသွားကြပြီ။ ထိုအရှင်မြတ်များရဲ့ လမ်းစဉ်အတိုင်း ငါလည်း လျှောက်မှဖြစ်မယ်။ နိဗ္ဗာန်လမ်းဟာ လူပျင်းတွေ အတွက် မဟုတ်ဘူး။ ငါပျင်းနေရင် ငါငိုက်နေရင် ငါလည်း မသွားနိုင်ဘူး။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ထိနမိဒ္ဓ ဆူးငြောင့်တွေကို ဖယ်ရှားပြီး နိဗ္ဗာန်လမ်းပေါ် ငါလျှောက်မယ်” လို့ သူတော်သူမြတ်တို့ရဲ့ အကျင့်လမ်းစဉ်ကို ဆင်ခြင်ပါ။

သဒ္ဓါတရား တက်စေတဲ့ အတွေးအကြံများ၊ ဝီရိယအင်အား တိုးပွားစေတဲ့ စိတ်ကူးများနဲ့ စိတ်ကို တင်းထားလိုက်ရင် ထိနမိဒ္ဓခိုကပ်ပြီး မနေနိုင်တော့ပါဘူး။

မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ ဇွဲလုံ့လ ကြီးမားပုံ၊ ဝီရိယ အားကိုးပြီး ပါရမီ ဆယ်ပါး ဖြည့်ကျင့်တော်မူပုံ၊ လေးဆယ့်ငါးနှစ် - လေးဆယ့်ငါးဝါအတွင်း

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း နှစ် ၉၁

သတ္တဝါများရဲ့အကျိုးစီးပွားအတွက် မနေမနား ကြိုးစားကယ်တင်တော်မူပုံတွေကို ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်းရင်လည်း ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်မှာ ထိနမိဒွပယ်ဖို့ တွန်းအားတွေ ရလာပါမယ်။ တရားမရကြောင်းတစ်ပါးကို ဖယ်ရှားနိုင်ပါမယ်။

ဝီရိယဖြစ်ကြောင်းနှစ်မျိုး

ရေခွက်ထဲရောက်နေတဲ့ ရေမှော်တွေ၊ အမှိုက်သရိုက် အညစ်အကြေးတွေကို ဆယ်မထုတ်ဘူး၊ ရှင်းမပစ်ဘူးဆိုရင် သန့်စင်တဲ့ရေကို မရပါဘူး။

အဲဒီလိုပါပဲ။ စိတ်မှာ ငြိတွယ်နေ ကပ်နေတဲ့ ထိနမိဒွ ရေမှော်တွေ၊ ထိနမိဒွအမှိုက်သရိုက်တွေကို ဝီရိယထုတ်ပြီး ဆယ်ယူမှ၊ ကြိုးစားရှင်းလင်းမှ ထိနမိဒွ ကင်းပြီးသန့်ရှင်းကြည်လင်တဲ့စိတ် ဖြစ်လာမယ်။ မြင့်မြတ်တဲ့တရားဓမ္မတွေ ကိန်းဝပ်နိုင်ပါမယ်။

ဒါကြောင့် ဝီရိယဖြစ်ပေါ်အောင် စိတ်ထားနည်း ရှစ်မျိုးကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဒီဃနိကာယ်၊ သင်္ကတိသုတ္တန်နဲ့ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် အဋ္ဌကနိပါတ်တို့မှာ အသေအချာ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

- ၁။ ပြုရမယ့်လုပ်ငန်းကိစ္စကို ရည်ညွှန်းအာရုံပြုပြီး “ငါ့မှာ မဖြစ်မနေ လုပ်ရဦးမယ့် အလုပ်တစ်ခုရှိနေပြီ။ ကိစ္စတစ်ခုတော့ပေါ်နေပြီ။ အဲဒီအလုပ်ကိစ္စကိုလုပ်ရရင်အလုပ်နေတဲ့တရားအလုပ်အားထုတ်နိုင်မှာမဟုတ်ဘူး။ အခုကတည်းက ကြိုးစားအားထုတ်ထားမှတော်ကာကျမယ်။ ပျင်းနေလို့ မဖြစ်ဘူး။ ငိုက်နေလို့ မတော်ဘူး” လို့ ကြိုတင်တွက်ဆထားပြီး ဝီရိယကို ထုတ်ယူပါ။

၉၂ ❖ မဇ္ဈိမနိကာယအရင်းပညိယာရ

- ၂။ ပြီးစီးသွားတဲ့ လုပ်ငန်းကိစ္စကို ရည်ညွှန်းအာရုံပြုပြီး “ငါ့မှာ ကိစ္စသစ် တစ်ခု ကြားဖြတ်ပေါ်လာလို့ မလွဲမရှောင်သာဘဲ တရားအလုပ် လစ်ဟင်းသွားရတယ်။ ခုတော့ ပြီးသွားပြီ၊ ရှင်းသွားပြီ။ လစ်ဟင်း သွားတဲ့ အချိန်တွေကို အစားထိုးဖို့ တရားအလုပ်ကို ငါ ကြိုးစားမှ တော်မယ်။ အရင်ကထက် ပိုပြီး ကြိုးစားလိုက်ဦးမှ” လို့ ဝီရိယအား ကို ညှစ်ထုတ်ပါ။
- ၃။ ခရီးသွားမှုနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီးတော့ “ငါ့မှာ ခရီးသွားဖို့ ရှိနေပြီ။ မဖြစ်မနေ သွားရဦးမယ်။ သွားပြန်ရင်လည်း တရားအလုပ် ပျက်ရဦးမယ်။ မသွားခင် ကြိုးစားအားထုတ်မှ” လို့ ဆင်ခြင်ပြီး လုံ့လစိုက်ပါ။
- ၄။ ခရီးက ပြန်ရောက်တဲ့အခါမှာ “ငါ့မှာ ခရီးသွားလို့တော့ ပြီးပြီ။ ခရီး ထွက်ခဲ့တာနဲ့ တရားအလုပ်တွေ အတော်ပျက်ခဲ့ရတယ်။ လစ်ဟင်းခဲ့ ရတယ်။ ရောက်ခါစဆိုပြီး နားနေလို့ မတော်ဘူး။ ခရီးပန်းလို့ဆိုပြီး သက်သာခိုပျင်းရိနေလို့ မဖြစ်ဘူး။ ကြိုးစားပြီး အားထုတ်ဦးမှ” လို့ ဆင်ခြင် တွက်ဆပြီး လုံ့လစိုက်ပါ။
- ၅။ ရောဂါဝေဒနာခံစားနေရတာကို အကြောင်းပြုပြီး “ငါ့မှာ မကျန်းမမာ ဖြစ်လာပြီ။ ရောဂါဝေဒနာတွေတော့ ဝင်လာပြီ။ ဒါထက်ဆိုးလာရင် ငါတရားအလုပ်ကို လုပ်နိုင်ပါတော့မလား။ အလူးအလိမ့်ခံနေရရင် တရားနှလုံးသွင်းနိုင်ပါ့မလား။ ခုကတည်းကမပျင်းမရိကြိုးစားထား မှ” လို့ နှလုံးသွင်းပြီး ကြိုးစားပါ။
- ၆။ ရောဂါသက်သာ ပျောက်ကင်းသွားတာ အကြောင်းပြုပြီး “အခု ငါ ရောဂါတွေက သက်သာစပြုလာပြီ။ ကံကောင်းလို့ သေမသွား တယ်။ သေသွားရင်တောင် ငါ့မှာ ဘာတရားမျှပါသွားမှာမဟုတ်ဘူး။ နေမကောင်းတဲ့အတွက် တရားအလုပ်တွေ အတော်ပျက်သွား တယ်။ အခုတိုးပြီး ကြိုးစားမယ်” လို့ နှလုံးသွင်းပြီး ကြိုးစားပါ။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း နှစ် ၉၃

၇။ အစာအာဟာရပြည့်စုံတာ၊ စားဝတ်နေရေးပြေလည်တာကိုဆင်ခြင်ပြီး “ငါ့မှာ အခုတော့ စားစရာတွေ ပြည့်စုံနေတယ်။ စားဝတ်နေရေးတွေ ပြေလည်နေတယ်။ နောင်ကို ဘယ်လိုဖြစ်ဦးမယ်ဆိုတာ မသိနိုင်ဘူး။ မပြေလည်ရင် ခက်လိမ့်မယ်။ အခုအခြေအနေမှာ အဆင်ပြေတုန်း မျှတတုန်းကြိုးစားမှ” လို့ တွက်ဆပြီး ဝီရိယထားပါ။

၈။ အစာအာဟာရ မပြည့်စုံတာ၊ စားဝတ်နေရေး ကျပ်တည်းတာကို ဆင်ခြင်ပြီး “ငါ့မှာမပေါများပေမဲ့ မျှတနေသေးတယ်။ ကျပ်တည်းပေမဲ့ အငတ်ဘေး မတွေ့သေးဘူး။ ဒါထက် ဆိုးလာရင်တော့ ခက်မယ်။ အခုနေခါ ကြိုးစားမှ” လို့ တွက်ဆပြီး ဝီရိယထားပါ။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - ကိုယ့်စိတ်ကို ဝီရိယဖြစ်လာအောင် နှလုံးသွင်းပါ။ အပျင်းတရားတွေ ပြိုကွဲသွားအောင် ဆင်ခြင်ပါ။ အပျင်းဓာတ်အငိုက်ဓာတ်ကနေ ဝီရိယဓာတ်ဖြစ်အောင် ပြောင်းပေးလိုက်ရင် ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏကို ကျော်လွှားနိုင်ပါပြီ။

ဥဒ္ဒစ္စကုတ္တုဇ္ဈနိဝရဏ

ဥဒ္ဒစ္စကုတ္တုဇ္ဈနိဝရဏ

တရားမရကြောင်းဖြစ်တဲ့ နောက်နီဝရဏ တရားတစ်ပါးက ဥဒ္ဒစ္စ ကုတ္တုဇ္ဈနိဝရဏပါ။ ပျံ့လွင့်မှုဥဒ္ဒစ္စနဲ့ ပူပန်မှု ကုတ္တုဇ္ဈန နှစ်ခုတို့ကို ပူးပေါင်း ပြီး နီဝရဏတစ်ပါးအနေနဲ့သာ မြတ်စွာဘုရား ဟောပါတယ်။

ပြာပုံထဲကို ကျောက်ခဲ ပစ်ချလိုက်တဲ့အခါ ထောင်းခနဲ ပြာတွေ လွင့်စဉ်ကုန်ပါတယ်။ အရပ်လေးမျက်နှာကို ပျံ့နှံ့ကုန်ပါတယ်။ အဲဒီလိုပဲ လှုပ်ရှားပျံ့လွင့်တဲ့စိတ်ကို ဥဒ္ဒစ္စလို့ ခေါ်ရပါတယ်။ ဥဒ္ဒစ္စသဘောကို လင်္ကာ လေးနဲ့ မှတ်ထားပါ။

* စိတ်ပျံ့လေက၊ မငြိမ်က၊ ဥဒ္ဒစ္စမည်လေသည်။ *

လှုပ်ရှားနေတဲ့ စိတ်၊ ပျံ့လွင့်နေတဲ့ စိတ်ဟာ အာရုံတစ်ခုကို တည် တည်တံ့တံ့မယူနိုင်ပါဘူး။ ဟိုရောက်ဒီရောက် ဟိုတွေးဒီတွေးနဲ့ မငြိမ် သက်တဲ့အတွက် ရှုမှတ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားကို အာရုံမစိုက်နိုင်ပါဘူး။ ဘယ်မှာတရားအားထုတ်လို့ရပါတော့မလဲ။ တရားမရနိုင်တော့ဘူးပေါ့။

လူကတခြားစိတ်ကတခြား

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်ဒီတရားစခန်းမှာတရားထိုင်ကြတယ်။ တစ်ခါ တလေ လူကတခြားစိတ်ကတခြားနော်။ လူကတရားစခန်းမှာစိတ်က အိမ်မှာ။

လူက ငြိမ်ပြီးထိုင်နေတယ်။ စိတ်က မြို့ထဲရောက်၊ တောထဲရောက်၊ တစ်နိုင်ငံလုံး အနှံ့အပြားရောက်ဆို တရားမရတော့ဘူး။

ရပြီးသားတရားတွေလည်း ပျောက်သွားတယ်။

သမာဓိတွေပျက်သွားတယ်။ မရသေးတဲ့တရားမရှိလိမ့်တရားတွေ ကိုလည်းရဖို့မလွယ်ဘူး။ လူတခြားစိတ်တခြားဆို စိတ်တွေ လွင့်ပျံ့နေ လို့ တရားမရနိုင်ဘူး။ စိတ်မငြိမ်လို့ ရှုနေတဲ့တရားတွေတောင် ပျောက် သွားတယ်။

အခါတစ်ပါးမှာ ဘုရားမြတ်စွာဟာ တရားနာရောက်လာတဲ့ ဒကာ ငါးယောက်ကိုတရားဟောတော်မူပါတယ်။ မိုးကောင်းကင်ကတဝေါဝေါ နဲ့မိုးသီးမိုးပေါက်တွေကျလာသလိုအားနဲ့မာန်နဲ့တရားမိုးကြီးကိုရွာသွန်း ပေးတော်မူတာပါ။

ဒါပေမဲ့ တရားနာနေတဲ့ ဒကာငါးယောက်ကို ကြည့်တဲ့အခါ တစ် ယောက်က ခေါင်းကြီးစိုက်ပြီး အိပ်ငိုက်နေတယ်။ တစ်ယောက်က အကြောင်းမရှိဘဲ မြေကြီးကိုလက်နဲ့ ခြစ်နေတယ်။ တစ်ယောက်က သစ်ခက်ကို လှုပ်ခါနေတယ်။ တစ်ယောက်က မိုးကောင်းကင်ကြီးကို အဓိပ္ပာယ်မရှိ မော့ပြီးကြည့်နေတယ်။ တစ်ယောက်ကသာ သေသေ ချာချာ နားစိုက်ပြီး နာယူပါတယ်။

ဒကာငါးယောက် ဖြစ်နေပုံကို အရှင်အာနန္ဒာက မြင်နေပါတယ်။ တရားသာ နာပေမဲ့ တရားအပေါ် စိတ်မရောက်တာကို တွေ့နေရပါ တယ်။

၉၆ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

တစ်ယောက်သာတရားရ

တရားပွဲပြီးတဲ့အခါမှာ အရှင်အာနန္ဒာက မြတ်စွာဘုရားကို မေးလျှောက်ပါတယ်။ ဒုက္ခခပ်သိမ်းငြိမ်းစေတဲ့တရား၊ ဆင်းရဲအပေါင်းကို လွန်မြောက်စေတဲ့တရားကို မြတ်စွာဘုရားက ဝီရိယထားပြီးဟောနေပါလျက်နဲ့ တရားနာတဲ့ဒကာတွေ စိတ်မပါဘဲ အကြောင်း၊ စိတ်တွေ မဝင်စားနိုင် ဖြစ်နေရတဲ့အကြောင်းကို မေးမြန်း လျှောက်ထားပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ထိုဒကာများ တရားအပေါ် စိတ်မဝင်စားရတဲ့ အကြောင်းကို ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

“အာနန္ဒာ - ငါဘုရားတရားချီးမြှင့်နေတဲ့အချိန်မှာ ခေါင်းငိုက်စိုက်နဲ့ အိပ်ချင်နေတဲ့ သူဟာ ဘဝပေါင်းငါးရာမှာ တစ်ဆက်တည်း မြွေဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်။ အအိပ်များတဲ့ မြွေဘဝက လာခဲ့သူမို့ အခုလည်း အိပ်ငိုက်နေတာပါ။

“မြေကြီးကို လက်နဲ့ ခြစ်နေတဲ့သူက တီကောင်ဘဝက လာခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ အလေ့အထုံက စွဲနေတော့ မြေကြီးကို လက်နဲ့ကုတ်ခြစ်တာ ကိုပဲ စိတ်ဝင်စားနေတယ်။

“သစ်ခက်တွေလှုပ်ကစားနေတဲ့သူက ဘဝငါးရာလုံးလုံးမှာ မျောက် ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ မျောက်ဘဝကရောက်လာလို့ အငြိမ်မနေနိုင်ဘဲ ဆော့နေတာ။ ငြိမ်ငြိမ်မနေနိုင်တာပါ။

“တစ်ချိန်လုံးမိုးကောင်းကင်ကို မော့ကြည့်နေတဲ့သူက နက္ခတ်ဆရာပါ။ ဘဝပေါင်းငါးရာ နက္ခတ်တာရာကို ကြည့်ခဲ့တော့ အခုလည်း ဒါကိုပဲ စိတ်ကစွဲပြီး တရားအာရုံ မယူနိုင်ဘဲ မော့ကြည့်နေတာပါ။”

“အသေအချာစိတ်ဝင်တစားနဲ့ တရားနာတဲ့သူက ဟိုးအရင်ဘဝတွေမှာလည်း ဗေဒင်သုံးပုံကို ရွတ်အံတဲ့ပုဏ္ဏား ဖြစ်ခဲ့တယ်။ စိတ်စူးစိုက်တဲ့

တရားမရှိခြင်းအကြောင်းရင်း နှ ၉၇

အလေ့အကျင့်ရှိတော့ တရားနာတဲ့အခါ စူးစူးစိုက်စိုက် နာနိုင်တယ်။
လို့ ရှင်းပြတော်မူပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် သတိထားကြည့်ပါ။

ဒီတရားပွဲမှာ အားလုံးကိုအတူတူ မြတ်စွာဘုရားဟောတာပါ။
တစ်နေရာတည်း တစ်ချိန်တည်းမှာ ဒကာငါးယောက်အတူတူ တရား
နာကြတာပါ။

ဒါပေမဲ့စိတ်စူးစိုက်ပြီးအသေအချာနာယူတဲ့ဒကာတစ်ယောက်သာ
တရားရပါတယ်။ သောတာပန် ဖြစ်သွားပါတယ်။

(ဓမ္မပဒဋ္ဌ)

ကျန်တဲ့ဒကာတွေဟာစိတ်တွေလွင့်ပျံ့နေကြလို့၊ စိတ်မငြိမ်သက်လို့
တရားမရကြပါဘူး။ ဥဒ္ဓစ္စက တရားမရအောင် တားထားတာပါ။

ကုက္ကုစ္စဆိုသည်မှာ

ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ နီဝရဏလို့ မြတ်စွာဘုရားဟောရာမှာ ဥဒ္ဓစ္စနဲ့တွဲပြီး
နီဝရဏတစ်ပါးလို့ပြထားတာကကုက္ကုစ္စတရားပါ။ ကုက္ကုစ္စဆိုတာစိတ်ထဲ
မှာစိုးရိမ်ပူပန်နေတာပါ။ စိတ်နှလုံးမသာယာမအေးချမ်းဘဲ ပူလောင်နေ
တာမျိုးပါ။ လင်္ကာလေးလိုက်ဆိုပါ။

* စိတ်တွင်းပူက၊ မအေးမြ၊ ကုက္ကုစ္စမည်လေသည်။ *

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်တရားအလုပ်ကို လုပ်နေကြရင် စိတ်ကောင်း
တွေ ဝင်လာတယ်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို လိုလားလာကြတယ်။

၉၈ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

အဲဒီအချိန်မှာ ကိုယ်ပြုထားခဲ့တာတွေ ပြန်စဉ်းစားမိပြီ။ မဟုတ်တာ လုပ်ခဲ့တာတွေ ပြန်တွေးပြီ။ မေ့နေတုန်းကတော့ အဟုတ်သား။ တွေးမိလိုက်တော့ မသက်သာဘူး။

ရင်တွေ ပူလာတယ်။ ကြောက်လန့်လာတယ်။ စိတ်ဆင်းရဲတယ်။ အဲဒါ ကုက္ကုစ္စရဲ့သဘောပါ။

နောင်တပူပန်မှု

ကုက္ကုစ္စကို နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်မှုလို့ ပြောကြတယ်နော်။ အထူး သဖြင့် မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တွေ ကျူးလွန်ခဲ့ပြီး အပြစ်ဒဏ် ကျခံရမယ့် အချိန်မှာ နောင်တရတယ်။

ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်သူတွေ အချုပ်ထဲရောက်၊ ထောင်ထဲရောက်ရင် နောင်တတွေ ရကြတယ်။ ငါ လုပ်ခဲ့မိတာ မှားလေခြင်းပေါ့။

လက်တွေ့ဆိုးကျိုးဒုက္ခ ခံရချိန်မှာ ပိုသိလာပြီ။ ဒီလိုဒုက္ခတွေရတာ ဟာ ကျူးလွန်ခဲ့တဲ့ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တွေကြောင့်လို့ သတိသံဝေဂရ တဲ့အခါ စိတ်မချမ်းသာဘူး။ မတတ်နိုင်တော့ဘူး။ ပြင်ဆင်လို့ မရတော့ ဘူး။ စိတ်ရောကိုယ်ပါ ပူလောင်လာတယ်။ တစ်ကိုယ်လုံး မီးနဲ့အရှိခံရ သလို၊ လောင်ကျွမ်းနေသလိုကို ပူနေတယ်။ အဲဒါကုက္ကုစ္စရဲ့လက်ချက် ပါ။

ကုသိုလ်ဘက်က ကြည့်ရင်လည်း ကုသိုလ်မပြုခဲ့တာတွေ တွေးပြီး နောင်တရတယ်။ ကုက္ကုစ္စတွေဖြစ်တယ်။ အချိန်ရှိတုန်း မလုပ်မိတာ၊ အချိန်လွန်မှ နောင်တရတယ်။ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ ပြည့်စုံစဉ်၊ ကြွယ်ဝ ချမ်းသာစဉ်က ကုသိုလ်မလုပ်ဖြစ်ဘူး။ သောက်စားမူးရှူးဖြန်းတီးခဲ့တယ်။ ကုသိုလ်လုပ်ချင်တဲ့အခါကျတော့ လွန်နေပြီ။ ဥစ္စာပစ္စည်းတွေ ကုန်သွား ပြီ။ စားဝတ်နေရေး ကျပ်တည်းနေပြီ။ ကုသိုလ်တွေ လုပ်ချင်ပေမဲ့

မလုပ်နိုင်တော့တဲ့အတွက် နောင်တရတယ်။ ပူပန်တယ်။ ကျန်းမာစဉ်က ကောင်းမှု မပြုခဲ့ဘူး။ အသက်တွေကြီးမှ မကျန်းမမာဖြစ်မှ ကုသိုလ်လို ချင်လာတယ်။ မလုပ်နိုင်တဲ့အခါ ကိုယ့်အမှား ကိုယ်ပြန်တွေးပြီး၊ စိတ်မသက်သာဘူး။ နောင်တရလာတယ်။ နောက်ကျသွားပြီလို့တွေးပြီး စိတ်တွေပူပန်တယ်။ ကုက္ကုစ္စဝင်လာတယ်ပေါ့။

ဘာမျှမတတ်နိုင်

အချိန်ရှိစဉ် အချိန်မီစဉ်မှာ နောင်တ ရရင်တော့ ကောင်းပါတယ်။ မဖြစ်နိုင်တော့တာကို တွေးတွေးပြီး နောင်တရ ပူဆွေးနေတာ ကုက္ကုစ္စ ဝင်နေတာက ဘာအကျိုးမျှ မရပါဘူး။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - နောင်တကုက္ကုစ္စက ပြုပြီးခဲ့တဲ့ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တွေကိုလည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သွားအောင် ပြောင်းလဲပစ်ဖို့ မတတ်နိုင်ပါဘူး။ နောင်တရလို့လည်း အကုသိုလ်က အကုသိုလ်ပါပဲ။ ကုသိုလ်ဖြစ်မလာပါဘူးနော်။

မပြုမီမလုပ်မိတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေကို နောင်တရချိန်မှာ အချိန် နောက်ကျတော့မှ ပြုလို့လုပ်လို့ မရတော့ပါဘူး။ လွန်ခဲ့ပါပြီ။ အခွင့်အရေး တွေ လက်လွှတ်သွားပါပြီ။ အခုမှ ကုသိုလ်တွေကို လိုချင်ပါတယ်၊ ပြုချင် ပါတယ်ဆိုလို့လည်း ကုသိုလ်မဖြစ်တော့ပါဘူး။ ဘာမျှ မတတ်နိုင်တော့ ပါဘူး။

ဒါကြောင့် နောင်တဆိုတာ မဖြစ်ရအောင်၊ နောင်တမရအောင် မဖြစ် သေးတဲ့အကုသိုလ်တွေ မဖြစ်အောင်ရှောင်ရပါတယ်။ မဖြစ်သေးတဲ့ ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်အောင် ကြိုးစားရပါမယ်။ ပူပန်တဲ့ကုက္ကုစ္စတွေ မဝင် ရောက်အောင် ကြိုတင်ပြီး ကုသိုလ်ပြုရပါတယ်။ ရောက်လာဝင်လာ ရင်လည်း အမြန်ဆုံးပယ်ဖျောက်ရပါတယ်။

၁၀၀ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိယရ

နောင်တရပြီး ပူဆွေးနေမယ့်အစား ရနိုင်တဲ့ကုသိုလ်တရားကို ရအောင် အားထုတ်ပါ။ နောင်တရပြီး အချိန်ကုန်ခံမယ့်အစား လက်ရှိ အားထုတ်နေတဲ့တရားတိုးတက်အောင်သာ ဂရုစိုက်ပါ။

ကုတ္တုစွကို ကြိုးစားပြီး ပယ်ဖျောက်ပါ။

အကုသိုလ်ကြောက်စို့

တစ်ခါတုန်းက တရားစခန်းတစ်ခုမှာ ဒကာကြီးတစ်ယောက် ဘုန်းကြီးကိုလာလျှောက်ပါတယ်။ တရားစစ်ချိန် ယောဂီတွေအားလုံး တရားစစ်ခံပြီးတော့မှ ညှိုးညှိုးငယ်ငယ်နဲ့ လာလျှောက်တာပါ။

“တပည့်တော်ကို တရားစခန်းက ပြန်ခွင့်ပြုပါတော့ဘုရား”

“ဘာဖြစ်လို့လဲဒကာကြီး၊ စခန်းမှမပြီးသေးတာ၊ ဘာလို့ပြန်ချင်တာလဲ”

“တပည့်တော် အကုသိုလ်တွေကြောက်လွန်းလို့ပါဘုရား၊ ဆက်ပြီး အားမထုတ်ပါရစေနဲ့၊ ကြောက်လွန်းလို့ပါဘုရား”

ဘုန်းကြီးတောင် မျက်စိလည်သွားတယ်။ အကုသိုလ်ကြောက်ရင် ဆက်အားထုတ်ရမှာ၊ သူ့ကျမှ အကုသိုလ်ကြောက်လို့တရားအားမထုတ်တော့ဘူးဆိုတော့ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် တစ်မျိုးဖြစ်နေတယ်နော်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီး သူ့ကို ဆက်ပြီး မေးပါတယ်။

“ဒကာကြီးအကုသိုလ်ကိုကြောက်ရင်တရားအားထုတ်ပေါ့။ ဘာလို့ အိမ်ပြန်ရမှာလဲ။ အိမ်ပြန်ရင် အကုသိုလ်ပျောက်ရောလား”

“အရှင်ဘုရား တပည့်တော်ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပဲ လျှောက်ပါရစေ။ တပည့်တော်ဟာ မကောင်းမှုဆိုတာ အားလုံးနီးပါး လုပ်ခဲ့ပါတယ် ဘုရား။ အခု တရားအားထုတ်တော့ အဲဒါတွေပဲ ပြန်ပြန်မြင်ပါတယ်။ မကောင်းမှုတွေတော့ ငါ့နောက် လိုက်လာပြီ။ ငါ ပြန်ခံရတော့မယ်။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း ❖ ၁၀၁

ငါခံရတော့မယ်လို့တွေးပြီးစိတ်မချမ်းသာဘူးဘုရား။ တစ်ချက်မျှရှုလို့လည်း မရတော့ ပြန်ပါရစေ ဘုရား”

သူ့ကို စိတ်သက်သာအောင် မပြောရင် တကယ် ပြန်မယ့်ပုံပဲ။ ဘုန်းကြီးက အကုသိုလ်တွေ အများကြီး ပြုထားပေမဲ့ ကြိုးစားအားထုတ်လို့တရားရသွားတဲ့မိလကသာမဏေကြီးအကြောင်းပြောပြလိုက်တယ်။

ပြီးတာတွေ ပြန်မတွေးဖို့၊ အရှုခံ ရုပ်နာမ်ကိုသာ ကြိုးစားရှုကြည့်ဖို့ ပြောလိုက်တယ်။ တစ်ရက်နှစ်ရက်ကြာတော့ အဲဒီကာကြီး တစ်ခါ လာလျှောက်တယ်။

“ပူလောင်မှုတွေ ငြိမ်းသွားပါပြီ။ စိတ်တွေ ငြိမ်သွားပါပြီ” တဲ့။

စာမေ့တဲ့အကြောင်း

စာမေ့တဲ့အကြောင်းသိချင်လို့လာရောက်လျှောက်ထားတဲ့သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားကြီးကို မြတ်စွာဘုရားက -

“သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားဥဒ္ဓစ္စကုတ္တုစ္စတရားတွေ သင့်စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်လာရင် သင်ကျက်မှတ်ထားတဲ့စာတွေဟာ နှုတ်ကတတွတ်တွတ် ရွတ်နေပေမဲ့ မေ့ပျောက် သွားကုန်လိမ့်မယ်။ ဥဒ္ဓစ္စ ကုတ္တုစ္စတွေ ဝင်လာရင် ဘယ်လောက်ကျက်ကျက် မရတော့ဘူး။ အကျိုးမရှိအောင် မသိတော့ဘူး။ အဲဒီဥဒ္ဓစ္စကုတ္တုစ္စတရားတွေ ကင်းနေချိန်မှာ ကျက်မှတ်ပါ။ အလွယ်လေးနဲ့ ပါလိမ့်မယ်။ ရပြီးသားတွေလည်း မမေ့ပျောက်သေးဘူး” လို့ ရှင်းလင်းဖြေကြားပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ် စာတွေ မေ့ရတဲ့ အကြောင်းတွေထဲက တစ်ချက်က ဥဒ္ဓစ္စကုတ္တုစ္စတို့ရဲ့ နှိပ်စက်မှုကြောင့်ပါ။

၁၀၂ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

တရားအားထုတ်သူများ တရား မရကြတဲ့ အကြောင်းတစ်ချက်
ဆိုရင်လည်း မမှားပါဘူး။ စိတ်တွေ ပျံ့လွင့်နေ၊ ပူပန်နေတော့ အရှုဉာဏ်
မပေါ်တော့ဘူး။ ရှုစိတ်တွေ ဟိုဒီရောက်ကုန်ပြီ။ ရုပ် နာမ် ဓမ္မတွေကို
မရှုနိုင်တော့ တရားလည်း မရနိုင်တော့ဘူး။ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်လည်း
မပေါ်တော့ဘူးပေါ့။

ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စပယ်နိုင်ရန်

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏဟာ ပယ်ရမယ့်တရားပါ။
ပယ်နိုင်ဖို့အတွက် လိုအပ်ချက်တွေကို သိထားရပါမယ်။

၁။ အကြားအမြင် ဗဟုသုတ ဆည်းပူးပါ။

၂။ သင့် မသင့် အဖန်ဖန် ဆွေးနွေးပါ။

၃။ ဝိနည်းတွေ သိက္ခာပုဒ်တွေကို သိထားပါ။

၄။ ကြီးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပေါင်းသင်းပါ။

၅။ မိတ်ဆွေကောင်းကို ပေါင်းသင်းပါ။

၆။ အပ် - မအပ်သော ဝိနည်းနဲ့ စပ်တဲ့ စကားကို ပြောပါ။

နောင်တ ပူပန်မှု မဖြစ်ရန်အတွက် ကုသိုလ်

အကုသိုလ်တို့ကို နားလည်ရပါမယ်။ လုပ်သင့် မလုပ်သင့် ဆွေးနွေး
မေးမြန်းထားရပါတယ်။ ဆောင်ရန်ကိစ္စ၊ ရှောင်ရန်ကိစ္စများကို သတိ
ပေးသူ တားမြစ်သူတို့ကို ပေါင်းသင်းထားရပါတယ်။ ဒါမှသာ စိတ်တွေ
ပျံ့လွင့်စဉ်းစားနေတဲ့ ဥဒ္ဒစ္စ၊ နောင်တရမှုဆွေးတဲ့ ကုက္ကုစ္စတရားတွေက
လွတ်ကင်းပါမယ်။

စိတ်ကိုထိန်းသိမ်း

ပျံ့လွင့်မှု ဥဒ္ဓစ္စနဲ့ ပူလောင်မှု ကုက္ကုစ္စတွေဟာ ရှုမှတ်စိတ်ကို မထိန်းသိမ်းရင် ဖြစ်လာတတ်ပါတယ်။ သတိထားပြီး ရှုပွားနေရင် မဝင်နိုင်ပါဘူး။ ဟိုရောက် ဒီရောက် အတွေးတွေ ရောက်တယ်။ တောင်တောင် မြောက်မြောက် ကြံစည်တယ်ဆိုတာ အရှုအမှတ်လွတ်လို့ ဖြစ်ရတာပါ။

တရားအားထုတ်ကာစလူတိုင်းလိုလိုဖြစ်တတ်ပါတယ်။ တရားအာရုံပေါ်မှာ အသားမကျ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းက မကျွမ်းကျင်သေးတော့ အနည်းနဲ့အများ စိတ်တွေ လွင့်ပျံ့ပါတယ်။

ပြီးပြီးသား ဖြစ်ပြီးသား ကိစ္စတွေကို ပြန်တွေးလို့ ကုက္ကုစ္စ ဝင်တာပါ။ ပြုပြီးတဲ့ဒုစရိုက်၊ မပြုလိုက်ရတဲ့ သုစရိုက်တွေ အကြောင်း ပြန်တွေးတယ်။ ကုန်လွန်ခဲ့တဲ့ အချိန်ကာလက ပြု၊ ပြော၊ ကြံခဲ့တာတွေကို ပြန်တွေးတယ်။ ပြန်စဉ်းစားတယ်။ အဲဒီကတစ်ဆင့် မှားခဲ့တာတွေ သတိပြန်ရပြီး ကိုယ့်အမှား ကိုယ်ပြန်မြင်ပြီဆိုတော့ ကုက္ကုစ္စ ဝင်ပြီပေါ့။

စိတ်ကို ထိန်းသိမ်းပြီး အတိတ်အကြောင်းလည်း တတ်နိုင်သမျှ မတွေးဘဲနေမယ်။ အနာဂတ်အရေးလည်း လှမ်းမတွက်ဘူး။ ပစ္စုပ္ပန် ကျကျယယ ခုအချိန်မှာ ဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ် ဓမ္မတွေကို ပေါ်လာသမျှ မလွတ်စေဘဲ ရုပ်တရားကို ရုပ်၊ နာမ်တရားကို နာမ်လို့ ရှုနေရင် စိတ်တွေ မပျံ့တော့ပါဘူး။

စိတ်ထဲမှာ ပူပန်စရာလည်း မရှိတော့ပါဘူး။

တတ်နိုင်သမျှ မိမိရဲ့စိတ်ကို ထိန်းသိမ်းပြီး စိတ်အေးအေးထားပြီး ရှုပါ။ ဒီနီဝရက ကင်းပါတယ်။ ဖြစ်ပြီးတာ၊ မဖြစ်သေးတာတွေကို မတွေးမကြံပါနဲ့။ ရုပ်နာမ်တရားကို ပေါ်ခိုက်မှာ မှန်မှန် ရှုပါ။ ဒါဆိုရင် ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်မှာ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စတွေ တစ်စတစ်စနဲ့ ကင်းစင်သွားပါမယ်။

၁၀၄ ❖ မဃဒုတိယအင်္ဂုလိယသုတ်

လှိုင်းထလှုပ်ရှားနေ

တရားထူးတရားမြတ်တွေကို တားဆီးတတ်တဲ့ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဟာ ဥပမာပေးရရင် အလံတိုင်ထိပ်က အလံတံခွန်လိုပါပဲ။ တဖျတ်ဖျတ်နဲ့ လှုပ်ရှားနေပါတယ်။ မငြိမ်မသက် ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားက သင်္ခါရဝပုဏ္ဏားကြီးကို -

“သင်္ခါရဝပုဏ္ဏား - တည်ငြိမ်သန့်ရှင်းနေတဲ့ ရေခွက်ထဲကို ငုံ့ကြည့်ရင် မျက်နှာရိပ်ကို မြင်ရတယ်။ လှုပ်ရှားနေလှိုင်းထနေ တဲ့ ရေခွက်ထဲမှာတော့ မျက်နှာရိပ် မထင်ပါဘူး။

“အဲဒီလိုပါပဲ၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ ကင်းနေရင်သင့်စာတွေ ဉာဏ် မှာထင်ပါတယ်။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ ဝင်လာရင်တော့ စိတ်တွေ မငြိမ် မသက်ဖြစ်နေလို့ စာတွေ ပျောက်ကွယ်ကုန်ပါတယ်”

လို့ ဥပမာပေး ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

* လှိုင်းထလှုပ်ရှား၊ ရေခွက်အလား၊ ထင်ရှားမမြင်ပြီ။ *

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် - ရေခွက်ထဲမှာ ရေထည့်ထားတယ်။ ရေက လည်း အမှိုက်သရိုက် ကင်းပြီး ကြည်လင်တယ်။ သန့်စင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ပြင်ပက လေတိုက်လို့ဖြစ်စေ၊ တမင်တကာ ခွက်ကိုလှုပ်လိုက်လို့ ဖြစ်စေ ရေတွေ လှိုင်းထသွားတယ်။ ဘောင်ဘင်ခတ်သွားတယ်ဆိုရင် ငုံ့ကြည့် သူရဲ့ အရိပ်ရေမှာ မထင်ရှားတော့ဘူး။ အရိပ် မမြင်တော့ဘူးပေါ့။ စိတ် တွေ လှိုင်းထနေလို့ စာတွေ မမြင်တော့ဘူး။

တရားတွေ မထင်ရှားတော့ဘူး။

စိတ်အေးအေးထား:

“စိတ်အေးအေးထားပါ” လို့ လူတွေ အတော်များများ ပြောကြတယ် နော်။ စိတ်အေးအေးထားပါတဲ့။ သိပ်ကောင်းတဲ့ စကားပါ။ အတွေးတွေ ကယောက်ကယက်ဖြစ်နေရင်လည်း စိတ်မအေးဘူး။ ပျာလောင်ခတ် နေတယ်။ နောင်တတွေတစ်လှေကြီးနဲ့ ပူပန်နေတယ်။ စိတ်မအေးဘူး။ ပူနေတယ်။

စိတ်အေးချမ်းကြည်လင်မှုဟာ အောင်မြင်မှုအတွက် အရေးကြီးတဲ့ အချက်ပါ။ စိတ်တွေလှိုင်းထသလို လှုပ်ရှားနေတဲ့အခါ ဘယ်အရာကိုမျှ ပြီးစီးအောင်မြင်အောင် မဆောင်ရွက်နိုင်တော့ဘူး။ စိတ်ထဲမှာ အပူလှိုင်း တွေ ဖြတ်နေတဲ့အခါ ဘယ်လိုနေနေ အေးချမ်းမှု မရှိတော့ဘူး။

စာကျက်မယ်ဆိုရင်လည်း ကျက်လို့မှတ်လို့မရတော့ဘူး။ ကြည့်သာ ကြည့်နေတယ်။ ကျက်သာကျက်နေတယ်။ ဘာမျှ မမှတ်မိဘူး။ တရား အားထုတ်ရင်လည်း ဒီအတိုင်းပါပဲ။ လူကသာ ဓမ္မရုံထဲ အများနဲ့နေတယ်။ စိတ်က တစ်နေရာပြီးတစ်နေရာ ရောက်နေတယ်။ အကုသိုလ်တွေ တွေးပြီးပူတယ်။ ကုသိုလ်တွေ မလုပ်ဖြစ်ခဲ့တာ တွေးပူတယ်။ အေးဆေး တည်ငြိမ်မှု မရှိတော့ တရားမရဘူး။

စိတ်နဲ့လုပ်ရတဲ့ အလုပ်မှန်သမျှမှာ စိတ်အေးအေးထားနိုင်ဖို့ လိုပါတယ်။ စိတ်အေးအေးထားတတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ တည်ငြိမ်အေးချမ်း တဲ့စိတ်ကသာ ကောင်းမြတ်တဲ့အောင်မြင်မှုကို ပေးတယ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ် မှတ်ထားပေါ့နော်။

အံ့ဖွယ်အရှင်မြတ်များ

အောင်မြင်မှုရတယ်လို့ ပြောကြရာမှာ ပြင်ပရန်သူတွေကို အောင်မြင်တာ၊ အောင်နိုင်တာဟာ အံ့ဩစရာမကောင်းပါဘူး။ ပြေးလွှား

၁၀၆ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

နေတဲ့ပျံလွင့်လှုပ်ရှားချင်နေတဲ့စိတ်ကိုထိန်းချုပ်နိုင်၊ ကြိုးကိုင်နိုင်တာက မှ အံ့သြစရာ ကောင်းတာပါ။

အဲဒီလိုအံ့သြစရာကောင်းတဲ့ အရှင်မြတ်သုံးပါး ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။ တရားကျင့်ကြတဲ့ အရှင်မြတ်တွေပါ။ တောကျောင်းမှာ ဝါဆိုဝါကပ် သီတင်းသုံးကြမယ်။ ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြမယ်ဆိုတော့ ဝါဆိုမယ့်နေ့မှာ မထေရ်ကြီးက အမိန့်ရှိပါတယ်။

“ငါ့ရှင်တို့... တို့များ ဒီဝါတွင်းသုံးလပတ်လုံး စိတ်ကိုထိန်းသိမ်းကြ မယ်၊ ပျံလွင့်မှု မရှိအောင် စောင့်ထိန်းကြရမယ်” လို့ အမိန့်ရှိပါတယ်။

တစ်ဝါတွင်းလုံး ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ကြလို့ သီတင်းကျွတ် လပြည့်ပဝါရဏာနေ့ရောက်တော့ မထေရ်ကြီးက အငယ်ဆုံးမထေရ်ကို မေးမြန်းပါတယ်။

“ငါ့ရှင် ဝါကျွတ်ခဲ့ပြီ။ ဝါတွင်းသုံးလမှာ ငါ့ရှင် ဘယ်လောက် ကြိုးစား အားထုတ်တယ်ဆိုတာ တို့များ ကြည်ညိုရအောင် ပြောပါဦး။ ဝါတွင်းသုံး လအတွင်းမှာ ငါ့ရှင်ရဲ့ စိတ်ကို ဘယ်လောက်ဝေးဝေးထွက်ခွင့်ပေးခဲ့ပါ သလဲ”

“အရှင်ဘုရား - တပည့်တော်ရဲ့စိတ်ကို ဒီကျောင်းဝင်းအပြင်ဘက်ကို တောင် ထွက်ခွင့်မပေးဘဲ နေခဲ့ပါတယ်ဘုရား”

မထေရ်ငယ်စကားကို ကြားပြီးတဲ့အခါ မထေရ်ကြီးဟာ မထေရ်လတ် ကို မေးပြန်ပါတယ်။

မထေရ်လတ်က -

“အရှင်ဘုရား - တပည့်တော်ရဲ့စိတ်ကို တပည့်တော်နေတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်းလေးရဲ့ အပြင်ကိုတောင် ထွက်ခွင့် မပေးပါဘုရား။ ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်း အပြင်ကိုတောင် မသွားမရောက်အောင် တပည့်တော် စောင့် ထိန်းခဲ့ပါတယ်”

၁၁၁ ပြင်ဘက်စိတ်မထွက်

အရှင်မြတ်နှစ်ပါးက အသီးသီးလျှောက်ထားပြီးတဲ့အခါမထေရ်ကြီးကို ပြန်လည် မေးမြန်းလျှောက်ထားကြပါတယ်။

“အရှင်ဘုရားကောဘုရား၊ စိတ်ကို ဘယ်လောက်ဝေးဝေးထွက်ခွင့်ပေးခဲ့တယ်ဆိုတာ တပည့်တော်တို့ သိပါရစေဘုရား။”

“ငါ့ရှင်တို့ - တပည့်တော်ဟာ ဒီဝါတွင်း သုံးလပတ်လုံးမှာတပည့်တော်ရဲ့စိတ်ကို ဒီရုပ်နာမ်ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့အပြင်ဘက်ကို လုံးဝထွက်ခွင့်မပေးခဲ့ပါဘူး။ ဝိပဿနာရဲ့အာရုံ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ အတွင်းမှာသာ စိတ်ကို ထားခဲ့ပါတယ်” လို့ ဖြေကြားခဲ့ပါတယ်။

ခန္ဓာအပြင်ဘက်ကို စိတ်လုံးဝမရောက်အောင်ထိန်းခဲ့ပါတယ်တဲ့ နော်။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်လည်း ကြိုးစားရှုမှတ်ရင် ရပါတယ်။ ဒီတရားစခန်းမပြီးမချင်း ငါ့စိတ် ဘယ်ကိုမျှ မရောက်စေရဘူး။ ဘာမျှစဉ်းစားမနေဘူး။ တရားအလုပ်၊ တရားအာရုံက လွဲလို့ ဘာကိုမျှ အာရုံမပြုဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး ဥဒ္ဓစ္စတရားကို စိန်ခေါ်လိုက်ပါ။

စိတ်တွေ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ငြိမ်သက်လာပါမယ်။ အရှုခံ ရုပ်နာမ်မှာ စွဲမြဲသွားရင် သွားပါလို့ မောင်းထုတ်တောင် စိတ်က မသွားတော့ဘူး။

တရားအရသာကို သိသွားရင် တစ်စက်မျှ အရှုအမှတ်ကို အပျက်မခံချင်တော့ပါဘူး။ ကြိုးစားရှုမှတ်တဲ့အတွက် မကြာခင်မှာပဲ မဂ်ဖိုလ်တရားတွေကို ရလာနိုင်ပါတယ်။

ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏ

ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏ

ဘုန်းကြီး အခုဟောပြီးခဲ့တာတွေ ပြန်ကြည့်ရင် နိဝရဏလေးပါး ပြီးသွားပါပြီ။ ပရိသတ်လည်း တရားမရခြင်းရဲ့အကြောင်းရင်းငါးမျိုးထဲက လေးမျိုးလေးပါးကို သိသွားကြပြီဆိုတော့ နောက်ဆုံးနိဝရဏကို သွားကြ ရအောင်။ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏတဲ့။

သံသယဝင်လာတာ။ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် မဆုံးဖြတ်နိုင်လို့ စိတ်နှစ်ခွ ဖြစ်နေတာဟာ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏပါ။ ဆိုကြည့်ရအောင်။

* ယုံမှားသံသယ၊ စိတ်နှစ်ခွ၊ ဝိစိကိစ္ဆမည်။ *

ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာရတနာသုံးပါးနဲ့ပတ်သက်ပြီး စိတ်ထဲမှာ မရှင်း လင်းဘူး။ ကိုးကွယ်ရာအစစ် ယုံကြည်ရာအစစ်လို့ တထစ်ချ မဆုံးဖြတ် နိုင်ဘူး။ မသေမချာ ဖြစ်နေတယ်။ ယုံတစ်ဝက် မယုံတစ်ဝက် စိတ်တထင့် ထင့်ဖြစ်တာဟာ ဝိစိကိစ္ဆာပါ။

နောက်တစ်မျိုးက ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတွေ မှာယုံမှားသံသယဝင်တယ်။ ဝေလည်လည်နဲ့ သိသလို မသိသလို ဖြစ်နေ

တရားမုဒြာအကြောင်းရင်း နှ ၁၀၉

တာဟာ ဝိစိကိစ္ဆာ။ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ အတိအကျသိတာမျိုး မဟုတ်ဘဲ
မသေမချာ ဖြစ်နေတာဟာ ဝိစိကိစ္ဆာပါ။

အဲဒီလို ယုံမှားသံသယဖြစ်နေတာ၊ စိတ်နှလုံးနှစ်ခွဲဖြစ်နေတဲ့ရောဂါ
ဟာ အကုရခက်လို့ ဝိစိကိစ္ဆာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဉာဏ်ပညာဆိုတဲ့ဆေးနဲ့
ကုမှသာလျှင် ပျောက်ကင်းနိုင်တဲ့သဘော ရှိပါတယ်။

မဆုံးဖြတ်နိုင်ကြ

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်မှာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချဖို့ ခက်နေတယ်။ တရား
အားထုတ်တာတောင် ဟိုနည်းနဲ့ အားထုတ်ရကောင်းမလား၊ ဒီနည်းကပဲ
ပိုကောင်းနေသလား။ စဉ်းစားပြီးတွေ့ဝေနေတယ်။ တရားအလုပ် မလုပ်
ဖြစ်ဘူး။

ဟိုရိပ်သာနဲ့ ဒီရိပ်သာ ရွေးနေတယ်။ ဟိုဆရာနဲ့ ဒီဆရာကြား ဗျာများ
နေတယ်။ ဟုတ်သလိုလိုနဲ့ ယောင်နေတယ်နော်။ ဝေခွဲလို့ မရကြဘူး။

ထိုင်အားထုတ်ရကောင်းနိုးနိုး၊ စကြာသွားရကောင်းနိုးနိုး၊ ထိုင်လိုက်
ထလိုက် ဂနာမငြိမ်ဘူး။ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် မရှိဘူး။

တစ်လမ်းတည်း သွားမယ်၊ ရေဆုံးရေဖျား အားထုတ်လိုက်မယ်လို့
တထစ်ချ သတ်မှတ်တာ သူ့မှာ မရှိဘူး။ အဲဒီဟာ ဝိစိကိစ္ဆာလက်ချက်
နော်။

ဟိုးရှေးက ပြောခဲ့တဲ့ ဘုရား၊ တရားအပေါ် သံသယဝင်တာမျိုး
မဟုတ်ပေမဲ့၊ ဝိစိကိစ္ဆာအစစ် မဟုတ်ပေမဲ့ သဘောချင်းတူတဲ့ အတု
အယောင်၊ ဝိစိကိစ္ဆာအတုပေါ့။

ဘုန်းကြီးတို့ တရားပြတဲ့အခါ တတ်နိုင်သလောက် အသေအချာ
ရှင်းပြတယ်။ ရုပ်တရားနဲ့ နာမ်တရား ကြိုက်ရာရှုနိုင်တယ်လို့၊ ဒါတောင်
တချို့က “ရုပ်ကို ရှုရမလား၊ နာမ်ကို ရှုရမလား” စိတ်နှစ်ခွဲ ဖြစ်နေတယ်။

၁၁၀ ❖ မွေ့တဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

“ရုပ်တစ်လှည့်၊ နာမ်တစ်လှည့် မှတ်ရမလား” လို့ မဆုံးဖြတ်နိုင်ဘဲ ဝေ့လည်လည် ဖြစ်နေတယ်။ တစ်ခုမျှ မရှုဖြစ်ဘူး၊ မရှုမှတ်ဘူးဆိုရင် တရားမရနိုင်ပါဘူး။

စာတွေမေ့တဲ့အကြောင်း

“သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားကြီးမှာ စာတွေကျက်နေလျက်သားနဲ့ ရွတ်နေလျက်သားနဲ့ကို မေ့မေ့သွားတာ..၊ သဘောမပေါက်ဘူး။ တစ်ခါ တစ်ခါ ပစ်ထားတဲ့ စာတွေ ခေါင်းထဲ ပြန်ပြန်ဝင်လာတယ်။ ဘယ်လိုဖြစ်နေမှန်း မသိလို့ မြတ်စွာဘုရားကို လာမေးတယ်။ ပြဿနာတွေ ရှင်းသွားအောင် မြတ်စွာဘုရားကို လာပြီး လျှောက်ထားတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

“သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏား - ဝိစိကိစ္ဆာတရားတွေ သင့်ရဲ့စိတ်ကို ဝင်ရောက်ပြီး နှောင့်ယှက်တဲ့ အခါနှစ်ပေါင်းများစွာ သင်ရွတ်အံ့ သရဇ္ဈာယ် ထားတဲ့ စာတွေ မေ့ပျောက်ကုန်တယ်။

ဝိစိကိစ္ဆာတရားတွေ ကင်းရှင်းနေတဲ့ အချိန်မှာ မကျက်မမှတ်ဘဲ ပစ်ထားပေမဲ့ မှတ်ဉာဏ်ထဲမှာ စာတွေက ပျောက်မသွားဘူး။ မေ့မသွားဘူး။ ကျက်နေတဲ့စာ၊ ရွတ်နေတဲ့စာဆို ဘယ်မှာ မေ့ပျောက်တော့မှာလဲ”

စာကျက်နေတဲ့ အချိန်မှာ စိတ်မဖြောင့်ရင် စာမရဘူး။ ပါးစပ်က ရှေ့ဆက်ဆိုနေတယ်။ နောက်ပိုင်းကိုလည်း ပြန်စဉ်းစားနေရတယ်။ ရှေ့ရောက်နောက်ရောက်နဲ့ ရောက်ကုန်ရော။ ဆိုရင်းဆိုရင်း လျှာခလုတ်တိုက်ပြီး မေ့ကုန်ရော။ အစတောင် ပျောက်သွားတယ်။ မေ့သွားလိုက်တာ စဉ်းစားလို့ကို မရတော့ဘူး။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း ဘူ ၁၁၁

စာကျက်ရင်တောင်မှန်မှန်လေးကျက်သွားမှ ရပါတယ်။ သိပ်လောကြီးပြီး ရချင်လွန်းရင် မရတော့ဘူး။ သိပ်နှေးလွန်းပြန်တော့ စိတ်မဝင်စားတော့ဘူး။

စာတစ်ပုဒ်ကို ကျက်မယ်ဆိုရင် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အရင်ကြည့်၊ နားလည်အောင် စဉ်းစားပြီးမှ တစ်ဝါကျချင်း တစ်ပိုဒ်ချင်း ကျက်သွားလိုက်ရင် ခဏလေးနဲ့ ရသွားတယ်။

စိတ်ထဲ မရှင်းမရှင်းနဲ့ ရသလို မရသလို၊ ကျက်ချင်သလို မကျက်ချင်သလို ဖြစ်နေတဲ့အခါကျက်လို့ မရဘူး။ စာမရတော့ဘူး။

တစ်လမ်းတည်းဖြင့်ဖြင့်သွား

တရားအားထုတ်ရင်လည်း ဒီအတိုင်းပဲ။ ချွပ်ချွပ်ချွပ်ပေါ့။ တစ်လမ်းတည်းသွားပြီးရှုရမယ်။ “ဒီတရားကိုရအောင်ငါအားထုတ်မယ်။ မဖြစ်မနေရအောင်ကို လုပ်မယ်” လို့ တန်းတန်းမတ်မတ် သွားမှ ရမှာနော်။

ဟိုဘက်က လှည့်စမ်းကြည့်လိုက်၊ ဒီဘက်က လှည့်စမ်းကြည့်လိုက်၊ နောက်ဆုတ်လိုက်၊ ရှေ့တိုးလိုက်ဆိုရင် ပြင်ဆင်နေတာ၊ စမ်းသပ်နေတာနဲ့ အချိန်ကုန်သွားတယ်။

သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးထဲက ဘယ်သတိပဋ္ဌာန်နဲ့မဆို အားထုတ်ရင် တရားရပါတယ်။ တစ်နည်းနည်းနဲ့ အားထုတ်ရင် ရပါတယ်။ ဟိုလိုလို ဒီလိုလိုနဲ့ဆို အချိန်ကုန်တာပဲ အဖတ်တင်မယ်။ တရားမရဘူး။

မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတဲ့လမ်းစဉ်နဲ့ကိုက်ညီလို့လမ်းမှန်တွေ့ပြီဆိုရင်တွေဝေမနေနဲ့။ တစ်လမ်းတည်းတွန်းပြီးတော့သွားလိုက်။ လမ်းဆုံးရင် ရွာတွေ့မယ်ပေါ့။

နည်းစနစ်လည်း မှန်မယ်။ ကြိုးစားပြီးတော့လည်း အားထုတ်မယ်ဆိုရင် တရားတွေ့ကို တွေ့ပါမယ်။

၁၂ ❖ ဓမ္မဒုတေသိကအရှင်ပညိဿရ

လမ်းမှားထောင်အောင်တွန်း

ယုံမှားသံသယဝိစိကိစ္ဆာကလမ်းမှားကိုတွန်းပို့တတ်တာကိုလည်း သတိထားပါ။ အမှားအမှန်ကို အသေအချာမဆုံးဖြတ်နိုင်တော့ ဝိစိကိစ္ဆာ ဝင်လာရင် အမှားကို အမှန်ထင်၊ အမှန်ကိုလည်း အမှား ထင်ပါတယ်။ ထင်ရုံတင်မက လမ်းမှားကို လိုက်သွားမိရင်တော့ ဒုက္ခရောက်ပြီပေါ့။

ရှေးကဂင်္ဂါမြစ်ဝှမ်းဒေသမှာနေတဲ့ မဟာဝါဒကာလဆိုတဲ့ ဒကာကြီး တစ်ယောက် ရှိခဲ့ပါတယ်။ တရားဓမ္မကို စိတ်ဝင်စားတယ်။ အားထုတ် ချင်တယ်။ ဒါပေမဲ့သူ့ချောစနစ်တကျပြပေးမယ့် ဆရာမရှိရှာဘူး။ ကြားဖူး နားဝနဲ့ပဲ အားထုတ်နေရတယ်။

၃၂-ကောဠာသကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းရမယ်လို့ ကြားဖူးတော့ သောတာပန်ဖြစ်အောင် အနှစ်သုံးဆယ်လုံးလုံး ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ် တယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ် - မဂ်ဖိုလ်တရားကို ရွတ်ဆိုနေရုံနဲ့ ရတာ မဟုတ်ဘူးနော်။ ရှုပွားအားထုတ်မှ ရတာ။

မဟာဝါဒကာလချော အနှစ်သုံးဆယ်တောင်ရွတ်နေတာ ဘာမျှ ဖြစ်မလာဘူး။ ဒီတော့ သံသယဝင်လာပြီ။ “မြတ်စွာဘုရားရဲ့တရားတော် ဟာ ဝဋ်ဆင်းရဲက လွတ်စေတယ်ဆိုတာ ဟုတ်ပုံမရပါဘူး။ ဒီလောက် ရွတ်ဖတ်နေတာတောင် မရရင် ရတော့မှာလည်း မဟုတ်ဘူး။ အလကား ပင်ပန်းတာပဲ” လို့ ယုံမှားသံသယ ဝိစိကိစ္ဆာဖြစ်ရာကနေ အယူမှားသွား တယ်။ လမ်းလွဲသွားတယ်။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်သွား

နောက်ဆုံးတော့ အယူမှားမိစ္ဆာကို မပယ်စွန့်နိုင်ဘဲ မဟာဝါဒကာလ ဒကာကြီး သေတဲ့အခါ မိကျောင်း ဖြစ်သွားပါတယ်။ ကျင့်ပေမဲ့ အကျိုး မမြင်တော့ “အကျိုး မရှိဘူး။ တရားအလုပ်က အပို အလုပ်” လို့ တွေးပြီး

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း ❖ ၁၁၃

အယူမှားသွားတာနော်။ သူ ကျင့်တဲ့အကျင့် မှန်မမှန် မသိတဲ့အတွက်၊ မဝေခွဲနိုင်တဲ့အတွက် အမှားဘက် ပါသွားတာပါ။

မိစ္ဆာအယူအစွဲနဲ့ သေတဲ့အခါ ဂင်္ဂါမြစ်ထဲမှာပဲ အင်မတန်ကြီးတဲ့ မိကျောင်းကြီး ဖြစ်ရရှာပါတယ်။ ကျင့်တုန်းကတော့ တရားရမလားလို့ ကျင့်တာပါ။

ဝိစိကိစ္ဆာကြောင့် တရားမရဘဲ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်ပြီး ဒုက္ခရောက်သွားရပါတယ်။ ကြောက်စရာ ကောင်းတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာပါ။

ဝိစိကိစ္ဆာဝင်ရင် စစ်မှန်တဲ့ တရားကိုလည်း တရားတုထင်တတ်ပါတယ်။ အစစ်အမှန် မြတ်စွာဘုရားကိုလည်း ဘုရားတုလို့ ယူဆတတ်ပါတယ်။

မှားယွင်းနေတဲ့ တရားကိုလည်း တရားစစ်တရားမှန် ယူဆပြန်ပါတယ်။ အတုအယောင် လိမ်ညာနေတဲ့ ဆရာသမားကိုလည်း တကယ့်အစစ်အမှန် ရဟန္တာကြီးလို့ အထင်မှားကြပြန်ပါတယ်။ ဆရာလွဲမှားလို့၊ အကျင့်မှားသွားလို့ မဂ်ဖိုလ်နဲ့ ဝေးရပြန်ပါတယ်။

ဝိစိကိစ္ဆာကြောင့် သံသယဖြစ်တာကိုပဲ ပညာရှိယောင်ယောင်၊ ဝေဖန်စိစစ်တတ်သူ ယောင်ယောင်နဲ့ လွဲမှား လမ်းချော်သွားရင် ဒီဘဝ တင်မကတစ်သံသရာလုံးမှာ ဒုက္ခရောက်ပါပြီ။ အပါယ်ငရဲဆင်းရဲတွင်းက မတက်နိုင်အောင်ကို ဖြစ်ကြရပါပြီ။

ဝိစိကိစ္ဆာကိုပယ်ချင်ရင်

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်ရှားနိုင်ဖို့အတွက် -

- ၁။ တရားဓမ္မကို နာယူသင်ကြားဆည်းပူးပါ။
- ၂။ ရတနာသုံးပါးနဲ့ပတ်သက်ပြီး အဖန်ဖန်ဆွေးနွေးမေးမြန်းပါ။
- ၃။ အပ် - မအပ်သိအောင် ဝိနည်းကို လေ့လာပါ။

၁၁၄ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

၄။ ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါတရားပြည့်စုံအောင်ကြိုးစားပါ။

၅။ သဒ္ဓါတရားရှိတဲ့မိတ်ဆွေများကိုပေါင်းသင်းပါ။

၆။ ရတနာသုံးပါးဂုဏ်ကျေးဇူးနဲ့စပ်တဲ့ စကားကိုပြောပါ။

လို့ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ ဒီအချက်အလက်တွေကို ကြိုးစားဖြည့်ကျင့်သူတွေဟာ အမှန်အမှားကို ဆုံးဖြတ်နိုင်လို့ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ယုံမှားတွေဝေမှု၊ သံသယဖြစ်မှုတွေ ကင်းစင်သွားပါမယ်။

တရားနာကြားသင်ယူ

မြတ်စွာဘုရား လောကမှာ ပွင့်ထွန်းတော်မူတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က သတ္တဝါတွေကို တရားဓမ္မ ဟောကြားပြီး သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲကနေ ကယ်တင်ဖို့ပါ။

သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်က ဝေနေယျ သတ္တဝါတွေကို ၄၅ - နှစ်တိုင်တိုင် ဟောကြားဆုံးမတော် မူခဲ့ပါတယ်။ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော်မူတဲ့ အခါမှာ သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာတရားတော်တွေကို ကိုယ်တော်စားထားရစ်တော်မူပါတယ်။

တရားနာမှု၊ တရားတော်ကို သင်ယူမှု မြတ်စွာဘုရားရဲ့အဆုံးအမတွေကို သိရတာပါ။ သိမှလည်း ကျင့်စရာရှိတာတွေကို စနစ်တကျကျင့်နိုင်ပါတယ်။

ယုံမှားသံသယဝိစိကိစ္ဆာတွေ ဝင်လာတဲ့အခါ တရားနာကြားလိုက်တယ်ဆိုရင် သံသယ ကင်းသွားပါတယ်။

ကျင့်စရာ၊ ကြံစရာတစ်ခုခုကို အသေအချာ မသိတဲ့အခါမှာ တရားတော်နဲ့ တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးလိုက်ရင် တိတိကျကျ သိသွားရပါတယ်။ သံသယရှင်းသွားပါတယ်။

သံသယအမှောင်ဖုံးလွှမ်း

ဈာန်တရား မဂ်ဖိုလ်တရားဆိုတဲ့ ဓမ္မအလင်းရောင်ကို သံသယ အမှောင်ထုကြီးက ဖုံးလွှမ်းနေမယ်ဆိုရင်လည်း တရားမမြင်တော့ဘူး။

အမှောင်ထဲမှာ စမ်းတဝါးပါးနဲ့ဆိုတော့ ခရီးဆုံးပန်းတိုင် နိဗ္ဗာန်နဲ့ ဝေးသွားနိုင်တယ်ပေါ့။

ဒါကြောင့်မို့မြတ်စွာဘုရားကဝိစိကိစ္ဆာရဲ့သဘောကိုထင်ရှားအောင် ဥပမာနဲ့ပြပါတယ်။

“သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏား...ရေထည့်ထားတဲ့ခွက်ကိုအမှောင်ထဲ မှာထားပြီးငုံကြည့်မယ်ဆိုရင် ကြည့်သူရဲ့အရိပ် မမြင်ရပါဘူး။ ဝိစိကိစ္ဆာအမှောင်ထု ဖုံးလွှမ်းနေရင်လည်း တရားမမြင်ဘူး။

“သင်စာတွေ ဘယ်လိုပဲကျက်ကျက် ဝိစိကိစ္ဆာလို့ခေါ်တဲ့ အတွေးသံသယဝင်လာရင် မေ့ကုန်မှာပဲ။ ဝိစိကိစ္ဆာတွေကင်း နေရင်တော့ စာမမေ့ဘဲ မှတ်မိနေပါလိမ့်မယ်။ မမေ့မပျောက် စွဲမြဲနေပါလိမ့်မယ်” လို့ သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားကို မိန့်တော်မူပါတယ်။

* အမှောင်ဖုံးထား၊ ရေခွက်အလား၊ ထင်ရှား မမြင်ပြီ။ *

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် မြတ်စွာဘုရားပေးတဲ့ ဥပမာက ရှင်းပါတယ် နော်။ ရေထည့်ထားတဲ့ခွက်က အမှောင်ထဲ ရောက်နေတယ်။ ရေတွေက နောက်မနေဘူး။ အမှိုက်သရိုက်တွေ ဖုံးမနေဘူး။ ရေမှော်တွေလည်း ဖုံးမနေဘူး။ ကြည်စိမ်းနေတာပဲ။

ဒါပေမဲ့ မှောင်နေလို့ အလင်းရောင် မရတဲ့အတွက် အရိပ်မထင်ပြန်ဘူး။ ငုံကြည့်တဲ့သူရဲ့မျက်နှာရိပ်ကို မမြင်ရဘူး။ ဘာမျှမမြင်ရဘူး။ ဒီကြား

၁၁၆ နှစ် ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

ထဲမှာခွက်ထဲကရေတွေကလည်းလှိုင်းထလှုပ်ရှားနေပြန်တယ်ဆိုတော့ ပိုဆိုးပြီပေါ့။

မသေချာ မရေရာတာတွေ မဆုံးဖြတ်နိုင်တာတွေ သံသယတွေ ဖုံးအုပ်နေတဲ့အချိန်ဘယ်လောက် စာကျက်ကျက် စာမရဘူး။ ဘယ် လောက် ကြိုးစားအားထုတ်ထုတ်..တရားမရဘူး။

အားမနာပါနဲ့

ဘုန်းကြီးတို့ ခဏခဏ ပြောပါတယ်။

“တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီများ နားမလည်တာရှိရင် သဘော မပေါက်တာရှိရင် အချိန်မရွေးလာမေးပါ” လို့။ မရှင်းလင်းတာ ရှိရင် ရှင်းသွားအောင် မေးမြန်းပါ။ သဘောမပေါက်တာရှိရင် သဘော ပေါက်အောင် မေးပါ။

အားမနာပါနဲ့။

မမေးမမြန်းဆိုတော့သိတယ်၊ နားလည်တယ်ထင်ပြီး ရှင်းမပြရင် ပိုရှုပ်သွားလိမ့်မယ်။

ကိုယ်သိချင်တာရှိရင်မေးပါ။ မြဲမထားပါနဲ့။ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းမေးနိုင် ပါတယ်။ တရားအလုပ်က စိတ်ထဲ ရှင်းနေမှ အားထုတ်လို့ ကောင်းပါ တယ်။ သဘောပေါက်နားလည်နေမှ ရှုမှတ်လို့ ကောင်းပါတယ်။

ပယ်ရမယ့်တရားတွေ

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် အစကနေအဆုံး သုတ္တန်တစ်ခုလုံး ပြန်ပြီး ခြုံကြည့်ရအောင်။ တရားရချင်ရင် ပယ်ရမယ့်တရားတွေသည် နီဝရဏ ငါးပါး၊ အဲဒီငါးပါးလုံး မပြောနဲ့။ တစ်ပါးပါး ဖြစ်နေရင်တောင် တရားမရ ဘူး။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း နှစ် ၁၁၇

ဈာန်ရအောင် အားထုတ်လည်း ဈာန်မရဘူး။ မဂ်ဖိုလ်ရအောင် အားထုတ်လည်း မဂ်ဖိုလ်မရဘူး။ နိဗ္ဗာန်ရအောင် အားထုတ်လည်း နိဗ္ဗာန်မရဘူး။

မဂ်တား ဖိုလ်တား နိဗ္ဗာန်မရအောင် တားဆီးတာသည် နီဝရဏ ငါးပါး။ တရားမရကြတဲ့အကြောင်းရင်းသည် နီဝရဏ ငါးပါးနော်။ အားလုံး မှတ်မိအောင် လင်္ကာလေးတစ်ပုဒ်နဲ့ မှတ်သားလိုက်ပါ။

* ငါးဖြာနီဝရဏ၊ ဖုံးလွှမ်းကာ၊ တရားမရနိုင်။ *

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်းငါးချက်ကို ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ်များ သိကြပါပြီ။ သင်္ခါရဝပုဏ္ဏားကြီးလည်း မြတ်စွာဘုရားရှင်းလင်းဟောကြား လို့ စာမေ့တဲ့အကြောင်း စာမမေ့တဲ့အကြောင်းတွေ သိသွားပါပြီ။

နံပါတ်တစ်က ကာမရာဂ ကာမစ္ဆန္ဒလို့ခေါ်တဲ့ ကာမဂုဏ်တရားတွေ ကို လိုလားနှစ်သက်ခုံမင်တာ။

နံပါတ်နှစ်က ဗျာပါဒ - စိတ်ဆိုးဒေါသဖြစ်တာ။

နံပါတ်သုံးက ထိနမိဒ္ဓ အိပ်ချင်ငိုက်မျဉ်းတာ။

နံပါတ်လေးက ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ - စိတ်တွေ ပျံ့လွင့်နေတာ ပူလောင် ညှိုးနွမ်းနေတာ။

နံပါတ်ငါးက ဝိစိကိစ္ဆာ - ယုံမှားသံသယ စိတ်နှစ်ခွဖြစ်တာ။ အဲဒီ ငါးချက်ကြောင့် တရားရချင်ပါလျက်နဲ့ တရားမရတာ။ တိုးတက်အောင် မြင်သင့်ပါလျက် မတိုးတက် မအောင်မြင်တာလို့ မှတ်ပေါ့။

၁၁၈ ❖ မွေဒုတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

နှစ်ပေါင်းကြာပေမဲ့

တချို့နှစ်ပေါင်းများစွာ အားထုတ်ထားတဲ့ ယောဂီတွေကမေးကြတယ်။ “အရှင်ဘုရား - တပည့်တော်တို့အားထုတ်တာနှစ်ပေါင်းကြာပါပြီ။ တစ်နှစ်လည်း ဒီအတိုင်း၊ နောက်တစ်နှစ်လည်း ဒီအတိုင်း...ဘာမျှ မထူးပါဘူး။

ဘာဖြစ်လို့ တရားမရတာလဲတဲ့။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် သိပါပြီ။

နီဝရဏငါးမျိုး တရားဆိုးတွေကြောင့်နော်။

ကြိုးစားပမ်းစား တည်ထောင်ထားတဲ့ သမာဓိတွေ၊ ပညာတွေ နီဝရဏငါးမျိုးမှာ တစ်မျိုးမျိုး ဝင်လာရင် ပြိုကွဲသွားတယ်။ အထက်ကို ကြိုးစားတက်ရင်းတက်ရင်းနဲ့ အတော်လေးခရီးရောက်မယ် မကြံသေးဘူး။ ပြန်လျှောကျသွားတယ်။ တစ်ခါ ပြန်ကြိုးစားလို့ အတော်လေး ဟုတ်မယ် မကြံသေးဘူး ပြန်ကျသွားတယ်။ တစ်ခါလာလည်း ဒီအတိုင်း။ တစ်ခါလာလည်း ဒီအတိုင်း ဖြစ်နေတယ်။

ချောတိုင်တက်သလို

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် ချောတိုင်တက်တာ တွေဖူးကြမှာပေါ့။ ဝါးပိုးလုံးကြီး ထောင်ထားပြီးတော့ ဝါးလုံးမှာ ဆီသုတ်၊ လှုပ်လိုက်တိုင်း ဝါးလုံးထိပ်နားမှာ ဆီယိုစီးကျလာအောင် စီစဉ်ထားတာလေ။

တိုင်ထိပ်မှာ အလံလေးစိုက်ထားတယ်။

ဝါးလုံးက ဆီတွေနဲ့ချောနေတယ်။ ချောတိုင်တက်သူတွေက ချော်နေတဲ့ ကြားက ကုတ်ဖက်ပြီးတက်ရတာ။ ကုတ်ကတ်ကြိုးစားပြီး ထိပ်ဖျားရောက်အောင်တက်ရတာ။

တရားမရခြင်းအကြောင်းရင်း ခုံ ၁၁၉

ဝါးမှာ သုတ်ထားတဲ့ဆီက ချောတာတစ်မျိုး၊ အပေါ်ကစီးကျလာတဲ့ ဆီက ချောတာ တစ်မျိုးဆိုတော့ ဖက်တက်ပြီး သုံးလေးပေလောက် ရောက်ရင် လျှောကျလာရော။

ဖက်တက်လိုက်၊ လျှောကျလိုက်နဲ့ အတော့်ကို မလွယ်ဘူး။ တချို့ဆို တစ်ချက် နှစ်ချက် တက်ပြီးတာနဲ့ ပြန်ကျတယ်။ တချို့အလယ်လောက် ရောက်မှ ပြန်ကျတယ်။ တချို့ဆိုရင် အသည်းယားစရာ အလံလေးကို ထိလှထိခင်၊ ရလှရခင်မှ ပြန်လျှောကျတယ်။ ရယ်စရာလည်းကောင်း၊ သနားစရာလည်းကောင်းပေါ့။

ပြန်မကျစေနဲ့

တရားအားထုတ်ရင်း ချောတိုင်တက်သလိုတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ် မဖြစ်စေနဲ့။ တစ်ဆင့်ချင်း တစ်ဆင့်ချင်း အသိဉာဏ်တွေ မြင့်တက်သွားအောင် ကြိုးစားပါ။

ကိုယ်က ကြိုးစားအားထုတ်လို့ အသိဉာဏ်တွေ မြင့်တက်သွားမယ် မကြံသေးဘူး။ နီဝရဏက ဝင်လာတော့ လျှောကျပြန်ရော။ ပြန်သတိကပ်ပြီး အားထုတ်လို့ ဘာမျှ မကြာသေးဘူး၊ နီဝရဏက တွန်းချလိုက်လို့ တရားတွေ လျှောသွားရပြန်ရော။ ပြန်မကျစေနဲ့။ နီဝရဏတွေ မဝင်နိုင်အောင် အဆက်မပြတ် ရှုမှတ်ပါ။ ဝင်လာရင်လည်း အမြန်ဆုံး ပယ်ဖျောက်ပါ။

သဘောပေါက်နားလည်

မြတ်စွာဘုရားက ပုဏ္ဏားကြီးကို စာမေ့တဲ့အကြောင်း၊ စာမမေ့တဲ့အကြောင်းတွေကို စနစ်တကျ ဖြေကြားလိုက်တဲ့အခါ ပုဏ္ဏားကြီးစိတ်ထဲ ရှင်းသွားပါပြီ။ နားလည်သဘောပေါက်သွားပါပြီ။

၁၂၀ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

သူ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြံစည်တွေးဆလို့ မရတာတွေကို မြတ်စွာဘုရားက တစ်ခဏချင်း ဖြေရှင်းပေးလိုက်တော့ သိပ်ကို ကြည်ညိုသွားတယ်။ အထင်လည်းကြီး၊ လေးလည်း လေးစားသွားတယ်။

အဲဒီတော့

“မြတ်စွာဘုရား - တပည့်တော်ကို ဒီနေ့ကစပြီး ရတနာမြတ်သုံးပါးကို ဆည်းကပ်သူအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုပါ” လို့လျှောက်ထားလိုက်ပါတယ်။

အမေးပြဿနာတွေ လာမေးတဲ့ ပုဏ္ဏားကြီး အဖြေမှန်ရသွားလို့ ကျေနပ်သွားပြီပေါ့။ ယောဂီများလည်း ဒီလောက်ဆိုရင် “တရားမရတာ ဘာကြောင့်လဲ” လို့ သိနိုင်ပါပြီနော်။

တရားနိဂုံးချုပ်

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်အတွက်ကတရားမရခြင်းအကြောင်းငါးချက်၊ သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားကြီးအတွက်ကတော့ စာတွေ မမေ့ရေးအကြောင်း ငါးချက်လို့ ပြောရမှာပါ။

ထို့အတူပါပဲ။ လောကီစီးပွားချမ်းသာ တိုးတက်ရေးအတွက် ထုတ်ဖယ်ရမှာလည်း ဒီနီဝရဏငါးပါး၊ ဘဝအောင်မြင်ရေးရဲ့ အနှောင့်အယှက်ဆိုတာကလည်း ဒီနီဝရဏငါးပါး၊ ဘဝဒုက္ခတွေလွတ်မြောက်ရေးအတွက် ပယ်ရှင်းရမှာလည်း ဒီနီဝရဏငါးပါးဖြစ်တာမို့ နီဝရဏတွေကို ကျော်လွန်အောင်၊ ပယ်ဖျောက်နိုင်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြသဖြင့် ဒုက္ခခပ်သိမ်းငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်းလို့ ဆုတောင်းရင်းနဲ့ပဲ တရားနိဂုံးချုပ်ကြပါစို့။

ဗောဓိယာ ပစ္စယော ဟောတု

ဣဒံ နော ပုညမင်္ဂလံ။

ပုညဘာဂံ သုလဘန္တု

ပမောဒန္တု သဒေဝကာ။

နော - မြင့်မြတ်သာကြည် ပါရမီရင့်ကျူး ဇာနည်ထူး သူတော်စင် ကုသိုလ်ရှင် အကျွန်ုပ်တို့၏။ ဣဒံပုညမင်္ဂလံ - ဗုဒ္ဓဟောကြား တရား ဒေသနာမြတ်ဩဝါကို နာခံမှတ်သားပြန်ဟောကြား၍ ပွားများကျင့်ကြံ ဖန်ဖန်ကြိုးကုတ် အားထုတ်ရသည့် ဤကုသိုလ်မင်္ဂလာသည်။

ဗောဓိယာ - သစ္စာလေးအင် ခိုင်သဇင်ကို ပြိုင်ယှဉ် ဆွတ်ခူးထွတ်ဖူး ရင့်သန် ဗောဓိဉာဏ်၏။ ပစ္စယော - ဥပနိဿယအမှီရ၍ မုချရောက် ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော အထောက်အပံ့သည်။ ဟောတုစင်စစ် မသွေဖြစ်ပါစေသတည်း။

ဣဒံ ပုညဘာဂစ္ဆ - ဗုဒ္ဓ ဟောကြား တရား ဒေသနာမြတ်ဩဝါကို နာခံမှတ်သားပြန်ဟောကြား၍ ပွားများကျင့်ကြံ ဖန်ဖန်ကြိုးကုတ် အားထုတ်ရသည့်ဤကုသိုလ်မင်္ဂလာ၏အဖို့ဘာဂကိုလည်း။ သဒေဝကာ - ကမ္ဘာမှာ နေသမျှ ဝေနေယျ များစွာ သတ္တဝါအနန္တမှန်သမျှတို့သည်၊ သုလဘန္တု - ရွှင်လန်းကြည်မြေ့ဝါဝွမ်းပုံ ဆီတွေ့သကဲ့သို့ ပီတိငွေစိတ်မှာ ထုံလျက် ကုဋ္ဌာရုံအတွေ့ထူးလို့မို့ကြည်နူးကိုယ်ပိုင် ရယူနိုင်ကြပါစေကုန် သတည်း။

သုလဒွါ - ကိုယ်စီကိုယ်စီ အလိုညီ၍ ကြည်သာရွှင်ပြုံးအားလုံးအမျှ တူ ရယူကြကုန်ပြီး၍၊ ပမော - ဒန္တု - ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ လိုက္ခတ္တဖြင့် ပြည့်ကာကြွယ်မောက် ဝမ်းမြောက်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ပမောဒန္တု - လူ့ပြည်တွင်မကနတ်ပြည်မှာ ဆက်နွယ်လျက်အထက် နယ်ဗြဟ္မာချဉ်းလို့မို့ဖြာသတင်း ကမ္ဘာတုန်အောင် သဒွါဟုန် လျှမ်းလျှမ်း

၁၂၂ နှစ် ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

မောက်ပြီးလျှင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာပတ္တနာအောင်ဆု ခါခါပြု၍သာဓုသံ
အောင်နှိမိတ်ဖြင့် အောင်ဘိသိက် သွန်းလောင်းနိုင်ကြပါစေကုန်
သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု

၁၃၆၃ - ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၄) ရက်

ဓမ္မဒူတ-ဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ

ဓမ္မဒူတတောရသာသနာ့ရိပ်သာ

ဆယ်မိုင်ကုန်း၊ ဟံသာဝတီဂေါက်ကွင်းအနီး၊ ပဲခူးမြို့။

ဖုန်း - ၀၉-၅၁၀-၄၆၆၉၊

၀၉-၈၆၅-၁၀၉၉

နိဂုံး

ငရဲစ၊ ငရဲပြီးချိန်

ဤ“တရားမရခြင်း အကြောင်းရင်း”စာအုပ်ကို ၁၃၆၂ - ခုနှစ်၊ ရခိုင်ပြည်နယ် ဓမ္မဒူတခရီးစဉ်အတွင်း သံတွဲမြို့ဆံတော်တောင် တရားစခန်းရက်အတွင်း တပေါင်းလပြည့်ကျော်(၂) ရက်နေ့မှ စတင်ရေးသား ဖြစ်ပါသည်။

ဟောစဉ်တရားအဖြစ် တစ်နှစ်ကျော်ကြာခဲ့ပြီးနောက် စာမူကြမ်း အဖြစ်သာ လက်ထဲတွင် ရက်ပေါင်းများစွာ သောင်တင်နေခဲ့ပါ၏။ အချိန်ရခိုက်ပြီးသမျှ ရေးထားမည်ဟု အားခဲကာ ကြိုးစားရေးသားပါသော်လည်း ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း သံတွဲတရားစခန်း၊ ဂျီတ္ထောတရားစခန်း၊ ကျောက်ကြီးတရားစခန်းတို့တွင် အပြီးမသတ်နိုင်ခဲ့ပါ။

သင်္ကြန်တွင်းကာလ တောင်စွန်း ဓမ္မဒူတတောရ၊ ရန်ကုန် ရှစ်မိုင် ပေါက်စေတီ၊ မြောက်ဥက္ကလာ ရွှေဥမင်တောရတို့သို့ ကူးလာခတ်ကာ ဟောပြောနေရသဖြင့် စာမရေးနိုင်တော့ပါ။

သင်္ကြန်ပြီးနောက် ဧရာဝတီတိုင်း ကျုံပျော်မြို့နယ် အင်းသောင်ကြီး တရားစခန်း၊ လားရှိုးမြို့သာသနဟိတကာရီသီလရှင်စာသင်တိုက်တရားစခန်း၊ တပ်ကုန်းဓမ္မဝိမာန် တရားစခန်းနှင့် ကျိုက်ထီးရိုး ရင်ပြင်တော်

၁၂၄ ❖ ဓမ္မဒူတဒေါက်တာအရှင်ယဉ်သာရ

တရားစခန်းတို့တွင်လည်း မရေးဖြစ်တော့သဖြင့် ရခိုင်ဓမ္မဒူတ ခရီးစဉ်တွင် ရေးပြီးသမျှနှင့်သာ ရပ်နေတော့၏။

ဝါတွင်းကျပြန်တော့လည်း ၁၃၆၃ - ခုနှစ် ပထမအကြိမ် ဝါတွင်းသုံးလ ရက်ပေါင်း(၉၀)တရားအားထုတ်ကျင့်ကြံသူ ယောဂီများကို တရားဟောတရားပြရပြန်၊ တစ်ဖက်ကလည်း စာသင်သား သံဃာနှင့် သီလရှင်များကို စာပေ ပို့ချရပြန်သဖြင့် ဝါကျွတ်သည်အထိ အပြီးမသတ်နိုင်ပါ။ ပြီးလုပြီးခင်နှင့်သာ ကျေနပ်လိုက်ရပါသည်။

သီတင်းကျွတ် ပေါက်စေတီ တရားစခန်းပြီး၍ မိမိသီတင်းသုံးရာတောင်စွန်းဓမ္မဒူတတောရကျောင်းတိုက်သို့ပြန်ရောက်မှသာ မဖြစ်မနေရေးသားသဖြင့် ၁၃၆၃ - ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း(၄)ရက်နေ့ညနေတွင် နိဂုံးကမ္မတ် အဆုံးသတ်ရပါသည်။

ကျေးဇူးဆပ်ပါ၏

ဤစာအုပ် ရေးသားနိုင်ရေးအတွက် စာရွက်စာတမ်းနှင့် စာရေးကိရိယာများလှူဒါန်းကြသော အနယ်နယ် အရပ်ရပ်မှ အလှူရှင်တို့အားလည်းကောင်း၊ ရေးသားပြီးစာအုပ်များစဉ်ဆက်မပြတ် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေနိုင်ရေးအတွက် ထာဝရ ဓမ္မဒါနဌေပဒေသာပင် စိုက်ထူကာ ဓမ္မစာပေပြန့်ပွားရေးအတွက် လှူဒါန်းကြသော ဓမ္မဒါနအလှူရှင်တို့အားလည်းကောင်း အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

လိုအပ်သမျှကူညီဆောင်ရွက်ပေးကြသော တရားစခန်းအသီးသီးမှ စခန်းဖြစ်မြောက်ရေးအဖွဲ့တို့အားလည်းကောင်း၊ ဝေယျာဝစ္စဆောင်ရွက်ပေးကြသော ကပ္ပိယကာရကတို့အားလည်းကောင်း၊ စာမူကြမ်းရေးသားပေးကြသောဒေါ်ဇေယသီ(မဏိဇေယျူ)နှင့် မခင်ခင်စု(ရန်ကုန်)တို့အားလည်းကောင်း အထူးကျေးဇူးတင်ပါသည်။

ဤစာအုပ် ရေးသားရသော ကောင်းမှုများဖြင့် မိမိအပေါ် ကျေးဇူးဥပကာရ အထူးရှိကြကုန်သော မိဘနှစ်ပါးနှင့် ကျေးဇူးရှင်ဆရာသမားတို့အားလည်းကောင်း၊ ရဟန်းဒကာ၊ ဒကာမ၊ ပစ္စည်းလေးပါး ဒကာ၊ ဒကာမတို့အားလည်းကောင်း၊ ဆွေမျိုးဉာတကာများ၊ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟများတို့အားလည်းကောင်း တုံ့ပြန်ကာ ကျေးဇူးဆပ်ပါ၏။

အမျှဝေပါ၏

ဤစာအုပ်ရေးသားရသော ကောင်းမှု၏ အဖို့ဘာဂ အမျှတို့ကို မြင်းမိုရ်စက္ကဝါပမာဆယ်စုနှိုင်းတုမရအောင်ပဟုပကာရဂုဏ်ကြီးလှသာ မိဘနှစ်ဖြာ၊ မြတ်ဆရာနှင့်၊ ရာဇာသေဌ်နှင့်၊ ရောင်းရင်းငယ်ဖော်၊ ဆွေမျိုး တော်စပ်၊ အရပ်နေစု၊ စတုပစ္စယာ၊ ဒါယကာ ဒါယိကာမ၊ ဂေါစရဂါမ်၊ နိယံ မပြတ်၊ နိစ္စဗဒ်ဖြင့်၊ ယုတ်မြတ်ကြည်ဖြူ၊ ပေးလှူတတ်စွာ၊ မြို့ရွာပတ်ကုံး၊ သိမ်းကျုံးလုံးစုံ၊ နိဂုံးဇနပဒ၊ ဝေးနီးစသည်၊ ရှိကြထိုထို၊ များလှပိုလ်ပါ၊ ကိုယ် ကို စောင့်တတ်၊ နတ်နှင့်တကွ၊ ဘုမ္မရက္ခ၊ အာကာသစိုး၊ တန်ခိုးမဟိဒ်၊ ပုညဇိဒ်နှင့်၊ ဂုဏ်ဟိတ်မြင့်မား၊ သိကြားသက္က၊ ဝါသဝနှင့်၊ လောကစောင့် လျင်း၊ နတ်မင်းလေးဖြာ၊ သာတာဂိရ၊ ဟေမဝတ၊ ဣန္ဒစိတ္တ၊ စသည် တွက်ဖွဲ့၊ နှစ်ဆယ့်ရှစ်ဦး၊ နတ်စစ်မှူးဟု၊ အထူးမည်ရ၊ အဋ္ဌ - ဝီသ၊ ယက္ခ မဟာ၊ သေနာပတိ၊ ထိုပြီတစ်ထွေ၊ ရေပင်လယ်သွား၊ သူတော်များအား၊ စောင့်တတ်ငြားသည့် ၊ မဏိမေခလာ၊ တစ်ဖြာထိုမှ၊ ဒဿ ဣဿရ၊ လောကသဟဿိ၊ ဝန်းပတ်ရံခြံ၊ မဟာဗြုံတို့၊ ပြောဟုံဆူဆူ၊ မိုးသူ မိုးသား၊ မြေဖွားရေပေါက်၊ ထိုရွှေလောက်တိ၊ ထက်အောက်ဝန်းကျင်၊ များပုံအင်အား၊ အကြွင်းရှိသမျှ မကျန်ရအောင်၊ ဝေငှမသွေ၊ အမျှ အမျှ အမျှ ဝေပါသည်။ ရစေငါ့နယ် အတူတည်း။

တောင်းပန်တိုက်တွန်းလွှာ

ဤစာအုပ်၌ တိမ်းပါးချွတ်ချော် မလျော်ကန်ရာ အဖြာဖြာတို့ အကယ် စင်စစ် သတိလစ်ကာ ပါဝင်မိကုန်ငြားအံ့။ ယင်းတို့ကို ပညာရှိများ အပြစ် မထားဘဲ ပယ်ရှားနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ဗုဒ္ဓမိန့်ဟလမ်းစဉ်ကျသည့် အပြစ်ကင်းပလမ်းပြဒေသနာကျင့်စရာ အဖြာဖြာတို့ကိုလည်း စိတ်မှာစွဲကပ်သတိချပ်၍ မပြတ်ပုံသေကျင့်ကြံနိုင် ကြပါစေကုန်သတည်း။

ယင်းသို့ ကျင့်ကြံနိုင်ကြသဖြင့် လောကီ၊ လောကုတ် မယုတ်တိုးပွား ကောင်းကျိုးချမ်းသာ အဖြာဖြာတို့ ပြည့်ကာ ကြွယ်မောက် ဝမ်းမြောက် နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ဓမ္မဒူတ ဒေါက်တာအရှင်ပည့်ဿရ

၁၃၆၃ - ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် (၄)ရက်

ဓမ္မဇူတာ ဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ ၏
ဓမ္မစာပေပြန့်ပွားရေး ထာဝရငွေပဒေသာပင်

ဓမ္မဒါနအလှူရှင်များ

ကျပ်ဆယ်ငါးသိန်းနှင့် အထက် အလှူရှင်များ

၁။ ဦးထွန်းကြိုင် + ဒေါ်ကျင်မိသားစု၊ ၁၃၄၊ မင်းလမ်း၊ မုဒုံမြို့။

ကျပ်ဆယ်နှစ်သိန်းနှင့် အထက် အလှူရှင်များ

၁။ (ဦးကံစိန်) ဒေါ်သိန်းနှင့် သမီး မနရီစိန်၊ သား ကိုနိုင်အောင်
သိန်းမင်းသင်္ကန်းတိုက်၊ ကျုံပျော်မြို့။

ကျပ်ဆယ်သိန်းနှင့် အထက် အလှူရှင်များ

၁။ (ဒေါ်ခင်နှင်းရီ) အား ရည်စူး၍ ဦးသန်းလွင်၊ သမီး မခင်ခင်စု၊
နှင်းစာပေရတနာ၊ ရန်ကုန်မြို့။

ကျပ်ရှစ်သိန်းနှင့် အထက် အလှူရှင်များ

၁။ ဒေါ်ခင်နုနှင့် သား ဦးမြညွန့်၊ သမီး ဒေါ်ခင်မော် မိသားစု၊
သိန်းတစ်ရာ - ဆီစက်နှင့်ပွဲရုံ၊ ရေနီမြို့။

ကျပ်ခုနစ်သိန်းနှင့် အထက် အလှူရှင်များ

၁။ ဦးငွေအောင် + ဒေါ်ခင်သီတာ၊ သမီး အေးငွေအောင်
သား အောင်ငွေဟိန်း မိသားစု၊ ရန်ကုန်မြို့။

ကျပ်ငြောက်သိန်းနှင့် အထက် အယူရှင်များ

- ၁။ ဦးဝင်းသန်း + ဒေါ်မြင့်မြင့်အုန်း၊ မင်းလမ်း၊ သထုံမြို့။
- ၂။ ဦးတင်အောင် + ဒေါ်ငြိမ်းငြိမ်း မိုး - ချိုချည် မိသားစု၊ ညောင်လေးပင်မြို့။
- ၃။ မသင်းသင်းမြတ်၊ ကျိုက်ကော်။
- ၄။ ဦးအောင်ဇော် + ဒေါ်သန်းစိန် မိသားစု၊ အမှတ်(၂၆၆)၊ (၃၃)လမ်း၊
ပဲခူးမြို့။
- ၅။ ဒေါ်ကျင်နု မိသားစု၊ ဟိန်းထက် - စတိုး၊ ဗိုလ်ချုပ်ဈေး၊ ရန်ကုန်မြို့။

ကျပ်ငါးသိန်းနှင့် အထက် အယူရှင်များ

- ၁။ (ဦးကျော်ဝင်း) ဒေါ်မော်မော်ဦး မိသားစု
အမှတ်(၈၄)၊ လသာလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၂။ ဦးတင့်လွင် + ဒေါ်လှိုင်းယဉ်မိသားစု၊ ဟင်္သာတမြို့။
- ၃။ ဦးတင်ဝင်း + ဒေါ်ညွန့်ညွန့်ခိုင်မိသားစု၊
ရွှေရတနာလမ်း၊ ရှစ်မိုင်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၄။ ဦးသန်းလွင် + ဒေါ်ရီရီမြင့်မိသားစု၊ ဆစ်ဒနီမြို့၊ ဩစတြေးလျနိုင်ငံ။
- ၅။ ခမည်းတော် ဦးကျော်လှိုင် + မယ်တော် ဒေါ်မြင့်ကြည်
ကြံတိုင်းမြင့်ရွှေဆိုင်၊ သထုံမြို့။

ကျပ်လေးသိန်းနှင့် အထက် အယူရှင်များ

- ၁။ ဒေါ်ကင်း၊ ဒေါ်အေးအေး၊ ဒေါ်ထွေးထွေး၊ ဒေါ်ဘောဘီဝင်း၊
တပင်ရွှေထီးလမ်း၊ တောင်ငူမြို့။

ကျပ်သုံးသိန်းနှင့် အထက် အယူရှင်များ

- ၁။ ဒေါက်တာအိမ်ဟိုး + ဒေါက်တာခင်သန်းကြွယ်
ဆစ်ဒနီမြို့၊ ဩစတြေးလျနိုင်ငံ။
- ၂။ ဦးအောင်ဇော် + ဒေါ်နန်းကျော်၊ ဆစ်ဒနီမြို့၊ ဩစတြေးလျနိုင်ငံ။

- ၃။ ဦးမြင့်သိန်း + ဒေါ်သန်းသန်းဝင်း၊ သမီး ယုလဲ့မြင့်၊ သား ဉာဏ်လင်းမြင့်၊ စပါယ်ရုံလမ်း၊ ရွာမ၊ အင်းစိန်။
- ၄။ ဦးသိန်းဇော် + ဒေါ်ခင်လှ သမီး မသွယ်သွယ်ထက် သိန်းဇော်ဆန်ရောင်းဝယ်ရေး၊ ဓလေ့လမ်း၊ မန္တလေးမြို့။
- ၅။ မသန်းသန်းစိုး၊ မမြင့်မြင့်ဦး “သန်းစိုးစတိုး” ပတ္တမြားလမ်း၊ ကျိုက်ထိုမြို့။
- ၆။ ဦးသာထွန်း + ဒေါ်အုံးခင်၊ သမီး ခိုင်ခိုင်ထွန်းဖြူ၊ လှိုင်လှိုင်ထွန်းဖြူ၊ ဗိုလ်ချုပ်လမ်း၊ ငါးသိုင်းချောင်းမြို့။
- ၇။ ပါမောက္ခဒေါက်တာမြင့်ကျော် + ဒေါ်ခင်ရည်မွန် မိသားစု၊ စမ်းချောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

ကျပ်နှစ်သိန်းနှင့် အထက် အမျိုးဂုဏ်များ

- ၁။ ဒေါ်တင့်မာ မိသားစု၊ ၃၃၊ ကုသိနာရုံလမ်း၊ ပုသိမ်မြို့။
- ၂။ ဦးသန်းဦး + ဒေါ်စန်းစန်းမော်သမီး မေသီဦး၊ ဝင်းလဲ့လဲ့အောင်၊ ၂၁ လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၃။ ဦးမင်းလွင် + ဒေါ်ခင်သန်းမြင့်၊ တူမ မရီဝင်းထက် ဆရာကြီးရွှေဆိုင်၊ တောင်စွန်းမြို့။
- ၄။ ဒေါ်ခင်တိုးရီ၊ ဒေါ်ခင်နုရီ၊ လော့စ်အိန်ဂျယ်လိပ်၊ အမေရိကန်။
- ၅။ ဦးမော်အင်း + ဒေါ်အုန်းကြည်တို့အား ရည်စူး၍ ဦးခင်အောင် + ဒေါ်ပို့ပို့ မိသားစု၊ ၁၅၀၊ ဗိုလ်ချုပ်လမ်း၊ ပုဇွန်တောင်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၆။ ကိုသန့်ဇင် + မဝင်းဝင်းဖြိုး မိသားစု၊ တော်ဝင်ထွန်းသစ်စက်နှင့်ရေသန့်၊ ရေနီမြို့။
- ၇။ ဦးဘထက် + ဒေါ်အေးမြင့်မိသားစု မြင့်ရတနာရွှေဆိုင်၊ အင်းစိန်ဈေးကြီး၊ ရန်ကုန်။
- ၈။ (ဦးငွေသိန်း) ဒေါ်ခင်မေ၊ ရွှေဆိုင်၊ ကျိုက်ထိုမြို့။
- ၉။ ဒုဗိုလ်မှူးကြီးဌေးလွင် (ငြိမ်း) + ဒေါ်အေးအေးမြင့် ရွှေဟင်္သာစတိုး၊ စမ်းချောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

- ၁၀။ အ-လ-က(၆)နှင့်အ-ထ-က(၅)ကမာရွတ်၊ဆရာ၊ဆရာမများ၊
ရန်ကုန်မြို့။
- ၁၁။ ဒေါ်ခင်ရီမွေးနေ့အလှူ။ မြန်မာ့ဂုဏ်ရည်လမ်း၊ ကန်တော်လေး၊
ရန်ကုန်မြို့။
- ၁၂။ ဦးဘုန်းမော်ရွှေ + ဒေါ်စန်းစန်းမြင့်၊ သမီး စုန်းရွှေ မိသားစု၊ မကွေးမြို့။
- ၁၃။ (ဦးအေးလှိုင် + ဒေါ်မြခင်) သမီး ဒေါ်အေးအေးမြင့်နှင့် ဒေါ်ခင်ခင်လေး၊
ကြည့်မြင်တိုင်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ကျပ်တစ်သိန်းနှင့် အထက် အလှူရှင်များ

- ၁။ ဦးကိုကို + ဒေါ်လေးငယ်နှင့် ကိုဇော်မင်း + မဇင်မာ မိသားစု၊ တောင်ငူမြို့။
- ၂။ ဦးဘသီး + ဒေါ်ခင်ခင်လှ၊ မြသပိတ်လမ်း၊ သထုံမြို့။
- ၃။ ဦးမြတ်ထွန်း၊ မလေးရှား။
- ၄။ ဦးထွန်းထွန်းဦး + ဒေါ်သိန်းသိန်းဌေးမိသားစု
၁၀ - အေ (၁) လမ်း၊ လှိုင်ရတနာမွန်အိမ်ယာ၊ ရန်ကုန်
- ၅။ ဦးကိုကို + ဒေါ်ခင်နွဲ့နွဲ့၊ ရွှေရတနာလမ်း၊ (၈) မိုင်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၆။ ဦးဒယ်ရစ်တင်လေး၊ အမှတ် (၄၆၇)၊ ဗဟိုလမ်း၊ မြောက်ဥက္ကလာပ၊
ရန်ကုန်မြို့။
- ၇။ ဦးမောင်စိန်၊ သမီး မမြင့်မြင့်အေး
အာရှမိတ္တူ၊ အမှတ် (၈၄)၊ လသာလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၈။ ဦးကျင်ဇေ + ဒေါ်ကျင်နု၊ သမီး ဒေါ်တူပို့၊ မြို့မ၊ တောင်စွန်း။
- ၉။ မောင်ထင်ကျော် + မမြရတနာဖြိုး၊ ရေနီမြို့။
- ၁၀။ ကြီးကြီး (ဒေါ်သန်း) အား ရည်စူး၍ ညီမ ဒေါ်သန်းညွန့်၊
တူမ မအေးမြင့်၊ ပြသတိုက်ရွာ၊ တွံတေးမြို့နယ်။
- ၁၁။ ဦးမိုးနိုင် + ဒေါ်ငြိမ့်ငြိမ့်ကျော်၊ သမီး အိမ်ဖူးဖူး
ခတ္တာလမ်း၊ စမ်းချောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၁၂။ ဒေါက်တာဦးစံကျော် + ဒေါ်ညိုညို၊ သမီး မမေဖြူစံကျော်
ပန်းသီဆေးခန်း၊ အင်းစိန်လမ်းမကြီး၊ ရန်ကုန်မြို့။

- ၁၃။ ဟိန်းထက်ပညာရေး၊ လှည့်ယှဉ်၊ ဥက္ကံမြို့။
- ၁၄။ မောင်ဟိန်းသန့်ဇော်၊ မောင်သူဟန်စိုး သီရိရွှေစင်ရွှေဆိုင်၊ မန္တလေးမြို့။
- ၁၅။ သူငယ်ချင်း (၁၂)ယောက်၊ ပဲခူးမြို့။
- ၁၆။ ဦးလှမြင့် + ဒေါ်စောပုမိသားစု၊ မြောက်ဥက္ကလာပ၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၁၇။ ဦးအောင်ဇော်မိုး + ဒေါက်တာနီနီကျော် (မျက်စိအထူးကု)၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၁၈။ ဒေါ်ဌေးဌေးဝင်း (ဗဟိုတရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ) လိပ်ပြာကန်အိမ်ရာ၊
ပဲခူးမြို့။
- ၁၉။ ဦးအောင်သိန်း + ဒေါ်ရှုတင်မိသားစု၊ ဖူရီဓာတ်ပုံတိုက်၊ ပဲခူးမြို့။
- ၂၀။ ဦးသိန်းဝင်း + ဒေါ်သန်းသန်းအေး၊ နှင်းဆီမွေးစတိုး၊ ကေတုမတီ၊
တောင်ငူမြို့။
- ၂၁။ ဒေါ်ခင်စန်းမြင့် + ဒေါ်တင်အေးဆင့်၊ မြေး မင်းထူးမွန်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၂၂။ ဒေါက်တာမျိုးသိုက်၊ ကလေးဆေးရုံ၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၂၃။ ဗိုလ်ချုပ်ခင်မောင်ထွန်း + ဗိုလ်ကြီးဒေါ်တင်တင်အေး
သား မောင်ရဲရင့်ထွန်း၊ မောင်ရဲရင့်ဝင်း၊ သမီး မခိုင်သက်ထွန်း၊
နေပြည်တော်။
- ၂၄။ ဦးကျင်မောင် + ဒေါ်ကျင်မြတို့အားရည်စူး၍မိသားစုကောင်းမှု
၁၇၆၊ ဈေးပိုင်း၊ ၁၈ လမ်း၊ ပဲခူးမြို့။
- ၂၅။ ဦးကြည်စန်း၊ မွေးနေ့အလှူ၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၂၆။ ဒေါ်စိန်ကြည် မိသားစု၊ ဒါးက၊ ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်။
- ၂၇။ ဒေါ်မေမေထွေး၊ မနန်းခင်ခင်စော
ခေမာသီ (၄) လမ်း၊ မြောက်ဥက္ကလာပ၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၂၈။ ဦးအေးမောင် + ဒေါ်ထွေး၊ အမေထွေးပဲဆီသန့်မိသားစု၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၂၉။ ကိုသန်းအေး၊ ပုသိမ်မြို့။
- ၃၀။ ဦးချစ်စိုး + ဒေါ်စန်းစန်းရွှေ မိသားစု၊ ဩစတြေးလျ။
- ၃၁။ ဦးစိုးရီ + ဒေါ်မြခင်၊ သမီး - မခိုင်ခိုင်မိုး မွေးနေ့ နှစ်ဒေရပ်၊ တောင်စွန်း။
- ၃၂။ ဝင်းစားတော်ဆက်၊ ရန်ကုန်မြို့။

၃၃။ ဒေါက်တာသိန်းတန် + ဒေါ်မြင့်မြင့်ဝေမိသားစု၊ ဖြူဖွေးဆေးဆိုင်၊
ကျိုက်ထို။

၃၄။ ဒေါ်စိန်ဗလီ၊ သမီးမအေးမြင့်၊ မော်လမြိုင်မြို့။

၃၅။ ဦးခင်အောင် + ဒေါ်တင်တင်ဝင်း၊ ဗိုလ်ချိုလမ်းရန်ကုန်။

၃၆။ ဦးချစ်ဝင်း + ဒေါ်ခင်သန်းအေး၊ သီရိလမ်း၊ ဝှံ့မြို့။

၃၇။ စက်ရုံမှူး ဦးပိုက်ထွေး၊ ဒေါ်ခင်မျိုးဌေး မိသားစု၊
စစ်တောင်းစက္ကူစက်၊ သိမ်ဇရပ်မြို့။

၃၈။ မောင်အောင်ထူးနိုင် + မသဲဝေလွင်၊ ပဲခူးမြို့။

၃၉။ ကိုကြီးမြင့် + မမာမာမြင့်၊ တောင်ကြီးမြို့။

၄၀။ မောင်ရဲရင့်ထွန်း + မအေးငွေအောင်၊ တောင်ဥက္ကလာပ၊ ရန်ကုန်မြို့။

၄၁။ မိခင် ဒေါ်ခင်ဌေးအားရည်းစား၍ ဒေါ်ခင်သန်းမြင့်မိသားစု၊
လမ်းမတော်၊ ရန်ကုန်မြို့။

၄၂။ ဦးအောင်စိုး + ဒေါ်အယ်မာမြင့် မိသားစု၊ တပင်ရွှေထီးလမ်း၊ တောင်ငူမြို့။

၄၃။ ဦးရွှေမန်း + ဒေါ်တင်လှမိသားစု ပတ္တမြားလမ်း၊ ကျိုက်ထိုမြို့။

၄၄။ ဦးတင်မြင့် + ဒေါ်ဝင်းမှီ၊ ကျိုက်ထိုမြို့။

၄၅။ ဦးတင်ဆင့် + ဒေါ်မီမီထွေး သား ရပ်ကီ၊ သွီးရင်းရင်း၊ အမေရိကန်။

၄၆။ ဒေါ်မြင့်မြင့်ခင်နှင့် မောင် ကိုကျော်မိုးသက်၊ နှင်းဆီလမ်း၊ အလုံ၊
ရန်ကုန်မြို့။

၄၇။ ဒေါ်ခင်မာမြင့် မိသားစု၊ ဘုရင့်နောင်၊ ရန်ကုန်မြို့။

၄၈။ ဦးရွှေချိန် + ဒေါ်ခင်လှတိုးအားရည်းစား၍ ဒေါ်လှဆိုင်၊ မြေး မအေစီချိန်၊
ပဲခူးမြို့။

၄၉။ ၇ ရက်သားသမီးများ၊ သနပ်ပင်မြို့။

၅၀။ မမေသဲဦး၊ မဝင်းလဲ့လဲ့အောင်မွေးနေ့၊ ၂၁လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

၅၁။ ဒေါက်တာမြတ်ထွန်း + ဒေါ်ခင်သိန်းဝင်းမိသားစု၊
မျက်စိ နားနာခေါင်းဆေးရုံ၊ ရန်ကုန်မြို့။

၅၂။ ဦးလှရွှေ + ဒေါ်ခင်အေးမူ ရွှေပန်းထိမ်၊ မြို့လှမြို့။

- ၅၃။ ဦးစိုင်းစံလင်း + ဒေါ်နန်းရွှေပွင့် သမိုင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၅၄။ ဦးသန်းနိုင် + ဒေါ်စန်း၊ လောကနတ်ပဲဆီသန့်၊ မိုးကုတ်မြို့။
- ၅၅။ ဦးညွန့်လွင် + ဒေါ်တင်တင်ဝင်း၊ ၆ - လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

ကျပ်ငါးသောင်းနှင့် အထက် အမျှရှင်များ

- ၁။ ဓမ္မမာမကာ၊ ဒါးက၊ ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်။
- ၂။ မောင်နန္ဒကျော် နှင့် မောင်သန္တကျော် မွေးနေ့အလှူ၊ (၈၄)၊ လသာလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၃။ ဦးဝင်းအောင် + ဒေါ်စန်းစန်းနိုင် မိသားစု၊ အမှတ်(၉၆)၊ (၅၂)လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၄။ ဦးဝင်းမြင့် + ဒေါ်ဌေးဌေးဝင်း၊ သားမောင်မြတ်သူကျော် အမှတ်(၇၃)၊ (၉)လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၅။ ဦးကြည်စိုး + ဒေါ်လှအေး မိသားစု (၁၅)၊ (ခ/၄)၊ ငွေပြည်သာရိပ်သာ၊ သယံဇာတကျွန်း။
- ၆။ ဗိုလ်မှူးညီညီတင် + ဒေါ်အလင်္ကာတင်လေး မိသားစု ဗဟိုလမ်း၊ မြောက်ဥက္ကလာပ၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၇။ မောင်ဇေယျကျော် + မမြသက်ချယ် မင်္ဂလာဦးအလှူ၊ ကျိုက်ထိုမြို့။
- ၈။ ဦးခင်မောင်ဝင်း + ဒေါ်သန်းသန်းနွဲ့ မိသားစု ကြယ်နီဆေးပေါ့လိပ်၊ အုတ်တွင်းမြို့။
- ၉။ ဦးသိန်းဗိုလ် + ဒေါ်သူဇာမြင့်၊ ယွန်းပြည့်ပြည့်ဗိုလ်၊ မင်းဗညားဗိုလ်မိသားစု၊ ခန္တီ၊ ဟင်္သာတမြို့။
- ၁၀။ မနှင်းနှင်းချို၊ အောင်ချိုဇင် စတိုး၊ ကျိုက်ထိုမြို့။
- ၁၁။ မဝိလာသီ၊ မဉ္ဇူကရံသီ၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၁၂။ ဦးမင်းကျော်နိုင် + ဒေါ်ဝေမာ၊ ရွှေအိုးချက်နို့ဆီ၊ ပဲခူးမြို့။
- ၁၃။ ဦးကြည်လွင် + ဒေါ်မိုးမိုး၊ ကွင်းချောင်း(၂)လမ်း၊ အလုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၁၄။ ဦးစိန်ဝင်း + ဒေါ်ကြူတီ မိသားစု၊ ဒါးက၊ ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်။

- ၁၅။ ဒေါက်တာဦးခင်မောင်လေး + ဒေါ်ဝင်းဝင်းသန်းမိသားစု
၁၁၇၊ ပြည်လမ်း၊ (၈)မိုင်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၁၆။ ဒေါ်ကျင်မေ၊ ကျိုက်ထိုမြို့။
- ၁၇။ ဦးခင်အောင် + ဒေါ်သန်းမြင့်၊ သိမ်ဖြူလမ်း၊ ရန်ကုန်။
- ၁၈။ ပုန်းညက်လှိုင် ကွန်ပျူတာစာပီ၊ ဆေးရုံရှေ့၊ ပဲခူးမြို့။
- ၁၉။ (ဦးမြင့်သိန်း) ဒေါ်ဝင်းကြူမိသားစု၊ မာယာဆေးပေါ့လိပ်၊ ပဲခူးမြို့။
- ၂၀။ ဦးသန်းဆွေ + ဒေါ်ခင်မျိုးသစ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၂၁။ ကိုဇော်မြင့် + မမာမာနိုင်မိသားစု၊ လင်းလင်းထိန် - ရွှေဆိုင်၊ သထုံမြို့။
- ၂၂။ ဦးအောင်ကြည် + ဒေါ်အေးအေး၊ သမီးသူသူအောင်၊ မွှောရုံလမ်း၊
ရန်ကုန်မြို့။
- ၂၃။ မနင်းဆီ၊ ဆက်သွယ်ရေး၊ ဝှုမြို့။
- ၂၄။ ဒေါ်ရှုလွမ်း၊ သြစတြေးလျ။
- ၂၅။ ဒေါ်ခင်စန်းဝင်း၊ စိန်နဂါးပွဲရုံ၊ ပဲခူးမြို့။
- ၂၆။ ဦးတင်လှ + ဒေါ်စောခင်၊ ဈေးပိုင်း၊ ပဲခူးမြို့။
- ၂၇။ (ဦးဌေးဝင်း) + ဒေါ်သန်းသန်းစိုးမိသားစု၊ ဘူတာလမ်း၊ ကျိုက်ထိုမြို့။
- ၂၈။ ဒေါ်ဝင်းဝင်းကြည် (၄၈ - နှစ်မြောက်မွေးနေ့အလှူ)၊ ကွမ်းခြံကုန်းမြို့။
- ၂၉။ ဒေါ်သန်းရီ၊ ဖက်ရှင်ဇုံ၊ ပဲခူးမြို့။
- ၃၀။ ဦးစိုးဝင်း + ဒေါ်တင်တင်ညို၊ ကော့ကွတ်၊ ဘီးလင်း။
- ၃၁။ ဦးတင်ထွေး + ဒေါက်တာဒေါ်အေးအေးမြင့်
သား၊ မြတ်သာဟိန်း၊ ၁၅၇၊ အလုံလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၃၂။ ဒေါ်မေသန်းမိသားစု၊ သယံဇာတကျွန်း။
- ၃၃။ မအေးငြိမ်းသူ (၂၄) နှစ်ပြည်မွေးနေ့၊ တာမွေ၊ ရန်ကုန်။
- ၃၄။ မနင်းယုဝေ၊ ကျုံပျော်မြို့။
- ၃၅။ မိခင်ဒေါ်ခင်စိန်၊ သားဦးဝင်းမြင့်၊ သမီးဒေါ်ဌေးဌေးလှ၊ သထုံမြို့။
- ၃၆။ ဒေါ်ခင်စောမြင့်အားရည်စူးဦးခင်မောင်ကြည် + ဒေါ်ဆန်းဆန်းလှ၊
ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
- ၃၇။ ဦးခင်မောင်လင်း + ဒေါ်ဌေးဌေးမာ၊ ကျိုက်ထိုမြို့။

- ၃၈။ ဗိုလ်မှူးချုပ်သူရစိန်သောင်း(ငြိမ်း)ဒေါ်ခင်ဌေးမြင့်မိသားစု၊
မင်္ဂလာဒုံ၊ရန်ကုန်မြို့။
- ၃၉။ ဒေါ်ကျင်ငွေမိသားစု၊တာမွေ၊ရန်ကုန်မြို့။
- ၄၀။ ဦးလှဦး+ဒေါ်မြမြဦးမိသားစု၊ကျုံပျော်မြို့။
- ၄၁။ စိုင်းကျော်စိုး+မရန်းလီရှင်းသမီး နန်းခမ်းမိန်း၊ နန်းရွက်ဟွမ်းမိန်း၊
ရန်ကုန်မြို့။
- ၄၂။ ဒေါ်နုနုလှိုင်မိသားစု၊မင်္ဂလာဒုံ၊ရန်ကုန်မြို့။

ကျပ်ငါးသောင်းအောက်အလှူရှင်များအား စာမျက်နှာ
အခက်အခဲကြောင့် သီးခြားဖော်ပြမှု မရှိခြင်းအား ခွင့်လွှတ်
ပါရန် မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။

